

Сборник съдебна практика

РЕШЕНИЕ НА ОБЩИЯ СЪД (трети състав)

11 юли 2014 година *

„Конкуренция — Картели — Пазар на парафинови восъци — Пазар на суров парафин — Решение, с което се установява нарушение на член 81 ЕО — Определяне на цените и разпределяне на пазарите — Отговорност на дружество майка за нарушенията на правилата за конкуренция, извършени от негови дъщерни дружества и от съвместно предприятие, в което има дялово участие — Решаващо влияние, упражнявано от дружество майка — Презумпция в случай на притежаване на 100 % от капитала — Правоприемство между предприятия — Пропорционалност — Равно третиране — Насоки относно метода за определяне на размера на глобите от 2006 г. — Отегчаващи обстоятелства — Роля на водач — Определяне на максимален размер на глобата — Пълен съдебен контрол“

По дело T-541/08

Sasol, установено в Роузбанк (Южна Африка),

Sasol Holding in Germany GmbH, установено в Хамбург (Германия),

Sasol Wax International AG, установено в Хамбург,

Sasol Wax GmbH, установено в Хамбург,

представявани от W. Bosch, U. Denzel, C. von Köckritz, адвокати,

жалбоподатели,

срещу

Европейска комисия, представлявана от F. Castillo de la Torre и R. Sauer, в качеството на представители, подпомагани от M. Gray, адвокат,

ответник,

с предмет, като главно искане, частична отмяна на Решение C(2008) 5476 окончателен на Комисията от 1 октомври 2008 година относно производство по член 81 [ЕО] и член 53 от Споразумението за ЕИП (преписка COMP/39.181 — Восъци за свещи), както и — при условията на евентуалност — искане за отмяна на наложената на жалбоподателите глоба или намаляване нейния размер,

ОБЩИЯТ СЪД (трети състав),

състоящ се от: О. Czúcz (докладчик), председател, I. Labucka и D. Gratsias, съдии,

* Език на производството: английски.

секретар: N. Rosner, администратор,

предвид изложеното в писмената фаза на производството и в съдебното заседание от 3 юли 2013 г.,

постанови настоящото

Решение

Обстоятелства в основата на спора

1. Административно производство и приемане на обжалваното решение

- 1 С Решение С(2008) 5476 окончателен от 1 октомври 2008 година относно производство по член 81 [ЕО] и член 53 от Споразумението за ЕИП (преписка COMP/39.181 — Восъци за свещи) (наричано по-нататък „обжалваното решение“) Комисията на Европейските общности установява, че жалбоподателите — Sasol Wax GmbH, Sasol Wax International AG, Sasol Holding in Germany GmbH и Sasol (наричано по-нататък „Sasol Ltd“) (жалбоподателите, наричани по-нататък заедно „Sasol“), са нарушили заедно с други предприятия член 81, параграф 1 ЕО и член 53, параграф 1 от Споразумението за ЕИП, като са участвали в картел на пазара на парафинови восъци в ЕИП и на германския пазар на суров парафин.
- 2 Освен Sasol, адресати на обжалваното решение са и следните дружества: ENI SpA, Esso Deutschland GmbH, Esso Société anonyme française, ExxonMobil Petroleum and Chemical BVBA и Exxon Mobil Corp. (наричани по-нататък заедно „ExxonMobil“), H&R ChemPharm GmbH, H&R Wax Company Vertrieb GmbH и Hansen & Rosenthal KG (наричани по-нататък заедно „H&R“), Tudapetrol Mineralölerzeugnisse Nils Hansen KG, MOL Nyrt., Repsol YPF Lubricantes y Especialidades SA, Repsol Petróleo SA и Repsol YPF SA (наричани по-нататък заедно „Repsol“), Shell Deutschland Oil GmbH, Shell Deutschland Schmierstoff GmbH, Deutsche Shell GmbH, Shell International Petroleum Company Ltd, The Shell Petroleum Company Ltd, Shell Petroleum NV и The Shell Transport and Trading Company Ltd (наричани по-нататък заедно „Shell“), RWE Dea AG и RWE AG (наричани по-нататък заедно „RWE“), както и Total SA и Total France SA (наричани по-нататък заедно „Total“) (съображение 1 от обжалваното решение).
- 3 Парафиновите восъци се произвеждат от суров нефт в рафинерии. Използват се за производството на продукти като свещи, химикали, гуми за превозни средства и автомобилни продукти, както и в промишленото производство на каучук, опаковки, лепила и дъвки (съображение 4 от обжалваното решение).
- 4 Суровият парафин е суровината, необходима за производството на парафинови восъци. Произвежда се в рафинерии като вторичен продукт при производството на базови масла от суров нефт. Освен това суровият парафин се продава на крайни клиенти, като например производителите на плоскости от дървесни частици (съображение 5 от обжалваното решение).
- 5 Комисията започва своето разследване, след като с писмо от 17 март 2005 г. Shell Deutschland Schmierstoff я уведомява за съществуването на картел, като подава искане за освобождаване от глоби по смисъла на нейното Известие относно освобождаване от глоби и намаляване на глоби в случаите на картел (ОВ С 45, 2002 г., стр. 3, наричано по-нататък „Известието относно сътрудничеството от 2002 г.“) (съображение 72 от обжалваното решение).

- 6 В съответствие с член 20, параграф 4 от Регламент (ЕО) № 1/2003 на Съвета от 16 декември 2002 година относно изпълнението на правилата за конкуренция, предвидени в членове 81 [ЕО] и 82 [ЕО] (ОВ L 1, 2003 г., стр. 1; Специално издание на български език, 2007 г., глава 8, том 1, стр. 167), на 28 и 29 април 2005 г. Комисията извършва проверки на място в помещенията на „H&R/Tudapetrol“, ENI, MOL, както и в помещенията, принадлежащи на дружествата от групите Sasol, ExxonMobil, Repsol и Total (съображение 75 от обжалваното решение).
- 7 Между 25 и 29 май 2007 г. Комисията изпраща изложение на възраженията до всяко от посочените в точка 2 по-горе дружества, а съответно и до жалбоподателите (съображение 85 от обжалваното решение). С писмо от 13 август 2007 г. Sasol Wax и Sasol Wax International отговарят заедно на изложението на възраженията. С писмо от същия ден Sasol Holding in Germany и Sasol Ltd. също отговарят заедно на изложението на възраженията.
- 8 На 10 и 11 декември 2007 г. Комисията провежда устно изслушване с участието на жалбоподателите (съображение 91 от обжалваното решение).
- 9 С оглед на доказателствата, с които разполага, в обжалваното решение Комисията приема, че адресатите — представляващи по-голямата част от производителите на парафинови восъци и суров парафин в рамките на ЕИП — са участвали в извършването на едно-единствено сложно и продължено нарушение на член 81 ЕО и член 53 от Споразумението за ЕИП на територията на ЕИП. Нарушението се е изразило в споразумения или съгласувани практики за определяне на цените и за обмен и оповестяване на чувствителна от търговска гледна точка информация относно парафиновите восъци (част от нарушението, наричана по-нататък „основната част от нарушението“). Колкото до RWE (впоследствие Shell), ExxonMobil, MOL, Repsol, Sasol и Total, нарушението, засягащо парафиновите восъци, се е отнасяло и до разпределянето на клиенти или пазари (част от нарушението, наричана по-нататък „втората част от нарушението“). Освен това извършеното от RWE, ExxonMobil, Sasol и Total нарушение е засягало и суровия парафин, продаван на крайните клиенти на германския пазар (част от нарушението, наричана по-нататък „частта от нарушението, засягаща суровия парафин“) (съображения 2, 95, 328 и член 1 от обжалваното решение).
- 10 Неправомерните практики са се прилагали по време на антиконкурентни срещи, наричани „технически срещи“ или понякога срещи „Blauer Salon“ от страна на участниците, и по време на „срещите за суровия парафин“, посветени конкретно на въпросите относно суровия парафин.
- 11 Наложеният в разглеждания случай глоби са изчислени въз основа на Насоките относно метода за определяне на глобите, налагани по силата на член 23, параграф 2, буква а) от Регламент № 1/2003 (ОВ С 210, 2006 г., стр. 2; Специално издание на български език, 2007 г., глава 8, том 4, стр. 264, наричани по-нататък „Насоките от 2006 г.“), които са в сила към момента на съобщаване на изложението на възраженията на споменатите в точка 2 по-горе дружества.
- 12 Обжалваното решение съдържа по-специално следните разпоредби:

„Член 1

Изброените по-долу предприятия са нарушили член 81, параграф 1 [ЕО] и от 1 януари 1994 г. — член 53 от Споразумението за ЕИП, като през посочените периоди са участвали в непрекъснато споразумение и/или съгласувана практика в сектора на парафиновите восъци на общия пазар, а от 1 януари 1994 г. — и в ЕИП:

[...]

Sasol Wax GmbH: от 3 септември 1992 г. до 28 април 2005 г;

Sasol Wax International AG: от 1 май 1995 г. до 28 април 2005 г;

Sasol Holding in Germany GmbH: от 1 май 1995 г. до 28 април 2005 г;

Sasol [Ltd]: от 1 май 1995 г. до 28 април 2005 г;

[...]

По отношение на предприятията, изброени по-долу, за посочените периоди нарушението засяга и суровия парафин, продаван на крайни клиенти на германския пазар:

[...]

Sasol Wax GmbH: от 30 октомври 1997 г. до 12 май 2004 г;

Sasol Wax International AG: от 30 октомври 1997 г. до 12 май 2004 г;

Sasol Holding in Germany GmbH: от 30 октомври 1997 г. до 12 май 2004 г;

Sasol [Ltd]: от 30 октомври 1997 г. до 12 май 2004 г;

[...]

Член 2

За посоченото в член 1 нарушение се налагат следните глоби:

ENI SpA: 29 120 000 EUR;

Esso Société anonyme française: 83 588 400 EUR,

от които поотделно и солидарно със

ExxonMobil Petroleum and Chemical BVBA и ExxonMobil Corporation: 34 670 400 EUR, от които поотделно и солидарно с Esso Deutschland GmbH: 27 081 600 EUR;

Tudapetrol Mineralölerzeugnisse Nils Hansen KG: 12 000 000 EUR;

Hansen & Rosenthal KG поотделно и солидарно с H&R Wax Company Vertrieb GmbH: 24 000 000 EUR,

от които поотделно и солидарно със

H&R ChemPharm GmbH: 22 000 000 EUR;

MOL Nyrt: 23 700 000 EUR;

Repsol YPF Lubricantes y Especialidades SA поотделно и солидарно с Repsol Petróleo SA и Repsol YPF SA: 19 800 000 EUR;

Sasol Wax GmbH: 318 200 000 EUR,

от които поотделно и солидарно със

Sasol Wax International AG, Sasol Holding in Germany GmbH и Sasol [Ltd]: 250 700 000 EUR;

Shell Deutschland Oil GmbH, Shell Deutschland Schmierstoff GmbH, Deutsche Shell GmbH, Shell International Petroleum Company Limited, the Shell Petroleum Company Limited, Shell Petroleum NV и The Shell Transport and Trading Company Limited: 0 EUR;

RWE-Dea AG поотделно и солидарно с RWE AG: 37 440 000 EUR;

Total France SA поотделно и солидарно с Total SA: 128 163 000 EUR“. [неофициален превод]

2. По структурата на групата Sasol и на Vara и по вменяването на отговорността на дружествата майки в обжалваното решение

- 13 Що се отнася до групата Sasol, в съображение 449 от обжалваното решение Комисията най-напред определя кое е дружеството, което пряко носи отговорност за нарушението. Така тя достига до извода, че сред лицата, участвали в техническите срещи, има и служители на Hans-Otto Schümann GmbH & Co KG (наричано по-нататък „HOS“) и това продължило от началото на нарушението на 3 септември 1992 г. до 30 април 1995 г. По-нататък, от 1 май 1995 г. до 31 декември 2002 г., това правело Schümann Sasol GmbH & Co. KG, което през 2000 г. става Schümann Sasol GmbH (наричани по-нататък заедно „Schümann Sasol“). От 1 януари 2003 г. работодател на въпросните служители е Sasol Wax.
- 14 Въз основа на това в съображение 452 от обжалваното решение се приема, че Sasol Wax, което е правоприменик на HOS и Schümann Sasol, носи отговорност за нарушението в качеството си на пряк участник в него за периода от 3 септември 1992 г. до 28 април 2005 г.
- 15 Комисията също така разглежда промяната във времето в собствеността на капитала на HOS, Schümann Sasol и Sasol Wax. В това отношение тя разграничава три периода (съображение 454 от обжалваното решение).
- 16 По отношение на първия период, който продължил от 3 септември 1992 г. до 30 април 1995 г. (наричан по-нататък „периодът Schümann“), Комисията констатира, че HOS в крайна сметка се контролирало лично от г-н Schümann чрез Vara Holding GmbH & Co KG (наричано по-нататък „Vara“), което било единственият ограничено отговорен съдружник в HOS (съображения 450 и 457 от обжалваното решение). Г-н Schümann имал мажоритарен дял от капитала на Vara, а останалата част от капитала била собственост на членовете на семейството му. В обжалваното решение нито на Vara, нито на г-н Schümann е вменена отговорност за извършеното от HOS нарушение.
- 17 Вторият период продължил от 1 май 1995 г. до 30 юни 2002 г. (наричан по-нататък „периодът на съвместното предприятие“). На 1 май 1995 г. Sasol Ltd придобива две трети от HOS. След извършена реорганизация HOS става Schümann Sasol и продължава да е дружеството, което пряко носи отговорност за нарушението. Schümann Sasol било дъщерно дружество на 99,9 % на Schümann Sasol International AG, като една трета от капитала на последното остава собственост на Vara и в крайна сметка на семейство Schümann. Две трети от капитала на Schümann Sasol International били собственост на Sasol Holding in Germany, което от своя страна било изцяло дъщерно дружество на Sasol Ltd. За този период Комисията държи солидарно отговорни Sasol Wax (в качеството на правоприменик на Schümann Sasol), Sasol Wax International (в качеството на правоприменик на Schümann Sasol International — дружеството майка на Schümann Sasol), Sasol Holding in Germany (в качеството на дружество майка, притежаващо две трети от капитала на Schümann Sasol International) и Sasol Ltd (в качеството на дружеството майка на Sasol Holding in Germany) (съображения 451 и 478 от обжалваното решение). Всъщност Комисията приема, че последните три дружества са упражнявали решаващо влияние върху Schümann Sasol (точка 453

от обжалваното решение). Нито на Vara, притежавало една трета от капитала на Schümann Sasol International, нито на семейство Schümann, собственик на Vara, е вменена отговорността за извършеното от Schümann Sasol нарушение, което тогава било собственост на Schümann Sasol International (наричано по-нататък „Schümann Sasol International“ или „съвместното предприятие“) — дружеството, притежавано съвместно от Vara и групата Sasol.

- 18 Третият период продължава от 1 юли 2002 г. до 28 април 2005 г., датата на преустановяване на нарушението (наричан по-нататък „периодът Sasol“). На 30 юни 2002 г. групата Sasol придобила останалата една трета от капитала на Schümann Sasol International, която дотогава се притежавала от Vara. Schümann Sasol било преименувано на Sasol Wax и продължило да бъде дъщерно дружество на Schümann Sasol International, което от своя страна било преименувано на Sasol Wax International. От този момент целият капитал на Sasol Wax International станал собственост на Sasol Holding in Germany и в крайна сметка на Sasol Ltd. За този период Комисията държи четиримата жалбоподатели поотделно и солидарно отговорни за извършеното от Sasol Wax нарушение, като приема, че първите трима жалбоподатели са упражнявали решаващо влияние върху Sasol Wax (точки 451 и 453 от обжалваното решение).

Производство и искания на страните

- 19 На 15 декември 2008 г. жалбоподателите подават настоящата жалба в секретариата на Общия съд.
- 20 Въз основа на доклад на съдията докладчик Общият съд (трети състав) решава да започне устната фаза на производството. В рамките на процесуално-организационните действия, предвидени в член 64 от Процедурния правилник на Общия съд, последният приканва страните да отговорят писмено на някои въпроси и да представят определени документи. Страните изпълняват искането в определения срок.
- 21 Устните състезания и отговорите на страните на поставените от Общия съд въпроси са изслушани в съдебното заседание, проведено на 3 юли 2013 г.
- 22 Предвид фактическите връзки с дела T-540/08, Esso и др./Комисия, T-543/08, RWE и RWE Dea/Комисия, T-544/08, Hansen & Rosenthal и H&R Wax Company Vertrieb/Комисия, T-548/08, Total/Комисия, T-550/08, Tudapetrol/Комисия, T-551/08, H&R ChemPharm/Комисия, T-558/08, ENI/Комисия, T-562/08, Repsol Lubricantes y Especialidades и др./Комисия и T-566/08, Total Raffinage и Marketing/Комисия, както и с оглед на сходния характер и сложността на повдигнатите правни въпроси, Общият съд решава да обяви посочените свързани дела за решаване едва след провеждането на последното съдебно заседание, тоест това от 3 юли 2013 г. по настоящото дело.
- 23 В жалбата си жалбоподателите искат от Общия съд:
- като главно искане, да отмени обжалваното решение в частта, която се отнася до тях,
 - при условията на евентуалност, да отмени наложената им в обжалваното решение глоба или да намали по подходящ начин нейния размер,
 - да осъди Комисията да заплати съдебните разноски.
- 24 Комисията иска от Общия съд:
- да отхвърли жалбата в нейната цялост, включително исканията, направени при условията на евентуалност,

— да осъди жалбоподателите да заплатят съдебните разноски.

От правна страна

25 В подкрепа на жалбата си жалбоподателите изтъкват седем правни основания. Първото правно основание е изведено от неправилното вменяване на Sasol Ltd, Sasol Holding in Germany и Sasol Wax International на отговорността за извършеното от Schümann Sasol нарушение през периода на съвместното предприятие. Второто правно основание е изведено от неправилното вменяване на Sasol Ltd, Sasol Holding in Germany и Sasol Wax International на отговорността за извършеното от Sasol Wax нарушение през периода Sasol. Третото правно основание е изведено от нарушаване на принципа на равно третиране, тъй като Комисията не държала Vara солидарно отговорно за периода Schümann и за периода на съвместното предприятие. Четвъртото правно основание е изведено от неправилно определяне на основния размер на глобата. Петото правно основание е изведено от неправилното виждане, че Sasol имало ролята на водач. Шестото правно основание е изведено от незаконосъобразната липса на диференциран подход при определянето на максималния размер на глобата за различните периоди на нарушението. Седмото правно основание е изведено от неправомерното неосвобождаване на Sasol от всякаква глоба по отношение на някои нейни части.

1. По първото правно основание, изведено от неправилното вменяване на отговорността за нарушението на Sasol Ltd, Sasol Holding in Germany и Sasol Wax International за периода на съвместното предприятие

26 Жалбоподателите считат, че Комисията неправилно заключила, че Sasol Ltd, чрез своето притежавано 100 % дъщерно дружество Sasol Holding in Germany, самостоятелно е упражнявало решаващо влияние върху Schümann Sasol International и съответно неправилно вменила на Sasol Ltd, Sasol Holding in Germany и Sasol Wax International отговорността за периода на съвместното предприятие. Организационните, икономическите и юридическите връзки между Schümann Sasol и посочените дружества, на които Комисията се позовава в обжалваното решение, не подкрепяли такъв извод.

27 Жалбоподателите твърдят главно, че другото дружество майка — Vara — е упражнявало самостоятелно решаващо влияние върху Schümann Sasol International през периода на съвместното предприятие. При условията на евентуалност те посочват, че това решаващо влияние е било упражнявано заедно от двете дружества майки.

28 В отговор Комисията посочва, че Sasol действително е било санкционирано с оглед на собствената му отговорност и в съответствие с Насоките от 2006 г. Освен това от постоянната съдебна практика следвало, че Комисията не била длъжна да мотивира неприемането на решение за установяване на нарушение по отношение на трети страни и че предприятие не може да оспорва наложена му санкция, поради това че на друго предприятие не била наложена глоба.

Предварителни бележки

29 По отношение на солидарната отговорност на дружество майка за поведението на нейно дъщерно дружество или съвместно предприятие, в което има участие, трябва да се припомни, че отделната правосубектност на дъщерното дружество или съвместното предприятие не е достатъчна, за да се изключи възможността дружеството майка да носи отговорност за поведението му (вж. в този смисъл Решение на Съда от 14 юли 1972 г. по дело Imperial Chemical Industries/Комисия, 48/69, Recueil, стр. 619, точка 132).

- 30 Всъщност конкурентното право на Съюза се отнася до дейността на предприятията и понятието за предприятие обхваща всеки субект, който извършва икономическа дейност, независимо от правния му статут и начин на финансиране (Решение на Съда от 10 септември 2009 г. по дело Akzo Nobel и др./Комисия, C-97/08 P, Сборник, стр. I-8237, точка 54 и Решение на Общия съд от 13 юли 2011 г. по дело General Technic-Otis и др./Комисия, T-141/07, T-142/07, T-145/07 и T-146/07, Сборник, стр. II-4977, точка 53).
- 31 Съдът на Съюза е уточнил също, че понятието за предприятие в този контекст трябва да бъде схващано като обозначаващо една стопанска единица, макар и от юридическа гледна точка тази стопанска единица да е съставена от няколко физически или юридически лица (вж. Решение на Съда от 12 юли 1984 г. по дело Hydrotherm Gerätebau, 170/83, Recueil, стр. 2999, точка 11 и Решение на Съда по дело Akzo Nobel и др./Комисия, точка 30 по-горе, точка 55 и цитираната съдебна практика; Решение на Общия съд от 29 юни 2000 г. по дело DSG/Комисия, T-234/95, Recueil, стр. II-2603, точка 124). Така той подчертава, че за целите на прилагането на правилата на конкуренцията формалното разграничение между две дружества в резултат на отделната им правосубектност няма решаващо значение — важното е дали пазарното им поведение е единно или не. Следователно може да се окаже необходимо да се определи дали две или повече дружества с отделна правосубектност образуват или принадлежат към едно и също предприятие или един и същ стопански субект с единно пазарно поведение (Решение по дело Imperial Chemical Industries/Комисия, точка 29 по-горе, точка 140, Решение на Общия съд от 15 септември 2005 г. по дело DaimlerChrysler/Комисия, T-325/01, Recueil, стр. II-3319, точка 85 и Решение на Общия съд по дело General Technic-Otis и др./Комисия, точка 30 по-горе, точка 54).
- 32 Когато подобен стопански субект нарушава правилата на конкуренцията, съгласно принципа на личната отговорност същият следва да отговаря за това нарушение (вж. Решение по дело Akzo Nobel и др./Комисия, точка 30 по-горе, точка 56 и Решение по дело General Technic-Otis и др./Комисия, точка 30 по-горе, точка 55).
- 33 Отговорността за поведението на дадено дъщерно дружество може да бъде вменена на дружеството майка поради принадлежността им към едно и също предприятие, ако дъщерното дружество не определя самостоятелно своето пазарно поведение, тъй като в това отношение е под решаващото влияние на дружеството майка, предвид по-специално икономическите, организационните и юридическите връзки между тези два правни субекта (вж. в този смисъл Решение по дело Akzo Nobel и др./Комисия, точка 30 по-горе, точка 58 и Решение на Общия съд от 20 март 2002 г. по дело HFB и др./Комисия, T-9/99, Recueil, стр. II-1487, точка 527).
- 34 Пазарното поведение на дъщерно дружество е под решаващото влияние на дружеството майка по-специално когато дъщерното дружество изпълнява главно указанията, дадени му в това отношение от дружеството майка (Решение на Съда по дело Imperial Chemical Industries/Комисия, точка 29 по-горе, точки 133, 137 и 138; вж. в този смисъл Решение на Съда от 16 ноември 2000 г. по дело Metsä-Serla и др./Комисия, C-294/98 P, Recueil, стр. I-10065, точка 27).
- 35 По принцип пазарното поведение на дъщерното дружество е под решаващото влияние на дружеството майка и в случай че последното има само правомощия за определяне или одобряване на някои стратегически търговски решения евентуално чрез представителите си в органите на дъщерното дружество, докато правомощията за определянето на търговската политика *stricto sensu* на дъщерното дружество са предоставени на отговарящите за неговото оперативно управление ръководители, определени от дружеството майка, което представляват и чиито търговски интереси защитават (вж. в този смисъл Решение на Общия съд от 9 септември 2011 г. по дело Alliance One International/Комисия, T-25/06, Сборник, стр. II-5741, точки 138 и 139, потвърдено с Определение на Съда от 13 декември 2012 г. по дело Alliance One International/Комисия, C-593/11 P, точка 30).

- 36 Когато единното пазарно поведение на дъщерното дружество и на неговото дружество майка е осигурено, по-специално в посочените в точки 34 и 35 по-горе случаи или чрез други икономически, организационни и юридически връзки между дружествата, тези дружества са част от една и съща стопанска единица и следователно са едно-единствено предприятие съгласно посочената в точка 31 по-горе съдебна практика. Обстоятелството, че дружество майка и неговото дъщерно дружество представляват едно-единствено предприятие по смисъла на член 81 ЕО, позволява на Комисията да адресира до дружеството майка решение за налагане на глоби, без да се изисква да е доказано личното участие на последното в нарушението (вж. в този смисъл Решение по дело Akzo Nobel и др./Комисия, точка 30 по-горе, точка 59).
- 37 Припомнената в точки 29—36 по-горе съдебна практика намира приложение и при вменяването на отговорността на едно или няколко дружества майки за извършването на нарушение от съвместното им предприятие (Решение по дело General Technic-Otis и др./Комисия, точка 30 по-горе, точки 52—56).
- 38 Именно предвид тези правила трябва да се разгледат доводите на жалбоподателите и точността на съдържащите се в обжалваното решение констатации относно вменената на жалбоподателите отговорност за действията на Schumann Sasol и на неговото дружество майка Schumann Sasol International, две трети от което се притежават от Sasol Holding in Germany през периода на съвместното предприятие, а една трета от Vara.

Обжалваното решение

- 39 В обжалваното решение Комисията отхвърля доводите на жалбоподателите, с които те искат да докажат, че през периода на съвместното предприятие Schumann Sasol International действително е било контролирано от Vara. По същество заключението ѝ се основава на следния анализ:

„[...]

- (471) Според Комисията Sasol, чрез притежаваното от него изцяло дъщерно дружество Sasol Holding in Germany GmbH, е упражнявало решаващо влияние върху Schumann Sasol International.
- (472) Съгласно обясненията на Sasol [управителният съвет], отговарящ за текущите дейности, е бил съставен от представител на Sasol, представител на Vara и председател. Съгласно правилника на [управителния съвет], доколкото е възможно, последният взема решенията си единодушно или с обикновено мнозинство. При равенство на гласовете председателят на [управителния съвет] има решаващ глас. Sasol твърди, че през по-голямата част от периода на съвместното предприятие председателят е бил представител на Vara. След извършването на по-задълбочени проучвания Комисията оспорва твърденията на Sasol по този въпрос. Въпросното лице е дължало заеманата от него длъжност като председател по-скоро на познанията си за дейността и на това, че Sasol също е искало то да поеме председателството на [управителния съвет] на съвместното предприятие. За Sasol в качеството му на мажоритарен акционер е било важно да разполага с лице в [управителния съвет], което вече познава предходната дейност на HOS. Въпросното лице е работило за германския предшественик на Schumann Sasol International и поради това перфектно е познавало функционирането на дружеството, което впоследствие се влива в Sasol. Освен това, когато същото лице става председател (на 2 май 1995 г.), то не е било служител на Vara. Всъщност това лице не е било служител на Vara преди 1997 г. То е било председател на съвместното предприятие от 2 май 1995 г. до 30 юни 2001 г., когато е заменено от г-н [D. S. R.] от Sasol.

- (473) Надзорният съвет на съвместното предприятие е бил съставен от шестима членове — четирима представители на Sasol и двама на Vara. Съгласно дадените от Sasol обяснения в сключеното между Sasol и Vara споразумение между акционерите относно правото на глас се предвиждало Sasol и Vara да приемат решенията единодушно и всеки от тях да има по един глас, поради което мнозинството на Sasol в надзорния съвет било премахнато. При липса на съгласие се считало, че предложението е отхвърлено. Същевременно в член 3 от споразумението между акционерите относно правото на глас, която разпоредба се отнася за решенията на надзорния съвет, се посочвало, че член 1 от споразумението се прилага *mutatis mutandis*. В член 1.5 от споразумението се предвиждало, че ако не може да се постигне единодушно решение по въпросите, изброени в точки а)—d) от същия член, предложението на Sasol ще се ползва с предимство и Vara ще гласува в съответствие с решението на Sasol, тъй като последното притежава 50 % от капитала на дружеството. Посочените в точки а)—d) от член 1.5 въпроси са следните: изготвянето на годишните отчети, назначаването на одиторите, назначаването на специални одитори и одобряването на инвестициите [в капитал от страна на дружеството] или някое от дъщерните му дружества.
- (474) [Що се отнася до общото събрание], Sasol обяснява, че Vara имало блокиращо малцинство, тъй като за приемането на решенията било необходимо мнозинство от три четвърти от подадените гласове, а Vara имало една трета от гласовете. Освен това, според Sasol споразумението между акционерите относно правото на глас предвиждало, че Sasol и Vara се съгласяват да приемат заедно всички решения на акционерите и да гласуват единодушно при всякакви обстоятелства, като всеки има по един глас, и че ако единодушието не може да се постигне, нито Sasol, нито Vara трябва да предприемат действия, поради което Vara не можело да се окаже в малцинство. Същевременно, както бе разяснено по-горе, член 1.5 от споразумението между акционерите относно правото на глас, която разпоредба се прилага за [общото] събрание, съдържа списък на някои въпроси, по които волята на Sasol трябвало да се ползва с предимство [вж. съображение 473].
- (475) Във връзка с описаното в съображения (472)—(474) положение, и по-специално възможността Sasol да налага волята си по важни стратегически решения, ако постигането на съгласие е невъзможно, така както са изброени в член 1.5 от споразумението между акционерите относно правото на глас (например одобряването на капиталовите инвестиции), трябва да се приеме, че Sasol е имало фактическия контрол върху съвместното предприятие. Фактът, както твърди Sasol, че управителите на [Schumann Sasol] преди това са работели в HOS, не е в противоречие с този извод, тъй като за вземането на подобни решения за назначаване на висши ръководни длъжности (член 2, параграф 2, [буква] с) от правилника на управителния съвет) се изисква разрешението на надзорния съвет и съответно Sasol е можело да се противопоставя на тези решения.
- [...]
- (481) Поради изложените по-горе причини Комисията счита, че не само дружеството, което е извършило действията, [Schumann Sasol], но и дружествата майки Sasol International AG, Sasol Ltd и Sasol Holding in Germany GmbH носят отговорност за периода на съвместното предприятие, тъй като контролът от страна на Sasol върху съвместното предприятие бил доказан [...] Както било установено в съображения (329)—(333), принадлежащи към една и съща група различни дружества образуват една стопанска единица и съответно едно предприятие по смисъла на член 81 [ЕО], ако съответните дружества не определят самостоятелно пазарното си поведение. В случай на съвместно предприятие, ако последното не определя самостоятелно собственото си пазарно поведение, може да се направи изводът, че това съвместно предприятие и дружествата майки образуват една

стопанска единица за целите на прилагането на член 81 [СЕ]. Въпросът дали съвместното предприятие трябва да се счита за функциониращо пълноценно съвместно предприятие [е ирелевантен] в този контекст, [тъй като] от фактическите доказателства е видно, че е налице упражняване на решаващо влияние. Възможността да се търси отговорност от дружествата майки на съвместно предприятие е в съответствие с практиката на Комисията по този специфичен въпрос, следваща общите правни принципи, които бяха разяснени в съображение (340) и на които е дадено определение от общностите юрисдикции. Това, че при други обстоятелства решението не е било адресирано до дружествата майки на съвместно предприятие, не означава, че при настоящите обстоятелства Sasol International AG, Sasol Ltd и Sasol Holding in Germany GmbH, в качеството на дружества майки от групата Sasol, не могат да бъдат държани отговорни за действията на тяхното дъщерно дружество, тъй като Комисията на практика разполага със свобода на преценка, когато решава да вмени отговорността за дадено нарушение на някои субекти от едно предприятие, като анализира всеки случай поотделно [неофициален превод].

По разграничаването на понятието за контрол от това за действително упражняване на решаващо влияние, така както се прилага в контекста на член 81 ЕО

- 40 Най-напред трябва да се отбележи, че при разглеждането на възможното вменяване на отговорността за нарушението, извършено от Schumann Sasol — дъщерно дружество на съвместното предприятие, Комисията не прави изрично разграничение между понятията „контрол“ и „контролни правомощия“, от една страна, и „стопанска единица“ и „действително упражняване на решаващо влияние върху търговското поведение“, от друга страна.
- 41 Според жалбоподателите този подход е неправилен, тъй като понятието за контрол не включва действително упражняване на решаващо влияние.
- 42 На първо място, трябва да се припомни, че съгласно член 3, параграф 2 от Регламент (ЕО) № 139/2004 на Съвета от 20 януари 2004 година относно контрола върху концентрациите между предприятия (Регламент за сливанията на ЕО) (ОВ L 24, стр. 1; Специално издание на български език, 2007 г., глава 8, том 1, стр. 201) „контролът се придобива посредством права, договори или по друг начин, [които] самостоятелно или в комбинация, като се вземат предвид релевантните фактически и правни обстоятелства, [...] предоставя[т] възможността за упражняване на решаващо влияние по отношение на дадено предприятие“.
- 43 Съгласно съдебната практика Комисията не може да вмени на едно дружество отговорността за антиконкурентното поведение на друго дружество в приложение на член 81 ЕО, като се основава единствено на възможността му да упражнява решаващо влияние по смисъла на Регламент № 139/2004 във връзка с установяването на наличие на контрол, без да провери дали такова влияние действително е било упражнено (Решение по дело General Technic-Otis и др./Комисия, точка 30 по-горе, точка 69).
- 44 Напротив, по принцип тя трябва да докаже подобно решаващо влияние въз основа на множество фактически обстоятелства (вж. Решение на Общия съд от 27 септември 2006 г. по дело Avebe/Комисия, T-314/01, Recueil, стр. II-3085, точка 136 и цитираната съдебна практика). Такива обстоятелства са заемането на няколко длъжности от едни и същи физически лица в ръководството на дружеството майка и в ръководството на нейното дъщерно дружество или съвместно предприятие (Решение на Общия съд от 12 юли 2011 г. по дело Fuji Electric/Комисия, T-132/07, Сборник, стр. II-4091, точка 184; вж. също в този смисъл Решение на Съда от 28 юни 2005 г. по дело Dansk Rørindustri и др./Комисия, C-189/02 P, C-202/02 P, C-205/02 P-C 208/02 P и C-213/02 P, Recueil, стр. I-5425, точки 119 и 120) или фактът, че посочените дружества са били

длъжни да следват дадените от тяхното общо ръководство задължителни указания, без да могат да възприемат независимо поведение на пазара (вж. в този смисъл Решение по дело HFB и др./Комисия, точка 33 по-горе, точка 527).

- 45 В разглеждания случай Комисията не се основава на такива преки доказателства за упражняването на решаващо влияние от страна на Sasol Ltd и Sasol Holding in Germany върху Schumann Sasol International.
- 46 Всъщност Комисията по същество разглежда правомощията за вземане на решения, които Sasol е можело да упражнява в органите на съвместното предприятие чрез своите представители. Извършеният в това отношение анализ се основава главно на абстрактно разглеждане на реда и условията за вземане на решения от посочените органи въз основа на разпоредбите от споразумението между акционерите и от правилника на управителния съвет, в които се възпроизвеждат редът и условията за гласуване, предвидени в устава на съвместната структура. Освен това, Комисията основава заключението си относно вменяването на Sasol Holding in Germany и Sasol Ltd на отговорността за действията на Schumann Sasol International по-специално на твърдението, че „контролът от страна на Sasol върху съвместното предприятие [е бил] доказан“ (съображение 481 от обжалваното решение).
- 47 Следователно в разглеждания случай Комисията заключава, че е налице съвместно упражняване на решаващо влияние от Sasol Ltd и Sasol Holding in Germany върху търговското поведение на Schumann Sasol International главно въз основа на абстрактно извършен анализ на документи, подписани преди функционирането на Schumann Sasol International да е започнало, подобно на анализ, който се прави съобразно правилата за разрешаване на концентрациите.
- 48 На второ място, поради това се налага Общият съд да провери в каква степен такъв абстрактен и прогнозен анализ, извършен в областта на концентрациите, където приемането на решението за разрешаване предхожда започването на функционирането на съвместното предприятие, може да послужи също и за доказване на действителното упражняване на решаващо влияние върху търговското поведение на съвместното предприятие в решение, с което на дружествата майки се вменява отговорността за нарушение на член 81 ЕО, извършено в миналото от същото съвместно предприятие.
- 49 В това отношение съгласно съдебната практика, макар правомощията или възможността за определяне на търговските решения на съвместното предприятие сами по себе си да се отнасят единствено до способността за упражняване на решаващо влияние върху неговото търговско поведение и съответно до понятието „контрол“ по смисъла на Регламент № 139/2004, Комисията и съдът на Съюза могат да презумират, че законодателните разпоредби и клаузите от споразуменията относно функционирането на посоченото предприятие, по-специално тези от договора за създаване на съвместното предприятие и от споразумението между акционерите относно гласуването, са били приложени и спазени. При това положение анализът на действителното упражняване на решаващо влияние върху търговското поведение на съвместното предприятие може да се изрази в извършването на абстрактен анализ на документите, подписани преди започването на неговото функциониране, подобно на анализа относно контрола. По-специално, ако в посочените разпоредби и клаузи се предвижда, че за приемането на решение от орган на съвместното предприятие са необходими гласовете на всички дружества майки, при липса на доказателства за противното Комисията и съдът на Съюза могат да приемат, че посочените решения са били определяни заедно от дружествата майки (вж. в този смисъл Решение по дело Avebe/Комисия, точка 44 по-горе, точки 137—139, Решение по дело Fuji Electric/Комисия, точка 44 по-горе, точки 186—193 и Решение по дело General Technic-Otis и др./Комисия, точка 30 по-горе, точки 112 и 113). Също така, когато въпросните разпоредби позволяват само на едно дружество майка да определя решенията на

органите на съвместното предприятие, ако няма доказателства за противното, Комисията и съдът на Съюза могат да приемат, че посоченото дружество майка е упражнявало решаващо влияние по отношение на тези решения.

- 50 Като се има предвид обаче, че анализът на действителното упражняване на решаващо влияние се отнася за миналото и съответно може да се основе на конкретни обстоятелства, както Комисията, така и заинтересованите страни могат да представят доказателства за това, че търговските решения на съвместното предприятие са били определяни по ред и условия, които са различни от произтичащите такива, единствено от абстрактния анализ на споразуменията относно функционирането на съвместното предприятие (вж. в този смисъл Решение по дело Fuji Electric/Комисия, точка 44 по-горе, точки 194 и 195 и Решение по дело General Technic-Otis и др./Комисия, точка 30 по-горе, точки 115—117). По-специално Комисията или заинтересованите страни могат да представят доказателства за това, че въпреки правомощията на едно-единствено дружество майка да приема въпросните решения посредством представителите си, заемащи длъжности в органите на съвместното предприятие, на практика тези решения са били приемани еднородно от няколко или от всички дружества майки.

По основателността на констатацията на Комисията относно вменяването на Sasol Holding in Germany и Sasol Ltd на отговорността за извършеното от Schümann Sasol International нарушение

- 51 По същество жалбоподателите оспорват анализа на Комисията относно вменяването на Sasol Holding in Germany и Sasol Ltd на отговорността за извършеното от Schümann Sasol International нарушение поради две причини. От една страна, те считат, че Комисията е допуснала грешка в преценката, като е отказала да приеме, че г-н В. I., председател на управителния съвет на Schümann Sasol International, е представлявал Vara. Всъщност според тях чрез своя представител г-н В. I. Vara можело самò да определя решенията на управителния съвет през по-голямата част от периода на съвместното предприятие, тъй като съгласно правилника на управителния съвет председателят имал решаващ глас при равенство на гласовете на членовете на същия съвет. От друга страна, според тях по силата на устава на съвместното предприятие и на споразумението между акционерите Vara можело да блокира най-важните решения в общото събрание и в надзорния съвет на съвместното предприятие, така че Sasol Holding in Germany не можело самò да взема тези решения чрез гласовете на своите представители. Въз основа на това жалбоподателите считат, че Sasol Holding in Germany не е можело да упражнява решаващо влияние върху търговското поведение на Schümann Sasol International.
- 52 Най-напред трябва да се припомни, че във връзка с вменяването на отговорността за нарушение, извършено от съвместно предприятие, на няколко дружества майки, Комисията може да докаже действителното упражняване на решаващо влияние, като установи, че е налице общо ръководство на съвместното предприятие от страна на неговите дружества майки. Що се отнася до естеството на това общо ръководство, в своето решение по дело Avebe/Комисия, точка 44 по-горе (точки 136—138), Общият съд приема за релевантни признаците, от които е видно, че членовете на органите на съвместното предприятие, които са определени от всяко от дружествата майки и представляват търговските им интереси, трябва да работят в тясно сътрудничество при определянето и прилагането на търговската политика на съвместното предприятие, както и че приеманите от тях решения непременно трябва да отразяват съгласуване на волята на всяко от дружествата майки, за които Комисията счита, че носят отговорност. Общият съд анализира не само вземането на стратегическите решения в съвместното предприятие, но и управлението на текущите задачи, като посочва, че определените от двете дружества майки двама директори е трябвало да работят в тясно сътрудничество и в това отношение (Решение по дело Avebe/Комисия, точка 44 по-горе, точки 136—138).

- 53 Същевременно в разглеждания случай Комисията не е вменила отговорността за извършеното от Schumann Sasol International нарушение на двете дружества майки, а само на Sasol Holding in Germany и на неговото дружеството майка Sasol Ltd.
- 54 Когато обаче Комисията вменява отговорността за нарушението, извършено от съвместно предприятие, само на едното от неговите дружества майки, тя трябва да докаже, че решаващото влияние върху търговското поведение на съвместното предприятие е било упражнявано едностранно от това дружество майка.
- 55 Видно от обжалваното решение и от писмените ѝ становища в производството пред Общия съд, Комисията приема, че описаното в точка 54 по-горе условие е било изпълнено в разглеждания случай. Всъщност в съображение 471 от обжалваното решение тя констатира, че „Sasol [Ltd], чрез притежаваното от него на 100 % дъщерно дружество Sasol Holding in Germany GmbH, е упражнявало решаващо влияние върху Schumann Sasol International AG“. Освен това в точка 49 от писмената защита Комисията твърди, че „Sasol [Ltd] (посредством Sasol Holding) е упражнявало едноличен контрол върху [Schumann Sasol International]“, а в точка 67 от същата писмена защита, че „на Vara не трябва да се вменява отговорността за нарушението, тъй като само Sasol е упражнявало решаващо влияние върху съвместното предприятие“.
- 56 Следователно трябва да се провери дали въз основа на посочените в обжалваното решение доказателства и въпреки изложените в хода на административното производство доводи на жалбоподателите относно тежестта на Vara в ръководството на съвместното предприятие Комисията е имала основание да заключи, че Sasol едностранно е упражнявало решаващо влияние върху Schumann Sasol International.

По управителния съвет на Schumann Sasol International

- 57 Жалбоподателите посочват, че решенията на управителния съвет на Schumann Sasol International са били приемани с обикновено мнозинство и че при равенство на гласовете този председателят управителния съвет е бил решаващ. Председателят на управителния съвет г-н В. I. обаче представлявал интересите на Vara.
- 58 По същество жалбоподателите твърдят, че Комисията е допуснала грешка в преценката на доказателствата, с които разполагала, тъй като заключила, че г-н В. I. не представлявал Vara, а ръководел съвместното предприятие по искане на Sasol. Комисията основала констатацията си на изявлението на Vara от 11 октомври 2007 г., в което г-н В. I. отговорил от името на Vara на въпросите на Комисията и парадоксално декларирал, че през периода на съвместното предприятие не е представлявал Vara, въпреки че се самоопределил като представител на Vara за всякакви други въпроси, които Комисията би могла да има.
- 59 Освен това, жалбоподателите препращат към тяхното изявление от 18 април 2008 г., съгласно което г-н В. I. на практика винаги действал като дясна ръка на г-н Schumann и представлявал Vara в съвместното предприятие със Sasol. Преди периода на съвместното предприятие г-н В. I. бил физическото лице на ключова длъжност в контролираното от Vara дружество HOS, на което бил генерален директор от 1987 г. и действал като доверено лице на г-н Schumann. Освен това, г-н В. I. също така заемал ръководни длъжности във Vara и в други притежавани от г-н Schumann дружества през и след периода на съвместното предприятие. Тясната обвързаност на г-н В. I. с Vara и с г-н Schumann била видна и от обявлението за създаването на съвместната структура от 6 юни 1995 г.

- 60 Жалбоподателите твърдят, че Комисията е знаела тези факти в хода на административното производство, но въпреки това ги е игноририла и, без да посочва мотиви, е дала предпочитание на изявлението на Vara, произтичащо лично от г-н В. I., тоест от лице, притежаващо лично част от капитала на Vara като ограничено отговорен съдружник.
- 61 Комисията най-напред посочва, че понятието за решаващо влияние не се отнася за оперативното управление на съвместното предприятие, а за основните насоки в търговската му политика. Така от устава на Schumann Sasol International било видно, че управителният съвет действал под контрола на надзорния съвет и че актовете на управителния съвет по важни въпроси от търговската му политика трябвало да бъдат одобрявани предварително от надзорния съвет.
- 62 По-нататък, Комисията продължава да твърди, че г-н В. I. не е представлявал Vara, а е дължал своя пост на познанията си в областта, в която Schumann Sasol извършвало дейност, и че назначаването му било в съответствие с волята на Sasol. С изявлението си от 11 октомври 2007 г. Vara уведомило Комисията, че г-н В. I. бил назначен за директор на Sasol International, тъй като Sasol искало да се възползва от задълбоченото му познаване на дейността на HOS и поради това искало да го включи в управителния съвет. Според Комисията тази информация е достоверна, тъй като най-вече Sasol било заинтересовано съвместното предприятие да бъде управлявано добре и тъй като искало да осигури приемственост в своето управление, поверявайки ежедневното ръководство на член на управителния съвет, който познава сектора на парафиновите восъци, и по-специално предходната дейност на HOS. При всички положения в точка 10 от писмената дуплика Комисията посочва, че съдържащите се в съображение 472 от обжалваното решение нейни констатации означават, че г-н В. I. е представлявал Sasol, а не Vara, в управителния съвет на Schumann Sasol International.
- 63 Общият съд счита, че е уместно най-напред да се разгледа ролята на г-н В. I. в управителния съвет на Schumann Sasol International и след това да се анализира по-общият въпрос, а именно дали Sasol е можело едностранно да определя приеманите от този управителен съвет решения.
- По ролята на г-н В. I.
- 64 Трябва да се припомни, че през почти цялата продължителност на периода на съвместното предприятие г-н В. I. е бил председател на управителния съвет на Schumann Sasol International.
- 65 В хода на административното производство жалбоподателите твърдят, че г-н В. I. е бил представител на Vara, а Vara посочва, че назначаването му е станало в съответствие с волята на Sasol и съответно той не е представлявал Vara.
- 66 Най-напред, трябва да се отбележи, че съдържащите се в съображение 472 от обжалваното решение констатации отразяват точно съдържанието на изявление на Vara от 11 октомври 2007 г. От друга страна обаче изразената позиция в изявлението на Sasol от 18 април 2008 г., съгласно която г-н В. I. представлявал Vara, както и документите в нейна подкрепа, са били отхвърлени от Комисията.
- 67 Що се отнася до съдържанието на твърденията на Комисията относно ролята на г-н В. I., жалбоподателите по същество твърдят, че Комисията е допуснала грешка в преценката, като не е приела, че той е представлявал Vara в управителния съвет.
- 68 На първо място, трябва да се отбележи, че г-н В. I. е заемал важни длъжности в дружествата, притежавани от г-н Schumann и групата Vara, преди, през и след периода на съвместното предприятие.

- 69 Трябва да се припомни, че на 29 ноември 1996 г. г-н В. I. става ограничено отговорен съдружник във Vara, което е едно от преките дружества майки на Schümann Sasol International. Това качество предполага, че той притежава част от капитала на Vara, като другите собственици на Vara са членовете на семейство Schümann. В това отношение Общият съд счита, че притежаването на част от дружествения капитал е обстоятелство, с което е възможно да се докаже, че г-н В. I. е можел да се отъждести със специфичните търговски интереси на Vara.
- 70 Освен това г-н В. I. е бил генерален директор на Vara поне през част от периода на съвместното предприятие и успоредно с упражняването на функциите му като председател на управителния съвет на Schümann Sasol International.
- 71 Така съгласно съдебната практика заемането на няколко ръководни длъжности в едно от дружествата майки и в тяхното съвместно предприятие е важен признак за това, че същото дружество майка упражнява влияние върху търговските решения на съвместното предприятие посредством упражняването на правомощията за вземане на решения, които притежава такъв член на ръководството на съвместното предприятие (вж. в този смисъл Решение по дело Fujii Electric/Комисия, точка 44 по-горе, точка 199).
- 72 На следващо място, от 15 юни 1995 г. г-н В. I. е бил управител на Vara Beteiligungsgesellschaft mbH. От едно от представените от жалбоподателите доказателства е видно, че през 2011 г. той все още е заемал тази длъжност заедно с г-н Schümann. Освен това г-н В. I. е бил управител на Beteiligungsgesellschaft Hans-Otto Schümann mbH от 4 април 1989 г. до прекратяването на дружеството на 13 септември 1996 г. Последното дружество също е свързано с г-н Schümann, който е учредител на Vara и основният му собственик.
- 73 Освен това трябва да се отбележи, че на 1 юли 2001 г., когато г-н D. S. R. заменя г-н В. I. като председател на управителния съвет на Schümann Sasol International, г-н В. I. става един от шестимата членове на надзорния съвет на същото дружество. По този начин г-н В. I. заменя г-н Е. В. R, който според Комисията също е бил представител на Vara, като съставът на надзорния съвет остава непроменен в останалата си част. Това показва, че г-н В. I. е представлявал Vara в надзорния съвет. Впрочем това обстоятелство само по себе си е достатъчно, за да се отхвърли тезата на Комисията, че г-н В. I. е представлявал Sasol в управителния съвет, тъй като в такъв случай е немислимо веднага след края на мандата му той да е започнал да представлява Vara в надзорния съвет.
- 74 Накрая, трябва да се отбележи, че в писмото от 2 февруари 1995 г., изпратено до всички служители на HOS, г-н Schümann и г-н В. I. уведомяват тези служители за водените от тях в момента преговори със Sasol. В писмото те посочват, че „[В] бъдеще ще можем да упражняваме влиянието си върху [новото ръководство на съвместното предприятие] също както в миналото“.
- 75 Въз основа на това Общият съд констатира, че още на етапа на административното производство жалбоподателите са представили доказателства, от които е било видно, че г-н В. I. е поддържал тесни връзки с групата Vara и г-н Schümann, че е можел да се отъждести със специфичните търговски интереси на Vara, по-специално предвид качеството си на ограничено отговорен съдружник, и че Vara е можело да упражнява значително влияние върху решенията на управителния съвет на съвместното предприятие поради заемането от г-н В. I. на няколко длъжности, което е можело да доведе до привеждането на търговската политика на Schümann Sasol International в съответствие с тази на Vara.
- 76 Следователно Комисията е допуснала грешка в преценката, изключвайки от своя анализ тази съвкупност от релевантни доказателства и подчертавайки в обжалваното решение единствено, че назначаването на г-н В. I. отразявало волята на Sasol. Такова представяне на фактите дава изкривена представа за релевантните обстоятелства по случая и не отговаря на изискването, съгласно което отговорността за нарушение на член 81 ЕО трябва да бъде установена въз

основа на точни и непротиворечиви доказателства, а Комисията трябва безпристрастно да разгледа всички представени ѝ релевантни правни и фактически обстоятелства (вж. в този смисъл Решение на Общия съд от 27 септември 2006 г. по дело *Dresdner Bank* и др./Комисия, T-44/02 ОР, T-54/02 ОР, T-56/02 ОР, T-60/02 ОР и T-61/02 ОР, Recueil, стр. II-3567, точки 59—63; вж. по аналогия Решение на Съда от 17 май 2001 г. по дело *IECC*/Комисия, C-450/98 P, Recueil, стр. I-3947, точка 57 и цитираната съдебна практика).

- 77 Този извод не може да бъде оспорен с доводите на Комисията.
- 78 Първо, Комисията се позовава на това, че Sasol е дало съгласието си за назначаването на г-н В. I. за председател на управителния съвет.
- 79 В това отношение трябва да се отбележи, че съгласно устава на Schumann Sasol International и споразумението между акционерите всички членове на управителния съвет и неговият председател е трябвало да се определят от надзорния съвет чрез единодушно гласуване от страна на представителите на Vara и Sasol. Следователно, от една страна, съставът на управителния съвет е трябвало да отразява съгласието между двете дружества майки, тоест волята на всяко от тях. От друга страна, Vara също е трябвало да даде съгласието си за назначаването на определените от Sasol членове, които Комисията счита за представители на последното.
- 80 Ето защо даването на съгласие от страна на Sasol за назначаването на г-н В. I. за председател на управителния съвет не позволява нито да се констатира, че той е представлявал търговските интереси на Sasol повече от необходимото в рамките на лоялно управление на притежавано от две дружества майки съвместно предприятие, нито да се опровергават представените от жалбоподателите доказателства с цел да докажат, че Vara е упражнявало влияние в управителния съвет чрез правомощията за вземане на решения на г-н В. I.
- 81 Второ, трябва да се отбележи, че единственото конкретно доказателство, на което Комисията основава извода си, че г-н В. I. не представлявал Vara, а че назначаването му отразявало волята на Sasol, е посоченото в точка 66 по-горе изявление на Vara от 11 октомври 2007 г.
- 82 Според Комисията това изявление е изключително достоверно, тъй като е изпратено в отговор на искане на Комисията за предоставяне на информация. Така Vara имало първостепенен интерес да изложи положението коректно, тъй като представянето на изявление с невярно съдържание можело да бъде санкционирано с административна глоба, както е предвидено в член 23, параграф 1 от Регламент № 1/2003.
- 83 В това отношение трябва да се отбележи, че от първата страница на отговора от 11 октомври 2007 г. на искането за предоставяне на информация, съдържащо въпросното изявление, е видно, че лицето, натоварено с даването на отговорите, е било най-вече г-н В. I. Безспорно е също, както посочват жалбоподателите, че към този момент г-н В. I. все още е бил ограничено отговорен съдружник във Vara.
- 84 Освен това, трябва да се констатира, че нито в изпратеното до Vara искане за предоставяне на информация, нито впрочем и в обжалваното решение, Комисията определя какво разбира под термина „представяване“. Следователно, тъй като г-н В. I. не е бил официално упълномощен да представлява Vara в управителния съвет на съвместното предприятие, в изявлението си Vara е можело да твърди, че представяване не е имало, без да рискува да му бъде наложена административна глоба.
- 85 Освен това, трябва да се подчертае, че анализът на организационните връзки между съвместното предприятие и дружеството майка не засяга непременно въпроса за представяването на дружеството майка въз основа на официално пълномощно, дадено от

последното на ръководителя на съвместното предприятие. По-важно е да се вземе предвид представляването на търговските интереси на дружеството майка в широк смисъл (вж. точка 35 по-горе) и влиянието върху решенията на органите на съвместното предприятие с оглед приваждане на търговската политика на посоченото предприятие в съответствие с тази на дружеството майка, за което по-специално свидетелства заемането от едно лице на няколко длъжности в ръководството на дружеството майка и в съвместното предприятие, както и притежаването на част от капитала на дружеството майка от ръководител на съвместното предприятие (вж. точка 44 по-горе).

- 86 В този контекст трябва да се добави, че въпросът за представляването на търговските интереси на дружеството майка в управителния съвет на съвместното предприятие не е обикновен факт, чието отричане с основание може да доведе до налагането на административна глоба, извън случаите на изопачаване на фактите. Напротив, този въпрос зависи от преценката, която Комисията трябва да извърши безпристрастно, като разгледа всички представени ѝ релевантни правни и фактически обстоятелства от дружествата майки, които често имат противоположни интереси, каращи ги да подчертават едно или друго релевантно обстоятелство. Впрочем трябва да се отбележи, че в разглеждания случай Комисията не налага административна глоба нито на Sasol, нито на Vara, въпреки че те подават напълно противоположни изявления по този въпрос.
- 87 С оглед на гореизложеното трябва да се провери дали допуснатата от Комисията грешка в преценката при анализа на ролята на г-н В. I. (вж. точка 76 по-горе) може да засегне преценката относно упражняването от Sasol влияние върху управителния съвет на Schumann Sasol International.

По определянето на решенията на управителния съвет на Schumann Sasol International

- 88 Жалбоподателите твърдят, че поради доминиращата роля на членовете на управителния съвет, които представляват Vara, по-специално тази на г-н В. I., Sasol Ltd и Sasol Holding in Germany не са могли да определят решенията на този управителен съвет.
- 89 На първо място, трябва да се отбележи, че в отправеното на 6 юни 1995 г. съобщение до сътрудниците на Schumann Sasol AG (впоследствие Schumann Sasol International) г-н В. I. описва функциите на управителния съвет на съвместното предприятие. Той уточнява, че „освен за координирането на работата на управителния съвет щ[ял] да продължи да отговаря за маркетинга, за продажбите и придобиванията, както и за контрола на дъщерните дружества“, докато г-н D. S. R. (от Sasol) щял да остане на своята длъжност в Южна Африка и да се занимава с производството и техническите въпроси. Г-н В. I. също така отбелязва, че в Хамбург (Германия) ще бъде изпратен трети член.
- 90 Трябва да се констатира, че правомощията по вземане на решения на г-н В. I. показват неговата централна роля в управителния съвет на Schumann Sasol International.
- 91 На второ място, трябва да се отбележи, че в писмото от 2 февруари 1995 г., което г-н В. I. и г-н Schumann изпращат до всички служители на HOS, те отбелязват, че ще могат да влияят върху новото ръководство на съвместното предприятие също както в миналото, когато Vara било единственият акционер в HOS (вж. точка 74 по-горе).
- 92 От същото писмо също така е видно, че според очакванията на г-н В. I. и на г-н Schumann последният и Vara могли чрез г-н В. I. да имат централна роля в ръководството на Schumann Sasol International.

- 93 На трето място, трябва да се отбележи, че в обжалваното решение Комисията не посочва нито едно доказателство, от което да е видно, че въпреки правомощията по вземане на решения на г-н В. I. и решаващия му глас при равенство на гласовете предвид заеманата от него длъжност като председател Sasol е можело едностранно да определя решенията на управителния съвет, в случай че се окаже, че в действителност г-н В. I. представлява Vara и г-н Schümann в управителния съвет на Schümann Sasol International.
- 94 На четвърто място, наличието на такава възможност на Sasol да определя в съществена степен решенията на управителния съвет не следва и от доказателствата относно различните състави на управителния съвет, представени от жалбоподателите в хода на административното производство.
- 95 Между 2 май и 31 октомври 1995 г. управителният съвет на Schümann Sasol International е бил съставен от г-н В. I. и от г-н D. S. R., представител на Sasol. Както основателно отбелязват жалбоподателите, г-н В. I. е можел да налага собствените си решения в управителния съвет поради решаващия си глас.
- 96 През периода от 1 ноември 1995 г. до 30 юни 2001 г. управителният съвет на Schümann Sasol International е бил съставен от неговия председател г-н В. I., от г-н D. S. R. и от г-н Н. G. В. Според жалбоподателите последният е бил представител на Vara, а Комисията е на мнение, че той е бил представител на Sasol.
- 97 Трябва да се констатира, че в обжалваното решение Комисията не обсъжда въпроса дали г-н Н. G. В. всъщност е представлявал търговските интереси на едното или другото дружество майка. Освен това, налице са признаци, че г-н Н. G. В. е представлявал интересите на Vara (вж. точка 99 по-долу). Следователно този състав на управителния съвет също не позволява да се заключи, че Sasol едностранно е определяло решенията на последния.
- 98 Между 1 юли 2001 г. и 16 май 2002 г. председател на управителния съвет е бил г-н D. S. R. (от Sasol), а другият член е бил г-н Н. G. В.
- 99 Най-напред, трябва да се отбележи, че този състав на управителния съвет свидетелства за това, че г-н Н. G. В. е представлявал Vara. Всъщност не е логично да се приеме, че Vara, което притежава една трета от капитала на Schümann Sasol International, е дало съгласието си за управителен съвет, съставен единствено от представители на Sasol.
- 100 Жалбоподателите твърдят, че през този период всички решения на управителния съвет са били взети единодушно.
- 101 Трябва да се подчертае, че обжалваното решение не съдържа какъвто и да било анализ по отношение на въпросния период. Тъй като цялата отговорност за извършеното от съвместното предприятие нарушение е била вменена единствено на Sasol, Комисията е трябвало да докаже, че Sasol едностранно е упражнявало решаващо влияние върху търговската политика на Schümann Sasol International (вж. точка 54 по-горе).
- 102 Същевременно трябва да се припомни (вж. точка 52 по-горе), че единодушното вземане на решения в управителния съвет свидетелства за наличието на тясно сътрудничество между представителите на дружествата майки и съответно за наличието на общо ръководство на съвместното предприятие, което е признак за съвместно упражняване на решаващо влияние, а не за упражняването на решаващо влияние само от едно от дружествата майки (вж. в този смисъл Решение по дело Avebe/Комисия, точка 44 по-горе, точки 137 и 138 и Решение по дело Fuji Electric/Комисия, точка 44 по-горе, точка 194).

- 103 Ето защо с посочения състав на управителния съвет също не може да се подкрепи изводът, че Sasol едностранно е определяло решенията на Schumann Sasol International.
- 104 На последно място, между 17 май и 24 септември 2002 г. управителният съвет на Schumann Sasol International е бил съставен от г-н D. S. R., г-н H. G. В. и г-н C. D. I.
- 105 Жалбоподателите твърдят, че последните двама, посочени по-горе, членове на управителния съвет са били представители на Vara, поради което те са могли да поставят г-н D. S. R. в положение на малцинство въпреки качеството му на председател.
- 106 Трябва да се констатира, че обжалваното решение не съдържа какъвто и да било анализ относно упражняването на решаващо влияние от едното или другото от дружествата майки чрез г-н H. G. В. и г-н C. D. I., нито дори общо представяне на този състав на управителния съвет. Освен това са налице признаци, въз основа на които е възможно да се установи, че г-н H. G. В. е представлявал интересите на Vara (вж. точка 99 по-горе). Следователно от обжалваното решение не следва, че през въпросния период Sasol е можело едностранно да определя решенията на управителния съвет чрез представителите си в него.
- 107 С оглед на извършения по-горе анализ трябва да се констатира, че в обжалваното решение Комисията не е доказала, че предвид правомощията за вземане на решения на г-н В. I. и другите членове на управителния съвет, които е можело да бъдат свързани с Vara, Sasol фактически е определяло едностранно съдържанието на решенията на управителния съвет на Schumann Sasol International чрез членове, които са представлявали търговските интереси на Sasol и са следели за привиждането на поведението на Schumann Sasol International в съответствие с неговото. Обжалваното решение не съдържа и преки доказателства (вж. точка 44 по-горе), въз основа на които да е възможно да се установи, че е налице такова решаващо влияние от страна на Sasol.

По релевантността на оперативното управление

- 108 Комисията посочва, че управителният съвет на Schumann Sasol International е отговарял за управлението на текущите задачи на това дружество. Впрочем съгласно Решение на Общия съд от 12 декември 2007 г. по дело Akzo Nobel и др./Комисия (T-112/05, Сборник, стр. II-5049, точки 63—65, 82, и 83) оперативното управление на дъщерно дружество било ирелевантно при преценката на това дали е налице стопанска единица, съставена от съответното дъщерно дружество и неговото дружество майка, тъй като упражняването на контрол върху търговската политика *stricto sensu* не било необходимо условие, за да се приеме, че дадено дружеството майка и неговото дъщерно дружество образуват едно предприятие. Напротив, достатъчно било дружеството майка да има важна роля по въпросите, които определят търговската политика на дъщерното дружество.
- 109 Трябва да се подчертае, че решението, на което се позовава Комисията, се отнася за фактическа обстановка, в която дружеството майка е притежавало 100 % от капитала на дъщерното дружество.
- 110 Наистина въпросът за оперативното управление може се окаже ирелевантен, ако става въпрос за дъщерно дружество, притежавано изцяло от едно-единствено дружество майка, тъй като доказването на оперативната самостоятелност на дъщерното дружество само по себе си не може да обори презумпцията за упражняване на решаващо влияние (вж. цитираната съдебна практика в точка 153 по-нататък).

- 111 Същевременно, когато акционерът е само един, всички решения — включително тези относно оперативното ръководство на дъщерното дружество — се приемат от управители, които пряко или непряко (чрез органите, чиито членове са били определени от дружеството майка) се определят и назначават еднолично от дружеството майка. Също така, ако няма друг акционер, единствените търговски интереси, които намират проявление в дъщерното дружество, по принцип са тези на единствения акционер. Следователно Комисията може да презумира, че е налице действително упражняване на решаващо влияние дори когато оперативното ръководство се осъществява самостоятелно от управителите на дъщерното дружество.
- 112 При съвместните предприятия обаче има няколко акционери и решенията на органите на съвместното предприятие се приемат от членовете, представляващи търговските интереси на различните дружества майки, които е възможно да съвпадат, но и да се различават. Следователно въпросът дали дружеството майка е упражнило действително влияние върху оперативното ръководство на съвместното предприятие — по-специално чрез ръководителите, които са били определени от това дружество майка и/или които заемат едновременно няколко длъжности в ръководството на дружеството майка — остава релевантен.
- 113 Накрая, трябва да се припомни, че в Решение по дело Fuji Electric/Комисия, точка 44 по-горе (точка 195) и Решение по дело General Technic-Otis и др./Комисия, точка 30 по-горе (точки 112—117) Общият съд анализира подробно реда и условията за вземане на решения, спадащи към оперативното ръководство, за да прецени упражняването на решаващо влияние от страна на жалбоподателите по посочените дела предвид пазарното поведение на съвместните им предприятия.
- 114 Следователно трябва да се отхвърли твърдението на Комисията, че определянето на търговската политика *stricto sensu* на съвместното предприятие от неговото дружество майка е ирелевантно при проверката за наличие на съставена от тях стопанска единица.

Извод относно управителния съвет на Schümann Sasol International

- 115 Първо, трябва да се припомни, че в обжалваното решение Комисията допуска грешка в преценката при анализа на ролята на г-н В. I. (вж. точка 76 по-горе). Не е изключено, ако не бе допуснала тази грешка, Комисията да бе достигнала до извода, че Vara е упражнявало решаващо влияние върху решенията на управителния съвет на Schümann Sasol International през значителна част от периода на съвместното предприятие. Второ, при всички положения Комисията не е доказала, че Sasol фактически е определяло едностранно съдържанието на решенията на управителния съвет на Schümann Sasol International (вж. точка 107 по-горе). Трето, трябва да се подчертае, че упражняването на влияние върху решенията на управителния съвет на съвместното предприятие е напълно релевантно с оглед на вменяването на тези дружества майки на отговорността за извършеното от съвместното предприятие нарушение (вж. точка 114 по-горе).

По надзорния съвет и общото събрание на Schümann Sasol International

- 116 Според жалбоподателите Комисията не е имала основание да приеме, че Sasol е оказвало съществено влияние върху решенията, вземани в надзорния съвет и в общото събрание на Schümann Sasol International предвид правомощията по вземане на решения, с които разполагало Vara.
- 117 Трябва да се отбележи, че от изложените от Комисията обстоятелства в съображения 473 и 474 от обжалваното решение е видно, че както Sasol, така и Vara са могли да блокират всички решения в общото събрание и в надзорния съвет на Schümann Sasol International, с изключение на попадащите в обхвата на член 1.5 от споразумението между акционерите.

- 118 Сред решенията, посочени в член 1.5 от споразумението между акционерите, единствено одобряването на инвестициите е от вида стратегически търговски решения, засягащи съвместното предприятие съгласно [К]онсолидирано[то] юрисдикционно известие на Комисията съгласно Регламент № 139/2004 (ОВ С 95, 2008 г., стр. 1).
- 119 Освен това, трябва да се отбележи, че в точка 69 от Консолидираното юрисдикционно известие на Комисията съгласно Регламент № 139/2004 се посочва, че правото на вето, свързано с решенията за назначаване и освобождаване на висшето ръководство и приемането на бюджета на съвместното предприятие, е от първостепенно значение. В него също така се уточнява, че правото на участие във вземането на решения относно структурата на висшето ръководство (например членовете на управителния съвет) обикновено дава на притежателя на това право възможност да упражнява решаващо влияние върху търговската политика на предприятието. Същото се отнася за решенията относно бюджета, тъй като бюджетът определя конкретната рамка на дейностите на съвместното предприятие, и по-конкретно инвестициите, които предприятието може да реализира.
- 120 Същевременно съгласно законодателните разпоредби и клаузите от споразуменията, уреждащи функционирането на съвместното предприятие Schumann Sasol International, Sasol Holding in Germany е имало право да определя едностранно само решенията относно одобряването на инвестициите, а не най-важните стратегически търговски решения, а именно тези относно бюджета, назначаването и освобождаването на ръководителите, нито пък тези относно бизнес плана.
- 121 Следователно с абстрактния анализ, извършен въз основа на законодателството и клаузите от споразуменията, уреждащи функционирането на съвместното предприятие (вж. точка 49 по-горе), Комисията не е доказала, че Sasol е можело самостоятелно да определя всички стратегически търговски решения, засягащи Schumann Sasol International, в надзорния съвет и в общото събрание на това дружество. Напротив, от абстрактния анализ е видно, че най-важните решения е трябвало да се приемат заедно от Sasol Holding in Germany и Vara.
- 122 Освен това, обжалваното решение не съдържа никакви конкретни доказателства (вж. точка 50 по-горе), от които да е видно, че въпреки притежаваното от Vara право да блокира решенията, Sasol Ltd и Sasol Holding in Germany фактически са определяли сами стратегическите търговски решения на съвместното предприятие Schumann Sasol International.
- 123 С оглед на гореизложеното според Общия съд Комисията не е доказала, че Sasol едностранно е определяло най-важните решения на надзорния съвет и на общото събрание на Schumann Sasol International, и по-специално стратегическите търговски решения относно бюджета, бизнес плана и назначаването на висшето ръководство на последното дружество.

По действителното упражняване от Sasol Holding in Germany на решаващо влияние върху пазарното поведение на Schumann Sasol International

- 124 Трябва да се припомни, че съгласно съображение 475 от обжалваното решение „във връзка с описаното в съображения 472—474 положение, и по-специално възможността Sasol да налага волята си по важни стратегически решения, ако постигането на съгласие е невъзможно, така както са изброени в член 1.5 от споразумението между акционерите относно правото на глас (например одобряването на капиталовите инвестиции), трябва да се приеме, че Sasol е имало фактическия контрол върху съвместното предприятие“. В съображение 481 от обжалваното решение Комисията приема, че „контролът от страна на Sasol върху съвместното предприятие [е бил] доказан“ и че „от фактическите доказателства [било] видно, че е налице упражняване на решаващо влияние“ от Sasol Holding in Germany върху Schumann Sasol International.

- 125 От извършения по-горе анализ следва, че в обжалваното решение Комисията не е доказала, че Sasol е определяло едностранно решенията на управителния съвет на Schümann Sasol International и най-важните стратегически решения, вземани от общото събрание и надзорния съвет на последното дружество (вж. точки 115 и 123 по-горе).
- 126 Също така трябва да се припомни, че Комисията не е доказала с преки доказателства упражняването на решаващо влияние от Sasol Holding in Germany и Sasol Ltd върху търговското поведение на Schümann Sasol International.
- 127 Поради това анализът на Комисията, довел до вменяването на отговорността за извършеното от Schümann Sasol — дъщерно дружество на Schümann Sasol International — нарушение на Sasol Holding in Germany и на Sasol Ltd, е опорочен от грешки в преценката. Следователно първото правно основание трябва да бъде уважено и обжалваното решение да бъде отменено в частта, в която на Sasol Holding in Germany и на Sasol Ltd се вменява отговорността за извършеното от Schümann Sasol нарушение.
- 128 Съответно обжалваното решение трябва да се отмени в частта, в която Комисията констатира, че Sasol Holding in Germany и Sasol Ltd са участвали в нарушението преди 1 юли 2002 г.

По направеното от жалбоподателите искане за привеждане на доказателства

- 129 Жалбоподателите предлагат г-н С. Д. I. (настоящ член на управителния съвет на Sasol Wax International) да бъде изслушан в качеството му на свидетел относно това, че по време на периода на съвместното предприятие основната насока в стратегията и търговските операции на съвместната структура се е определяла от Vara посредством г-н Schümann и г-н В. I.
- 130 С оглед на предходния анализ Общият съд счита, че тези свидетелски показания не са необходими, поради което искането за привеждане на доказателства се отхвърля.

2. По второто правно основание, изведено от неправилното вменяване на Sasol Ltd, Sasol Holding in Germany и Sasol Wax International на отговорността за нарушението за периода Sasol

- 131 Жалбоподателите твърдят, че Комисията незаконосъобразно е вменила отговорността за действията на Sasol Wax на неговото дружество майка — Sasol Wax International, на дружеството майка на последното — Sasol Holding in Germany и на холдинговото дружество на групата — Sasol Ltd, за периода Sasol от 1 юли 2002 г. до 28 април 2005 г.

По първата част, изведена от грешка при прилагане на правото, що се отнася до възможността за вменяване на отговорността за нарушение, извършено от дъщерно дружество, на неговото дружество майка единствено поради презумпцията, основаваща се на притежаването на 100 % от капитала

- 132 В съображение 494 от обжалваното решение Комисията приема следното:

„[С]ъгласно съдебната практика Комисията може да презумира, че дружествата майки упражняват решаващо влияние върху притежаваните от тях изцяло дъщерни дружества. Когато тази презумпция се прилага, както в случая за Sasol Wax International AG, Sasol Holding in Germany GmbH и Sasol Ltd, дружествата майки са тези, които трябва да оборят презумпцията, като представят доказателства, че дъщерното им дружество е определяло самостоятелно пазарното си поведение“.

- 133 Според жалбоподателите Комисията е допуснала грешка при прилагане на правото, тъй като приложила неправилна правна норма. Никоя действаща правна уредба не позволявала да се презумира, че сам по себе си 100%-ов дял от капитала е достатъчен, за да се приеме, че дружество майка носи отговорност за картела, в който е участвало неговото дъщерно дружество. Тази презумпция нарушавала принципа на личната правна отговорност и презумпцията за невиновност.
- 134 Следва да се припомни, че в особения случай, когато дружество майка притежава 100 % от капитала на своето дъщерно дружество, извършило нарушение на правилата на Съюза в областта на конкуренцията, от една страна, това дружество майка може да упражнява решаващо влияние върху поведението на дъщерното дружество, и от друга страна, съществува оборима презумпция, че посоченото дружество майка действително упражнява решаващо влияние върху поведението на своето дъщерно дружество. При тези обстоятелства е достатъчно Комисията да докаже, че целият капитал на дадено дъщерно дружество е собственост на неговото дружество майка, за да се презумира, че последното упражнява решаващо влияние върху търговската политика на това дъщерно дружество. Впоследствие Комисията ще може да приеме, че дружеството майка отговаря солидарно за плащането на наложената на неговото дъщерно дружество глоба, освен ако това дружеството майка, което трябва да обори тази презумпция, не представи достатъчно доказателства, с които е възможно да се установи, че неговото дъщерно дружество действа самостоятелно на пазара (вж. Решение от 10 септември 2009 г. по дело Akzo Nobel и др./Комисия, точка 30 по-горе, точки 60 и 61 и цитираната съдебна практика).
- 135 Освен това, съгласно съдебната практика презумпцията за носене на отговорност, тъй като дадено дружество притежава целия капитал на друго дружество, се прилага не само в случаите, когато съществува пряка връзка между дружеството майка и неговото дъщерно дружество, но и в случаи като настоящия, когато тази връзка е непряка поради наличието на друго дружество между тях (Решение на Съда от 20 януари 2011 г. по дело General Química и др./Комисия, С-90/09 Р, Сборник, стр. I-1, точка 90).
- 136 Следователно Комисията не е допуснала грешка при прилагане на правото, приемайки че, щом дружеството майка притежава 100 % от капитала на дъщерното дружество, тя може да презумира, че посоченото дружество майка, както и непреките дружества майки действително са упражнили решаващо влияние върху търговската политика на дъщерното дружество.
- 137 Когато презумпцията за упражняване на решаващо влияние от дружеството майка върху дъщерното дружество не е оборена, Комисията може да приеме, че дъщерното дружество и преките и непреки дружества майки са част от една и съща стопанска единица и съответно образуват едно-единствено предприятие по смисъла на посочената в точка 31 по-горе съдебна практика. Обстоятелството, че дружествата майки и дъщерното дружество представляват едно-единствено предприятие по смисъла на член 81 ЕО, позволява на Комисията да адресира до дружествата майки решение за налагане на глоби, без да се изисква да е доказано личното им участие в нарушението (вж. посочената съдебна практика в точка 36 по-горе).
- 138 Този подход не нарушава принципа на лична отговорност. Всъщност Sasol Wax International, Sasol Holding in Germany и Sasol Ltd са санкционирани лично за нарушението, за което се счита, че е извършено от самите тях поради тесните икономически и юридически връзки между тях и Sasol Wax, произтичащи от притежаването на целия капитал на последното (вж. в този смисъл Решение по дело Metsä-Serla и др./Комисия, точка 34 по-горе, точка 34).
- 139 Що се отнася до твърдяното нарушение на презумпцията за невиновност, трябва да се припомни, че съгласно последната всеки обвиняем се счита за невинен до установяване на вината му в съответствие със закона. По този начин тя не допуска каквато и да било официална констатация и дори каквато и било намек относно отговорността на лице, обвинено в извършването на определено нарушение, да се правят в решение, с което производството

приключва, без да се даде възможност на това лице да се възползва от всички гаранции, присъщи на упражняването на правото на защита в рамките на производство, което следва нормалния си ход и приключва с решение по основателността на оспорването (Решение на Общия съд от 12 октомври 2007 г. по дело Pergan Hilfsstoffe für industrielle Prozesse/Комисия, T-474/04, Сборник, стр. II-4225, точка 76).

- 140 Прилагането на презумпцията за невинност в областта на конкурентното право трябва да се приспособи към обстоятелството, че за разлика от наказателното производство, засягащо непременно даден правен субект (физическо или юридическо лице), конкурентното право се прилага за предприятието като стопанска единица, съставена евентуално от няколко юридически лица. Освен това дружествата, които са начело на групата, са свободни да реорганизируют вътрешните си структури, по-специално създавайки дружества с отделна правосубектност за определени дейности.
- 141 При това положение, за да се съхрани полезното действие на конкурентното право на Съюза, сам по себе си фактът, че дадено дружество майка притежава изцяло, или почти изцяло, дъщерно дружество, което е участвало пряко в нарушението, може да се окаже достатъчен за Комисията, за да обоснове отговорността на дружеството майка. След като Комисията изложи възражението си, дружеството майка трябва представи доказателства за противното, от които да е видно, че стопанска единица, съставена от него и дъщерното му дружество, няма. В разглеждания случай Комисията е следвала този подход, като внимателно е разгледала представените от жалбоподателите доказателства и така е спазила презумпцията за невинност.
- 142 Следователно първата част от първото правно основание трябва да бъде отхвърлена.

По втората част, изведена от погрешната, както се твърди, констатация, че презумпцията не била оборена

- 143 Жалбоподателите считат, че с доказателствата, съдържащи се в техните отговори на изложението на възраженията, са доказали, че Sasol Wax International фактически не е упражнявало решаващо влияние върху Sasol Wax, тъй като не е участвало нито във вземането на стратегическите търговски решения, нито в оперативното ръководство на последното дружество.

По обжалваното решение

- 144 По отношение на представените от жалбоподателите доказателства в отговорите им на изложението на възраженията в обжалваното решение Комисията посочва следното:

„[...]

(498) Що се отнася до изпълнителните директори, както и до състава и ролята на надзорния съвет на Sasol Wax GmbH, Sasol признава, че Sasol Wax International AG е имало право да определя изпълнителните директори и членовете на надзорния съвет на Sasol Wax GmbH. Потвърдено бе също така, че няколко членове на надзорния съвет на Sasol Wax GmbH през годините са били членове на управителния съвет на Sasol Wax International AG. Sasol обаче твърди, че тези факти са ирелевантни, тъй като надзорният съвет нямал важна роля (никакъв реален контрол върху управлението и/или стратегията на Sasol Wax GmbH), бил в ръцете на бивши служители на Vava и не упражнявал никакво влияние върху поведението на Sasol Wax GmbH. На първо място, дори само ако Sasol International AG е имало право да определя изпълнителните директори и членовете на надзорния съвет,

въпросът дали той е продължавал да зависи от бивши служители на Vara става безпредметен. На второ място, що се отнася до ролята на надзорния съвет, уставът съдържа списък на определени въпроси, по които е компетентен надзорният съвет, например назначаването, освобождаването и контрола върху работата на ръководството, одобряването на годишните отчети и на бюджетите, одобряването на инвестициите за над 0,5 милиона евро и промените в търговската организация. Макар Sasol да твърди — че никое от тези правомощия не е имало важна роля за търговското поведение на Sasol Wax GmbH, че няма нито един пример за положение, в което надзорният съвет да е упражнил някакво влияние върху управлението на дейността на Sasol Wax GmbH и че директорите на Sasol Wax GmbH имали навика да вземат решения относно мерките от съществено значение за стратегическото търговско поведение на Sasol Wax GmbH, без да искат съгласието на надзорния съвет — предоставените на надзорния съвет правомощия показват, че е било предвидено надзорният съвет действително да има стратегическа и финансова роля и да носи отговорности, различни от управлението на текущите задачи на дружеството, които обикновено се изпълняват от управителния съвет и директорите на дружеството.

(499) Sasol твърди също, че отсъствието на влияние от страна на Sasol Wax International AG се потвърждава и от факта, че представителите на Sasol, които присъстват на техническите срещи, продължили да са бивши служители на Vara и че управителите на търговските отдели, за чиято дейност се отнасяли техническите срещи, не поддържали никакви отношения със Sasol Ltd. Що се отнася до поведението на т.нар. „бивши служители на Vara“, към момента на извършване на противоправните действия от тяхна страна тези лица са били служители на групата Sasol и това, че са били бивши служители на Vara или че техният пряк работодател е било дъщерно дружество на Sasol Wax International AG, на Sasol Holding in Germany GmbH или на Sasol Ltd, е ирелевантно, стига да може да се докаже, че дружествата майки са упражнявали решаващо влияние върху това дъщерно дружество“ [неофициален превод].

Общи бележки

¹⁴⁵ Съгласно съдебната практика, за да оборят презумпцията за упражняване на решаващо влияние от дружеството майка върху поведението на дъщерното му дружество, така както е описана в точка 134 по-горе, жалбоподателите следва да представят всички доказателства относно организационните, икономически и юридически връзки между Sasol Wax и Sasol Wax International, с които според тях може да се докаже, че те не съставляват един-единствен стопански субект. При своята преценка Общият съд всъщност трябва да отчита всички предоставени му доказателства, чието естество и значение могат да варират в зависимост от характерните за всеки конкретен случай особености (Решение на Общия съд от 12 декември 2007 г. по дело Akzo Nobel и др./Комисия, точка 108 по-горе, точка 65, потвърдено с Решение от 10 септември 2009 г. по дело Akzo Nobel и др./Комисия, точка 30 по-горе, и Решение на Общия съд от 13 юли 2011 г. по дело Eni/Комисия, T-39/07, Сборник, стр. II-4457, точка 95).

¹⁴⁶ Тази презумпция почива на констатацията, от една страна, че освен при наистина изключителни обстоятелства, дружество, притежаващо целия капитал на дъщерно дружество, може — тъй като делът от капитала е един — да упражнява решаващо влияние върху поведението на дъщерното дружество, и от друга страна, че липсата на действително упражняване на тези правомощия за влияние обикновено има смисъл да се търси в рамките на субектите, срещу които действа тази презумпция (Решение на Съда от 29 септември 2011 г. по дело Elf Aquitaine/Комисия, C-521/09 P, Сборник, стр. I-8947, точка 60).

- 147 Освен това прилагането на подобна презумпция се обосновава с факта, че когато дружеството майка е единственият акционер в дъщерното дружество, то разполага с всички възможни инструменти, за да осигури привеждането на търговското му поведение в съответствие със своето. По-специално, единственият акционер е този, който по принцип определя обхвата на самостоятелността на дъщерното дружество чрез изготвянето на неговия устав, който избира неговите управители и който взема или одобрява стратегическите търговски решения на дъщерното дружество, ако е необходимо, чрез присъствието на негови представители в органите на последното. Освен това, стопанската единица, съставена от дружеството майка и неговото дъщерно дружество, обикновено е в още по-голяма степен защитена чрез задължения, произтичащи от дружественото право на държавите членки, като например воденето на консолидирани счетоводни отчети, задължението за дъщерното дружество да отчита периодично дейността си пред дружеството майка, както и утвърждаването на годишните счетоводни отчети на дъщерното дружество от страна на общото събрание, състоящо се единствено от дружеството майка, и това непременно предполага, че дружеството майка следи, поне в общи линии, търговските дейности на дъщерното дружество.
- 148 Освен това, трябва да се подчертае, че когато дъщерно дружество е притежавано изцяло, или почти изцяло, от едно-единствено дружество майка, по принцип е налице само един търговски интерес и членовете на органите на дъщерното дружество се определят и назначават от единствения акционер, който може да им дава указания, поне неформално, и да им налага критерии за ефективност. Следователно в такъв случай непременно е налице отношение на доверие между ръководителите на дъщерното дружество и тези на дружеството майка, като въпросните ръководители непременно представляват и защитават в действията си единствения съществуващ търговски интерес, а именно този на дружеството майка (вж. също точка 35 по-горе). Така се осигурява единството в пазарното поведение на дружеството майка и на неговото дъщерно дружество независимо от каквато и да било самостоятелност, предоставена на ръководителите на дъщерното дружество по отношение на оперативното му ръководство, което е в обхвата на определянето на търговската му политика *stricto sensu*. Освен това, по принцип единственият акционер е този, който определя сам и съгласно собствените си интереси реда и условията за вземане на решения на дъщерното дружество и който решава какъв е обхватът на оперативната му самостоятелност — нещо, което той може да промени по собствено желание, като измени правилата, уреждащи функционирането на дъщерното дружество, или чрез реструктуриране, а дори и чрез създаването на неформални структури за вземане на решения.
- 149 Следователно прилагането на презумпцията за действително упражняване от дружеството майка на решаващо влияние върху търговското поведение на неговото дъщерно дружество е обосновано, доколкото обхваща характерни положения в отношенията между едно дъщерно дружество и неговото единствено дружество майка, като предвижда, че притежаването на целия или почти целия капитал на дъщерното дружество от едно-единствено дружество майка по принцип предполага единство в поведението им пазара.
- 150 Същевременно след изложението на възраженията заинтересованите дружества имат пълната възможност да докажат, че описаните в точки 147 и 148 по-горе механизми, обикновено водещи до привеждането на търговското поведение на дъщерното дружество в съответствие с това на дружеството майка, не са функционирали по обичайния начин, поради което съществуването на стопанската единица на групата е било прекъснато.

По оперативното ръководство на Sasol Wax

- 151 Според жалбоподателите те са доказали, че политиката на групата Sasol е била да не се меси в самостоятелното поведение на дъщерното си дружество Sasol Wax. В това отношение те се позовават на съобщение, подписано от ръководителите на Sasol Wax International на 9 април 2001 г.
- 152 Така според жалбоподателите „ежедневните оперативни въпроси трябва да се разглеждат от Sasol Wax [...] в качеството му на самостоятелен субект“, докато „визиите, мисиите и стратегиите“ трябва да се разработват от Sasol Wax International. Освен това нямало нито един момент, в който изпълнителните директори на Sasol Wax да са се сблъскали с упражняването на вето от страна на Wax International, а ръководителите на последното дружество през периода Sasol не си спомняли да са давали каквото и да било указание на изпълнителните директори на Sasol Wax.
- 153 В това отношение Общият съд вече е постановявал, че фактът, че дъщерно дружество разполага със свое собствено местно ръководство и свои собствени средства, сам по себе си не доказва, че то определя пазарното си поведение независимо от своето дружество майка. Разпределянето на задачите между дъщерните дружества и техните дружества майки, и по-специално поверяването на управлението на текущите дейности на местното ръководство на притежавано изцяло дъщерно дружество е обичайна практика на големите предприятия, които са съставени от множество дъщерни дружества, притежавани в крайна сметка от едно и също холдингово дружество. Поради това при притежаване на целия или почти целия капитал на дъщерното дружество, което е пряко замесено в нарушението, представените в това отношение доказателства не могат да оборят презумпцията за действително упражняване на решаващо влияние върху поведението на дъщерното дружество от страна на дружеството майка и холдинговото дружество (вж. в този смисъл Решение по дело Alliance One International/Комисия, точка 35 по-горе, точки 130 и 131).
- 154 Впрочем това разрешение се обосновава и от съдържащия се в точки 35, 147 и 148 по-горе анализ, от който следва, че ръководителите на дъщерното дружество, притежавано изцяло или почти изцяло, от едно-единствено дружество майка обикновено представляват и защитават единствено съществуващите търговски интереси, а именно тези на единственото дружество майка. Така те осигуряват съответствието на търговското поведение на дъщерното дружество с това на останалата част от групата при упражняването на своите самостоятелни правомощия.
- 155 Следователно доводите на жалбоподателите, изведени от оперативната самостоятелност на Sasol Wax, с които не може да се докаже, че съществуването на стопанската единица, съставена от него и Sasol Wax International, е било прекъснато, трябва да се отхвърлят.

По стратегическите търговски решения

- 156 На първо място, жалбоподателите посочват, че Sasol Wax International не е използвало правомощието си за определяне на изпълнителните директори на Sasol Wax и не е заменило предишното ръководство на HOS. Sasol Wax било ръководено като независима стопанска единица според традициите на семейство Schumann от трима изпълнителни директори, останали от HOS. Комисията допуснала грешка при прилагане на правото, като отрекла релевантността на това обстоятелство в обжалваното решение и приела, че правомощието на Sasol Wax International за определяне на изпълнителните директори е достатъчно.
- 157 Трябва да се отбележи, че подобен довод вече е бил отхвърлен от Общия съд в неговото Решение по дело Alliance One/Комисия, точка 35 по-горе (точка 137). Предвид правомощието на единствения съдружник, в разглеждания случай Sasol Wax International, да определя

изпълнителните директори на Sasol Wax след придобиването на целия му капитал, запазването на посочените изпълнителни директори на съответната длъжност може да се дължи само на решение на единственото дружество майка и показва обвързаността на тези изпълнителни директори с него. Следователно с това обстоятелство не може да се обори презумпцията за действителното упражняване на решаващо влияние от дружество майка върху поведението на дъщерното му дружество.

- 158 На второ място, жалбоподателите подчертават, че са представили протоколите от всички срещи на надзорния съвет на Sasol Wax и на Sasol Wax International. В нито един от тези документи няма данни за упражняването на каквото и да било съществено влияние върху Sasol Wax от неговите преки и непреки дружества майки. Освен това, изпълнителните директори на Sasol Wax имали навика да поемат инициативи, свързани със стратегическото търговско поведение на това дружество, без да искат съгласието на надзорния съвет или на съдружниците. Такъв бил случаят с дългосрочните договори за снабдяване с ExxonMobil и Shell, договорени и сключени единствено от изпълнителните директори на Sasol Wax, с назначаването на персонал в подразделенията на Sasol Wax, както и с програмата за намаляване на разходите и на подизпълнението на логистични услуги на Sasol Wax от трети лица.
- 159 Трябва да се констатира, че инициативите на изпълнителните директори на Sasol Wax не засягат най-важните стратегически търговски решения с оглед на преценката на единството в пазарно поведение на дъщерното дружество и на неговото дружество майка, като например тези относно бюджета, бизнес плана, големите инвестиции или пък назначаването на висшето ръководство. Жалбоподателите освен това не оспорват, че надзорният съвет е имал право да одобрява годишните отчети на Sasol Wax.
- 160 Следователно предвид направения по-горе анализ се налага изводът, че доводите на жалбоподателите не доказват, че функционирането на обичайните механизми, осигуряващи единството в пазарното поведение на дружеството майка и притежаваното от него изцяло дъщерно дружество — на което единство се основава презумпцията за действително упражняване на решаващо влияние — е било прекъснато (вж. точки 147 и 148 по-горе), поради което Комисията основателно е могла да приеме, че е налице стопански субект, съответстващ на понятието за предприятие, така както е предвидено в член 81 ЕО.

По необоримостта на презумпцията

- 161 Според жалбоподателите, ако се приеме, че въпреки всички представени от тях доказателства последните не са достатъчни, за да се обори презумпцията за действително упражняване на решаващо влияние от дружеството майка върху поведението на нейното дъщерно дружество, то тази презумпция щяла да се окаже практически необорима в нарушение на член 2 от Регламент № 1/2003, на задължението за мотивиране, на принципа на лична отговорност и на презумпцията за невинност.
- 162 В това отношение трябва да се отбележи, че доводите на жалбоподателите, които са изложени с цел да се обори въпросната презумпция, описват обичайното функциониране на голямо международно предприятие, чието местно звено Sasol Wax се ръководи от изпълнителните директори, които били оставени на заеманите от тях длъжности с решение на притежаващото го изцяло негово дружество майка — Sasol Wax International, което също така решава да предостави правомощията за определяне на търговската политика *stricto sensu* на същите изпълнителни директори, като запазва правомощията за приемане на стратегическите търговски решения за надзорния съвет и общото събрание на Sasol Wax.

- 163 Оборването на презумпцията за действителното упражняване на решаващо влияние от дружеството майка върху поведението на нейното дъщерно дружество обаче не зависи от количеството и изчерпателността на доказателствата, когато те разкриват обичайно организационно положение в голямо международно предприятие, в което правомощията по оперативното ръководство са предоставени на ръководителите от неговите местни структури. За оборването на презумпцията е необходимо да се посочат необичайни обстоятелства, от които да е видно, че въпреки притежаването от дружествата майки на целия капитал на дъщерните дружества от групата съществуването на стопанската единица на групата е било прекъснато, тъй като механизмите, осигуряващи съответствието на търговското поведение на дъщерните дружества и на дружествата майки, не функционират нормално.
- 164 В разглеждания случай обаче жалбоподателите не са посочили такива обстоятелства.
- 165 Трябва също така да се припомни, че Съдът и Общият съд вече са констатирани, че презумпцията за действителното упражняване на решаващо влияние от дружеството майка върху поведението на нейното дъщерно дружество не е необорима. Съгласно съдебната практика, макар дадена презумпция да е трудно оборима, тя остава допустима, ако е пропорционална на преследваната законосъобразна цел, ако е налице възможност да се приведат доказателства за противното и ако правото на защита е гарантирано (Решение по дело *Elf Aquitaine/Комисия*, точка 146 по-горе, точка 62 и Решение на Общия съд от 27 септември 2012 г. по дело *Shell Petroleum и др./Комисия*, T-343/06, точка 54). Това се отнася за презумпцията за наличие на стопанска единица, съставена от дъщерното дружество и неговото единствено дружество майка, предвид също така и съдържащия се в точки 147—150 по-горе анализ.
- 166 Следователно оплакването на жалбоподателите относно необоримия характер на въпросната презумпция трябва да бъде отхвърлено.

Извод

- 167 С оглед на извършения по-горе анализ се налага изводът, че Комисията основателно е приела, че *Sasol Wax* и *Sasol Wax International* образуват една стопанска единица по смисъла на посочената в точка 36 по-горе съдебна практика и съставляващите тази единица дружества могат да бъдат държани солидарно отговорни за разглежданото нарушение.
- 168 Трябва също така да се отбележи, че жалбоподателите не изтъкват какъвто и да било конкретен довод за оборването на презумпцията за действително упражняване на решаващо влияние върху търговското поведение на *Sasol Wax International* от *Sasol Holding in Germany* или пък от *Sasol Ltd* върху последното дружество.
- 169 Следователно второто правно основание трябва да се отхвърли изцяло.

По направеното от жалбоподателите искане за привеждане на доказателства

- 170 Жалбоподателите предлагат г-н С. D. I. и г-н R. G. S., изпълнителни директори на *Sasol Wax* през периода *Sasol*, да бъдат изслушани в качеството им на свидетели относно това, че нито *Sasol Wax International*, нито *Sasol Ltd* са давали указания на дъщерното си дружество и че *Sasol Wax* е определяло самостоятелно търговското си поведение.

171 Предвид направения по-горе анализ Общият съд счита, че тези свидетелски показания не биха могли да окажат влияние върху преценката относно вменяването на Sasol Wax International, Sasol Holding in Germany и Sasol Ltd на отговорността за извършеното от Sasol Wax нарушение. Следователно направеното от жалбоподателите искане за привеждане на доказателства не трябва да се приема.

3. По третото правно основание относно липсата на солидарна отговорност на Vara през периода Schumann и периода на съвместното предприятие

172 Жалбоподателите посочват, че през периода Schumann дружеството HOS, което пряко е участвало в нарушението, е било контролирано от Vara и в крайна сметка лично от г-н Schumann. Освен това през периода на съвместното предприятие Vara също упражнявало най-малкото съвместен контрол върху оперативния субект — Schumann Sasol. Комисията дискриминирала Sasol спрямо Vara, тъй като не вменила отговорността за действията на HOS и Schumann Sasol на Vara и тъй като за периода на съвместното предприятие потърсила солидарна отговорност единствено от Sasol.

173 Комисията изобщо не обяснила причините, поради които е третирила различно Sasol, от една страна, и Vara/г-н Schumann, от друга страна. Освен това, жалбоподателите припомнят принципите, изведени в Решение по дело HFB и др./Комисия, точка 33 по-горе (точка 105).

174 Този подход на Комисията подкопавал сериозно правните средства за защита, с които Sasol Ltd, Sasol Holding in Germany и Sasol Wax International разполагали във връзка с предявяването на регресен иск срещу г-н Schumann и/или Vara, тъй като Sasol трябвало да докаже, че последните са участвали в нарушението. Доказването на това обстоятелство обаче било изключително трудно, тъй като жалбоподателите трябвало да обяснят причините, поради които Комисията не вменила отговорност нито на Vara, нито на г-н Schumann. Освен това установяването на солидарната отговорност на последните било от още по-голямо значение за Sasol, тъй като картелът бил основан именно от HOS и г-н Schumann в момент в който Sasol не извършвало никаква дейност в европейския сектор на парафиновите восъци.

175 Накрая, поради липсата на установена солидарна отговорност на Vara, Комисията не приложила предвидения в член 23, параграф 2 от Регламент № 1/2003 максимален размер от 10 % по отношение на оборота на Vara.

176 Комисията твърди, че разполага с право на преценка, когато решава кои субекти в дадено предприятие счита за отговорни за нарушение, извършвайки преценка на всеки случай поотделно, и че не е длъжна да мотивира неприемането по отношение на трети страни на актове, които са сходни на адресираните такива до субектите, считани за отговорни.

177 При всички положения Комисията посочва, че съгласно съдебната практика, след като с поведението си предприятие е нарушило член 81, параграф 1 ЕО то не може да избегне каквато и да е санкция с довода, че на друго предприятие не е наложена глоба. Дори ако Комисията била допуснала грешка, тъй като не вменила отговорността за нарушението на Vara, спазването на принципа на равно третиране трябвало да се съчетава със спазването на принципа на законност, съгласно който никой не може да се позовава в своя полза на незаконосъобразност, допуснатата в полза на другото.

178 Най-напред, трябва да се отбележи, че след като първото правно основание е уважено, нарушаването на принципа на равно третиране в периода на съвместното предприятие не трябва да се разглежда, тъй като обжалваното решение е отменено в тази му част.

- 179 В извършения по-нататък анализ Общият съд ще разгледа единствено оплакването на жалбоподателите относно дискриминирането им спрямо Vaga и г-н Schümann в периода Schümann.
- 180 Най-напред, трябва да се отбележи, че в съображение 457 от обжалваното решение Комисията изрично признава, че „дружеството HOS, което пряко участва в нарушението, в крайна сметка е собственост лично на г-н [...] Schümann и че отговорността за извършеното нарушение през този период в крайна сметка [била] на г-н Schümann“. За извършеното от HOS нарушение Комисията обаче не санкционира солидарно нито прякото му дружество майка Vaga, нито г-н Schümann.
- 181 Съгласно съдебната практика принципът на равно третиране, който изисква да не се третират по различен начин сходни положения и да не се третират еднакво различни положения, освен ако такова третиране не е обективно обосновано, е общ принцип от правото на Съюза, установен в членове 20 и 21 от Хартата на основните права на Европейския съюз (Определение на Съда от 15 юни 2012 г. по дело Otis Luxembourg и др./Комисия, С-494/11 Р, точка 53; вж. също в този смисъл Решение на Съда от 14 септември 2010 г. по дело Akzo Nobel Chemicals и Akcros Chemicals/Комисия, С-550/07 Р, Сборник, стр. I-8301, точки 54 и 55).
- 182 Освен това, трябва да се отбележи, че възможността, предвидена в посочената в точка 36 по-горе съдебна практика, на дружеството майка да бъде наложена санкцията за противоправното поведение на неговото дъщерно дружество сама по себе си допуска санкциониране и на самото дъщерно дружество. Всъщност едно предприятие — тоест стопанска единица, състояща се от персонални, материални и нематериални елементи (Решение на Съда от 13 юли 1962 г. по дело Mannesmann/Върховен орган, 19/61, Recueil, стр. 675, 705 и 706) — се ръководи от органи, предвидени в неговия устав, а всяко решение, с което му се налага глоба, може да бъде адресирано до предвиденото в устава на предприятието ръководство (управителен съвет, съвет на директорите, президент, управител и др.), въпреки че финансовите последици в крайна сметка се понасят от неговите собственици. Това правило не би било спазено, ако от Комисията, която се сблъсква с противоправното поведение на предприятие, се изисква винаги да проверява кой е собственикът, упражняващ решаващо влияние върху предприятието, така че да може да санкционира само този собственик (вж. в този смисъл Решение на Общия съд от 29 април 2004 г. по дело Tokai Carbon и др./Комисия, T-236/01, T-239/01, T-244/01-T-246/01, T-251/01 и T-252/01, Recueil, стр. II-1181, точки 279—281). Следователно възможността за санкциониране на дружеството майка за поведението на дъщерно дружество не засяга законосъобразността на решение, адресирано само до участвалото в нарушението дъщерно дружество, тъй като Комисията може да избере да санкционира или участвалото в нарушението дъщерно дружество, или контролиралото го през този период дружество майка (Решение на Общия съд от 14 декември 2006 г. по дело Raiffeisen Zentralbank Österreich и др./Комисия, T-259/02-T-264/02 и T-271/02, Recueil, стр. II-5169, точка 331).
- 183 Комисията може да направи този избор и при икономическо правопримство в контрола на дъщерното дружество. Макар в тази хипотеза Комисията да може да вмени отговорността за поведението на дъщерното дружество на предишното дружество майка за периода, предхождащ прехвърлянето, и на новото дружество майка за периода след това, тя не е длъжна да го прави и може да избере да санкционира само дъщерното дружество за собственото му поведение (Решение по дело Raiffeisen Zentralbank Österreich и др./Комисия, точка 182 по-горе, точка 332).
- 184 В разглеждания случай жалбоподателите не оспорват вменяването на отговорността за извършеното от HOS нарушение на Sasol Wax поради правопримството между дружествата. Освен това, така извършеното вменяване на отговорност се обосновава и от съдебната практика, съгласно която, ако субект, извършил нарушение на правилата за конкуренция, претърпява правна или организационна промяна, от тази промяна не следва непременно, че е възникнало ново предприятие, освободено от отговорност за действията на предходния субект,

- противоречащи на правилата за конкуренция, ако от икономическа гледна точка двата субекта са идентични (вж. Решение на Съда от 24 септември 2009 г. по дело *Erste Group Bank* и др./Комисия, C-125/07 P, C-133/07 P, C-135/07 P и C-137/07 P, Сборник, стр. I-8681, точка 79 и цитираната съдебна практика).
- 185 Същевременно жалбоподателите твърдят, че след като е счела *Sasol Wax International*, *Sasol Holding in Germany* и *Sasol Ltd* за солидарно отговорни със *Sasol Wax* за периода *Sasol*, Комисията не е можела да освободи от солидарна отговорност дружествата майки на HOS по отношение на периода *Schümann*, без да наруши принципа на равно третиране.
- 186 Трябва да се констатира, че *Sasol Wax International*, *Sasol Holding in Germany* и *Sasol Ltd*, притежаващи целия капитал на дружеството, което пряко е участвало в нарушението през периода *Sasol*, са се намирали в еднакво положение с *Vara* и с г-н *Schümann* по отношение на периода *Schümann*.
- 187 Следователно Комисията е третирила по различен начин две сходни положения.
- 188 Тази констатация не може да се оспори с останалите доводи на Комисията.
- 189 На първо място, Комисията твърди, че предвидените в член 25 от Регламент № 1/2003 правила относно давността са ѝ попречили да установи солидарната отговорност на *Vara* и г-н *Schümann* за извършеното от HOS нарушение, тъй като те притежавали целия капитал на HOS само до 30 април 1995 г.
- 190 В това отношение — без в настоящото производство Общият съд да трябва да установява отговорността на *Vara* и на г-н *Schümann* за извършеното от *Schümann Sasol* нарушение — следва да се отбележи, че може би, ако Комисията не бе допуснала установените при анализа на първото правно основание грешки в преценката, тя е щяла да разгледа въпроса за наличието на такава отговорност. Ако Комисията бе приела, че отговорността на *Vara* и на г-н *Schümann* се отнася за периода на съвместното предприятие, който в случая продължава до 30 юни 2002 г., нито един от предвидените в член 25 от Регламент № 1/2003 давностни срокове нямаше да е изтекъл на 17 март 2005 г., когато Комисията е била уведомена за картела и за участието на HOS.
- 191 Следователно доводите на Комисията относно давността трябва да се отхвърлят, тъй като, за да оправдае различното третиране, тя няма основание да твърди, че е налице разлика в положението на *Vara* и г-н *Schümann*, от една страна, и това на жалбоподателите, от друга страна, а до това може би нямаше да се стигне, ако не бе допуснала грешките в преценката.
- 192 На второ място, изтъкнатата от Комисията съдебна практика не може да поправи установеното в точка 187 по-горе неравно третиране. Всъщност в своето Решение по дело *Raiffeisen Zentralbank Österreich* и др./Комисия, точка 182 по-горе (точка 331) Общият съд потвърждава, че Комисията е можела с основание да държи отговорно „или участвалото в нарушението дъщерно дружество, или контролиралото го през този период дружество майка“, но не посочва, че Комисията е можела да държи солидарно отговорно новото дружество майка за периода след прехвърлянето на дъщерното дружество и същевременно да освободи от солидарна отговорност предишното дружество майка за периода, предхождащ прехвърлянето. Съдебната практика също така потвърждава подхода на Комисията, при който тя търси отговорност или само от участвалото пряко в картела дружество, или едновременно от предишното и новото дружество майка солидарно с дъщерното дружество (Решение на Общия съд от 13 септември 2010 г. по дело *Trioplast Industrier/Комисия*, T-40/06, Сборник, стр. II-4893, точка 72 и Решение на Общия съд от 3 март 2011 г. по дело *Areva* и др./Комисия, T-117/07 и T-121/07, Сборник, стр. II-633,

- точка 137). От друга страна обаче Комисията не посочва какъвто и да било прецедент в съдебната практика в подкрепа на разпределяне на отговорността като извършеното от нея в разглеждания случай.
- 193 Поради това трябва да се разгледат последиците от установеното в точка 187 по-горе неравно третиране.
- 194 Съгласно съдебната практика зачитането на принципа на равно третиране трябва да се съчетава със спазването на принципа на законност, което означава, че никой не може да се позовава в своя полза на незаконосъобразност, допусната в полза на друго. Всъщност евентуална незаконосъобразност, допусната в полза на друго предприятие, което не е страна в производството пред Общия съд, не може да бъде причина Общият съд да установи наличието на дискриминация и оттам незаконосъобразност по отношение на жалбоподателите. Подобен подход би означавал да се затвърди принципът на „равно третиране в незаконосъобразността“ и Комисията да бъде задължена да не взема предвид доказателствата, с които разполага, за да санкционира предприятието, извършило нарушение, за което следва да се наложи наказание, единствено поради това че друго предприятие, което евентуално се намира в сравнимо положение, незаконосъобразно е избегнало санкция. Освен това, ако със собственото си поведение дадено предприятие е нарушило член 81, параграф 1 ЕО, то не може да избегне каквато и да е санкция с довода, че на други икономически оператори не е наложена глоба, когато, както е в случая, положението на последните не е предмет на производство пред съда на Съюза (Решение на Съда от 31 март 1993 г. по дело *Ahlström Osakeyhtiö* и др./Комисия, C-89/85, C-104/85, C-114/85, C-116/85, C-117/85 и C-125/85-C-129/85, Recueil, стр. I-1307, точка 197 и Решение на Общия съд от 16 ноември 2006 г. по дело *Peróxidos Orgánicos*/Комисия, T-120/04, Recueil, стр. II-4441, точка 77).
- 195 Следователно трябва да се констатира, че Комисията основателно приема, че Sasol Wax е било отговорно за извършеното от НОС нарушение, на което е правопреемник в качеството му на дружество, участващо пряко в картела (вж. точка 184 по-горе), поради което законосъобразно е можело да бъде санкционирано за периода от 3 септември 1992 г. до 28 април 2005 г.
- 196 Също така, както следва от анализа на второто правно основание, Комисията не е допуснала грешка, като е вменила на Sasol Wax International, Sasol Holding in Germany и Sasol Ltd отговорността за извършеното пряко от Sasol Wax нарушение през периода Sasol. Следователно Комисията основателно ги държи солидарно отговорни за периода от 1 юли 2002 г. до 28 април 2005 г., поради което в това отношение настоящото правно основание трябва да се отхвърли.
- 197 Същевременно установеното в точка 187 по-горе неравно третиране дава основание за изменение на обжалваното решение в частта, в която това третиране води до увеличаване на отговорността на Sasol Wax International, Sasol Holding in Germany и Sasol Ltd по отношение на наложената за периода Schumann част от глобата (вж. точка 452 по-долу).
- 198 Освен това, трябва да се подчертае, че неотменянето на обжалваното решение в частта, в която не се налагат санкции на Vava и г-н Schumann за действията на НОС, не засяга евентуалното право на жалбоподателите да предявят регресен иск пред националните съдилища.

4. По четвъртото правно основание, изведено от неправилно определяне на основния размер на глобата

По първата част, изведена от липсата на валидна правна основа за приемането на обжалваното решение

- 199 На първо място, жалбоподателите твърдят, че член 23, параграф 2 от Регламент № 1/2003 не е валидна правна основа за приемането на обжалваното решение.
- 200 Всъщност тази разпоредба не отговаряла на изискването за „ясна и недвусмислена основа“ — която е задължителна за решенията на Комисията за налагане на санкции, по-специално предвид член 6 от Конвенцията за защита на правата на човека и на основните свободи, подписана в Рим на 4 ноември 1950 г. (наричана по-нататък „ЕКПЧ“), и Хартата на основните права — тъй като предоставяла на Комисията пълна свобода за налагане на глоби в размер до 10 % от оборота на съответното предприятие.
- 201 Трябва да се припомни, че Общият съд вече е разглеждал и отхвърлял подобни доводи.
- 202 Най-напред, трябва да се отбележи, че твърдението на жалбоподателите за липсата на „ясна и недвусмислена правна основа“ трябва да се разбира в смисъл, че се позовават на принципа на законоустановеност на престъплението и наказанието (*nullum crimen, nulla poena sine lege*), който е прогласен по-конкретно в член 49, параграф 1 от Хартата на основните права. Този принцип изисква дадена правна уредба на Съюза ясно да определи нарушенията и санкциите за тях (вж. в този смисъл Решение на Съда от 29 март 2011 г. по дело *ThyssenKrupp Nirosta/Комисия*, C-352/09 P, Сборник, стр. I-2359, точка 80).
- 203 Освен това, съгласно съдебната практика при приемането на решения за налагане на глоби за участие в незаконосъобразни картелни споразумения, Комисията не разполага с неограничена свобода на преценка при определянето на размера на подобна глоба, тъй като приложимите разпоредби предвиждат таван на глобите в зависимост от оборота на съответните предприятия, т.е. в зависимост от обективен критерий. Така, въпреки че не съществува абсолютен таван, приложим спрямо всички нарушения на правилата на конкуренцията, глобата, която може да се наложи, все пак има таван, който може да бъде изразен в цифри, същият е абсолютен и се изчислява за всяко предприятие за всеки отделен случай на нарушение, така че максималният размер на глобата, която може да се наложи на дадено предприятие, е предварително определен (Решение на Общия съд от 5 април 2006 г. по дело *Degussa/Комисия*, T-279/02, Recueil, стр. II-897, точки 74—76, Решение на Общия съд от 8 октомври 2008 г. по дело *Schunk и Schunk Kohlenstoff-Technik/Комисия*, T-69/04, Сборник, стр. II-2567, точки 35 и 36 и Решение на Общия съд от 12 декември 2012 г. по дело *Ecka Granulate и non ferrum Metallpulver/Комисия*, T-400/09, точка 28).
- 204 Освен това, макар наистина посочените в член 23, параграф 3 от Регламент № 1/2003 критерии за тежест и продължителност на нарушението да оставят на Комисията широка свобода на преценка, това са критерии, които са възприети от други законодатели в подобни разпоредби и които позволяват на Комисията да налага санкции, като държи сметка за степента на незаконосъобразност на разглежданото поведение (Решение по дело *Degussa/Комисия*, точка 203 по-горе, точка 76, Решение по дело *Schunk и Schunk Kohlenstoff-Technik/Комисия*, точка 203 по-горе, точка 37 и Решение по дело *Ecka Granulate и non ferrum Metallpulver/Комисия*, точка 203 по-горе, точка 29).
- 205 Освен това при определянето на глоби като разглежданите в случая Комисията е длъжна да спазва общите принципи на правото, и по-специално принципите на равно третиране и на пропорционалност, така както се тълкуват в собствената ѝ практика и в тази на Съда. Съдът на

- Съюза упражнява също така пълен контрол върху административната практика на Комисията. Този контрол по-конкретно позволява чрез постоянната и публикувана съдебна практика да се уточнят неопределените понятия, които може да съдържа член 23, параграфи 2 и 3 от Регламент № 1/2003 (Решение по дело *Degussa/Комисия*, точка 203 по-горе, точки 77 и 79, Решение по дело *Schunk и Schunk Kohlenstoff-Technik/Комисия*, точка 203 по-горе, точка 41 и Решение по дело *Ecka Granulate и non ferrum Metallpulver/Комисия*, точка 203 по-горе, точка 30).
- 206 Освен това, трябва да се подчертае, че макар конкурентното право наистина да има квазинаказателен характер, то все пак все пак не е част от „същинското“ наказателно право. Така гаранциите в наказателноправната област, установени в член 6 от ЕКПЧ, не трябва непременно да се прилагат в цялата си строгост извън „самата сърцевина“ на наказателното право (вж. ЕСПЧ, Решение по дело *Jussila с/у Финландия* от 23 ноември 2006 г., *Recueil des arrêts et des décisions*, 2006-XIV, § 43).
- 207 В този контекст трябва също така да се отбележи, че в областта на конкурентното право, и за разлика от наказателното право, както ползите от незаконосъобразната дейност, така и санкциите за нея са единствено парични, също като мотивацията на нарушителите, които впрочем следват икономическа логика в действията си. Следователно сравнително точната предвидимост на размера на налаганата глоба за участие в незаконосъобразно картелно споразумение би имала твърде увреждащи последици за ефективността на политиката на Съюза в областта на конкуренцията, тъй като извършващите нарушения предприятия биха могли директно да сравнят разходите за незаконосъобразната им дейност и печалбите от нея, както и да отчетат вероятността от разкриване, и така да се опитат да осигурят рентабилност на посочената дейност (вж. в този смисъл Решение по дело *Degussa/Комисия*, точка 203 по-горе, точка 83, Решение по дело *Schunk и Schunk Kohlenstoff-Technik/Комисия*, точка 203 по-горе, точка 45 и Решение по дело *Ecka Granulate и non ferrum Metallpulver/Комисия*, точка 203 по-горе, точка 32).
- 208 Предвид извършения по-горе анализ трябва да се приеме, че член 23, параграф 2 от Регламент № 1/2003 е едновременно средство, позволяващо на Комисията да прилага политиката на Съюза в областта на конкуренцията с необходимата ефективност, и достатъчно ясна и точна правна основа за приемането на решения за налагане на глоби на участниците в картелите. Следователно направеното в това отношение оплакване от жалбоподателите трябва да се отхвърли.
- 209 На второ място, според жалбоподателите Комисията е нарушила принципа на недопускане на обратното действие, тъй като в обжалваното решение приложила Насоките от 2006 г., при положение че разглежданото нарушение е преустановено през април 2005 г.
- 210 В това отношение Съдът вече е постановявал, че налагането от Комисията в миналото на глоби с определен размер за определени видове нарушения не може да я лиши от възможността да увеличи този размер в посочените в Регламент № 1/2003 граници, ако това е необходимо, за да се гарантира прилагането на политиката на Съюза в областта на конкуренцията. Всъщност ефективното прилагане на нормите на Съюза относно конкуренцията изисква Комисията да може във всеки момент да адаптира размера на глобите към нуждите на тази политика (Решение на Съда от 7 юни 1983 г. по дело *Musique Diffusion française и др./Комисия*, 100/80-103/80, *Recueil*, стр. 1825, точка 109, Решение на Съда от 2 октомври 2003 г. по дело *Aristrain/Комисия*, C-196/99 P, *Recueil*, стр. I-11005, точка 81 и Решение по дело *Dansk Rørindustri и др./Комисия*, точка 44 по-горе, точка 169).
- 211 Всъщност надзорната функция, която се поверява на Комисията с членове 81 ЕО и 82 ЕО, включва не само задачата за разследване и санкциониране на отделните нарушения, но и задължението за следване на обща политика, насочена към прилагане в областта на конкуренцията на установените в Договора принципи и към направляване на поведението на

предприятията в тази насока (Решение по дело *Musique Diffusion française* и др./Комисия, точка 210 по-горе, точка 105 и решение по дело *Dansk Rørindustri* и др./Комисия, точка 44 по-горе, точка 170).

- 212 Следователно съответните предприятия трябва да отчитат възможността Комисията във всеки един момент да реши да увеличи размера на глобите спрямо прилагания такъв в миналото. Това е така не само когато Комисията увеличава размера на глобите при налагането на глоби в индивидуални решения, но и когато това увеличаване се извършва чрез прилагането в конкретни случаи на общоприложими правила за поведение като Насоките (Решение по дело *Dansk Rørindustri* и др./Комисия, точка 44 по-горе, точки 229 и 230).
- 213 Следователно замяната на Насоките от 1998 г. със съдържащ се в Насоките от 2006 г. нов метод на изчисляване на глобите — ако се приеме, че е имал утежняващи последици по отношение на размера на налаганите глоби — е могла разумно да се предвиди от участниците в картела, като се има предвид кога е действал последният. Освен това, трябва да се припомни, че съгласно посочената в точка 206 по-горе съдебна практика, установените в член 6 от ЕКПЧ гаранции в областта на наказателното право не трябва непременно да се прилагат в цялата си строгост в областта на конкурентното право. По аналогия приложното поле на тази съдебна практика трябва да бъде разширено и да обхване член 7 от ЕКПЧ. При всички положения, въвеждането на нови насоки не е променило максималния размер на глобата, предвиден в член 23, параграф 2 от Регламент № 1/2003, който е единствената приложима правна рамка. Следователно Комисията не е нарушила принципа на недопускане на обратно действие, прилагайки в спорното решение Насоките от 2006 г. към извършени преди тяхното приемане нарушения (вж. в този смисъл Решение по дело *Dansk Rørindustri* и др./Комисия, точка 44 по-горе, точки 231 и 232).
- 214 Накрая, трябва да се отбележи, че ако Комисията бе длъжна да приложи действащите насоки в периода на извършване на нарушението, който в разглеждания случай продължава тринадесет години, то такова задължение би лишило от съдържание признатото от посочената в точка 210 по-горе съдебна практика право на Комисията да адаптира методите на изчисляване на глобата предвид задължението си за ефективно прилагане на правилата на Съюза в областта на конкуренцията.
- 215 Следователно и второто оплакване на жалбоподателите, а съответно и цялата първа част от четвъртото правно основание трябва да се отхвърлят.

По втората част, изведена от неправилно включване на продажбата на микровосъци в стойността на продажбите на Sasol

- 216 Съгласно точка 13 от Насоките от 2006 г. при определянето на основния размер на налаганата глоба Комисията използва стойността на реализираните от предприятието продажби на стоки и услуги в пряка или косвена връзка с нарушението в съответния географски район в ЕИП. Съгласно отнасящата се за тази точка бележка под линия косвените продажби се вземат предвид например при хоризонтални споразумения за фиксиране на цени на даден продукт, когато цената на този продукт след това служи като основа за цената на продукти с по-високо или по-ниско качество.
- 217 Според жалбоподателите микровосъците не са били засегнати от картела, поради което Комисията неправилно включила оборота от тези продукти в стойността на продажбите, вземана предвид при изчисляването на глобата.

По принципите за преценка на доказателствата

- 218 Съгласно съдебната практика Комисията трябва да докаже установените от нея нарушения и да посочи надлежни доказателства за наличието на съставомерните за съответното нарушение деяния (вж. Решение на Съда от 17 декември 1998 г. по дело *Baustahlgewebe/Комисия*, C-185/95 P, Recueil, стр. I-8417, точка 58 и Решение по дело *Dresdner Bank* и др./Комисия, точка 76 по-горе, точка 59 и цитираната съдебна практика).
- 219 Що се отнася до обхвата на съдебния контрол, съгласно постоянната съдебна практика, когато е сезиран с жалба за отмяна на решение за прилагане на член 81, параграф 1 ЕО, Общият съд по правило трябва да упражни пълен контрол, за да провери дали са изпълнени условията за прилагане на член 81, параграф 1 ЕО (вж. Решение на Общия съд от 26 октомври 2000 г. по дело *Bayar/Комисия*, T-41/96, Recueil, стр. II-3383, точка 62 и цитираната съдебна практика).
- 220 В този контекст, ако съдът има съмнения, те трябва да бъдат в полза на предприятието, което е адресат на решението за установяване на нарушение. Следователно съдът не може да направи извод, че Комисията надлежно е установила съществуването на разглежданото нарушение, ако все още таи съмнение по този въпрос, по-специално в производство по жалба за отмяна на решение за налагане на глоба (Решение на Общия съд по дело *Dresdner Bank* и др./Комисия, точка 76 по-горе, точка 60 и Решение на Общия съд от 12 юли 2011 г. по дело *Hitachi* и др./Комисия, T-112/07, Сборник, стр. II-3871, точка 58).
- 221 Всъщност в последната хипотеза е необходимо да се вземе предвид презумпцията за невинност, произтичаща по-специално от член 6, втора алинея от ЕКПЧ, която е част от основните права, съставляващи общите принципи на правото на Съюза. Предвид естеството на разглежданите нарушения, както и естеството и тежестта на свързаните с тях санкции, презумпцията за невинност се прилага именно в приложимите за предприятията производства относно нарушения на правилата за конкуренция, които могат да доведат до налагането на глоби или периодични имуществени санкции (Решение по дело *Hitachi* и др./Комисия, точка 220 по-горе, точка 59; вж. в този смисъл Решение по дело *Dresdner Bank* и др./Комисия, точка 76 по-горе, точка 61 и цитираната съдебна практика).
- 222 При това положение е необходимо Комисията да представи точни и непротиворечиви доказателства, за да докаже наличието на нарушението. Важно е обаче да се подчертае, че не е задължително всяко от представените от Комисията доказателства да отговаря на тези критерии по отношение на всеки елемент на нарушението. Достатъчно е посочената от институцията съвкупност от улики, преценена в нейната цялост, да отговаря на това изискване (вж. Решение по дело *Dresdner Bank* и др./Комисия, точка 76 по-горе, точки 62 и 63 и цитираната съдебна практика).
- 223 Посочените от Комисията в обжалваното решение улики с цел да се докаже наличието на нарушение на член 81, параграф 1 ЕО от дадено предприятие трябва да бъдат преценявани не поотделно, а в тяхната съвкупност (вж. Решение на Общия съд от 8 юли 2008 г. по дело *ВРВ/Комисия*, T-53/03, Сборник, стр. II-1333, точка 185 и цитираната съдебна практика).
- 224 Уместно е да се отбележи също, че на практика Комисията често е принудена да доказва съществуването на едно нарушение при неблагоприятни за това условия, тъй като е възможно да са изминали няколко години от извършването на съставомерните за нарушението деяния, и някои от предприятията — обект на разследването, да не са й сътрудничали активно. Макар Комисията неминуемо да е длъжна да докаже, че е било сключено незаконно споразумение за определяне на цените, би било прекомерно да се изисква тя да представи и доказателства за конкретния механизъм, чрез който тази цел е трябвало да бъде постигната. Всъщност би било прекалено лесно за едно предприятие, което е виновно за извършването на нарушение, да избегне каквато и да е санкция, ако можеше да използва като довод това, че сведенията,

- представени във връзка с действието на едно незаконно споразумение, са неясни, когато съществуването на споразумението и неговата антиконкурентна цел са надлежно доказани. При това положение предприятията могат да се защитят надлежно, доколкото имат възможност да коментират всички уличаващи ги доказателства, изтъкнати от Комисията (Решение на Общия съд от 8 юли 2004 г. по дело JFE Engineering и др./Комисия, T-67/00, T-68/00, T-71/00 и T-78/00, Recueil, стр. II-2501, точка 203).
- 225 Що се отнася до доказателствата, които могат да бъдат представени, за да се установи нарушение на член 81 ЕО, водещият принцип в правото на Съюза е принципът на свободата при събиране на доказателствата (Решение на Общия съд от 8 юли 2004 г. по дело Dalmine/Комисия, T-50/00, Recueil, стр. II-2395, точка 72 и Решение по дело Hitachi и др./Комисия, точка 220 по-горе, точка 64).
- 226 Що се отнася до доказателствената стойност на отделните доказателства, единственият релевантен критерий за преценката им е тяхната достоверност (Решение по дело Dalmine/Комисия, точка 225 по-горе, точка 72).
- 227 Съгласно общите правила за доказване, достоверността и съответно доказателствената стойност на даден документ зависят от неговия произход, от обстоятелствата по неговото изготвяне, от неговия адресат и от съдържанието му (Решение на Общия съд от 15 март 2000 г. по дело Cimenteries CBR и др./Комисия, T-25/95, T-26/95, T-30/95-T-32/95, T-34/95-T-39/95, T-42/95-T-46/95, T-48/95, T-50/95-T-65/95, T-68/95-T-71/95, T-87/95, T-88/95, T-103/95 и T-104/95, Recueil, стр. II-491, точки 1053 и 1838 и Решение по дело Hitachi и др./Комисия, точка 220 по-горе, точка 70).
- 228 Когато Комисията се основава единствено на поведението на съответните предприятия на пазара, за да стигне до извода за наличието на нарушение, достатъчно е последните да докажат, че са налице обстоятелства, които разкриват в различна светлина установените от Комисията факти и които позволяват по този начин да бъде дадено друго правдоподобно обяснение на фактите, различно от това, което тя възприема, за да заключи, че е налице нарушение на правилата за конкуренция на Съюза (вж. в този смисъл Решение по дело JFE Engineering и др./Комисия, точка 224 по-горе, точка 186).
- 229 Напротив, когато Комисията се позовава на писмени доказателства, съответните предприятия не само трябва да представят правдоподобна алтернатива на становището на Комисията, но и да покажат, че доказателствата, въз основа на които в обжалваното решение е установено наличието на нарушението, са недостатъчни (Решение по дело JFE Engineering и др./Комисия, точка 224 по-горе, точка 187). Подобно събиране на доказателствата не нарушава презумпцията за невиновност (вж. в този смисъл Решение на Съда 8 юли 1999 г. по дело Montecatini/Комисия, C-235/92 P, Recueil, стр. I-4539, точка 181).
- 230 Предвид общоизвестния характер на забраната за антиконкурентни споразумения не може да се изисква от Комисията да представи доказателства, които изрично удостоверяват наличието на контакт между съответните оператори. При всички положения откъслечните и непълни доказателства, с които евентуално разполага Комисията, трябва да могат да бъдат допълнени по пътя на дедукцията, така че да е възможна възстановка на релевантните обстоятелства. Следователно съществуването на антиконкурентна практика или споразумение може да бъде логически изведено от определен брой съвпадения и улики, които, взети заедно, при липсата на друго смислено обяснение, могат да бъдат доказателство за нарушаване на правилата на конкуренцията (Решение на Съда от 7 януари 2004 г. по дело Aalborg Portland и др./Комисия, C-204/00 P, C-205/00 P, C-211/00 P, C-213/00 P, C-217/00 P и C-219/00 P, Recueil, стр. I-123, точки 55—57; вж. също Решение по дело Dresdner Bank и др./Комисия, точка 76 по-горе, точки 64, 65 и цитираната съдебна практика).

- 231 При преценката на доказателствената стойност на писмените доказателства следва да се придаде голямо значение на обстоятелството, че даден документ е съставен в непосредствена връзка с фактите (Решение на Общия съд от 11 март 1999 г. по дело Ensidesa/Комисия, T-157/94, Recueil, стр. II-707, точка 312 и Решение на Общия съд от 16 декември 2003 г. по дело Nederlandse Federatieve Vereniging voor de Groothandel op Elektrotechnisch Gebied и Technische Unie/Комисия, T-5/00 и T-6/00, Recueil, стр. II-5761, точка 181) или от пряк свидетел на тези факти (Решение по дело JFE Engineering и др./Комисия, точка 224 по-горе, точка 207).
- 232 Липсата на дата или подпис на даден документ или фактът, че той е зле написан, не го лишават напълно от доказателствена стойност, по-специално когато неговият произход, вероятната му дата и съдържанието му могат да бъдат определени с достатъчна степен на сигурност (Решение на Общия съд от 13 декември 2006 г. по дело FNCBV и др./Комисия, T-217/03 и T-245/03, Recueil, стр. II-4987, точка 124; вж. също в този смисъл Решение на Общия съд от 10 март 1992 г. по дело Shell/Комисия, T-11/89, Recueil, стр. II-757, точка 86).
- 233 От принципа на свободата при събиране на доказателствата следва, че дори сама по себе си липсата на писмени доказателства да се окаже от значение за общата преценка на съвкупността от посочени от Комисията улики, тя не позволява на съответното предприятие да постави под съмнение твърденията на Комисията, като представи алтернативно обяснение на фактите. Такъв е случаят само когато представените от Комисията доказателства не позволяват да се докаже недвусмислено и без да е необходимо тълкуване, че е налице нарушение (Решение по дело Hitachi и др./Комисия, точка 220 по-горе, точка 65; вж. също в този смисъл Решение на Общия съд от 12 септември 2007 г. по дело Coats Holdings и Coats/Комисия, T-36/05, непубликувано в Сборника, точка 74).
- 234 Освен това нито една разпоредба и нито един общ принцип на правото на Съюза не забраняват на Комисията да използва срещу дадено предприятие изявленията на останалите предприятия, обвинени в участие в картела. В противен случай тежестта за доказване на противоречащото на член 81 ЕО поведение, която Комисията носи, би била прекалено голяма и несъвместима със задачата ѝ да следи за правилното прилагане на посочените разпоредби (Решение по дело JFE Engineering и др./Комисия, точка 224 по-горе, точка 192 и Решение по дело Hitachi и др./Комисия, точка 220 по-горе, точка 67).
- 235 Особено висока доказателствена стойност може да се признае на изявленията, които, първо, са достоверни, второ, са направени от името на предприятие, трето, произхождат от лице, което има професионално задължение да действа в интерес на това предприятие, четвърто, не са в интерес на техния автор, пето, изхождат от лице, което е пряк свидетел на обстоятелствата, за които се отнасят, и шесто, предоставени са писмено, съзнателно и след задълбочен размисъл (Решение по дело Hitachi и др./Комисия, точка 220 по-горе, точка 71; вж. също в този смисъл Решение по дело JFE Engineering и др./Комисия, точка 224 по-горе, точки 205—210).
- 236 Същевременно, изявлението на предприятие, обвинено в участие в картел, чиято точност се оспорва от няколко други засегнати предприятия, не може да се разглежда като достатъчно доказателство за наличието на извършено от тях нарушение, ако не бъде потвърдено от други доказателства, като се има предвид, че необходимата степен на потвърждение може да бъде по-ниска поради достоверността на съответните изявления (Решение по дело JFE Engineering и др./Комисия, точка 224 по-горе, точки 219 и 220 и Решение по дело Hitachi и др./Комисия, точка 220 по-горе, точка 68).
- 237 Освен това, макар по принцип на доброволните изявления на основните участници в незаконен картел да трябва да се гледа с известно недоверие предвид възможната склонност на тези участници да минимизират значението на своя принос към нарушението и да преувеличават този на останалите участници, все пак фактът, че някой иска да се ползва от Известието относно сътрудничеството от 2002 г. с цел освобождаване от глоба или намаляване на нейния

размер, не означава непременно, че той е мотивиран да представи изопачени доказателства относно участието на другите членове на картела. Всъщност всеки опит за въвеждане на Комисията в заблуждение може да постави под съмнение искреното и пълно сътрудничество от страна на заявителя и по такъв начин да се застраши възможността той да се възползва в пълна степен от Известието относно сътрудничеството от 2002 г. (Решение по дело Hitachi и др./Комисия, точка 220 по-горе, точка 72; вж. също в този смисъл Решение по дело Peróxidos Orgánicos/Комисия, точка 194 по-горе, точка 70).

- 238 По-конкретно следва да се приеме, че когато дадено лице признава извършването на нарушение и съответно потвърждава съществуването на факти, надхвърлящи тези, за чието съществуване може да се направи извод непосредствено от въпросните документи, това а priori означава — при липсата на особени обстоятелства, показващи противното — че това лице е взело решение да каже истината. Така изявленията, които не са в интерес на техния автор, трябва по принцип да се разглеждат като особено надеждни доказателства (Решение на Общия съд по дело JFE Engineering и др./Комисия, точка 224 по-горе, точки 211 и 212, Решение на Общия съд от 26 април 2007 г. по дело Bolloré и др./Комисия, T-109/02, T-118/02, T-122/02, T-125/02, T-126/02, T-128/02, T-129/02, T-132/02 и T-136/02, Сборник, стр. II-947, точка 166 и Решение на Общия съд от 8 юли 2008 г. по дело Lafarge/Комисия, T-54/03, непубликувано в Сборника, точка 59).
- 239 Посочената по-горе съдебна практика е приложима по аналогия за член 53 от Споразумението за ЕИП.

По обжалваното решение и изявленията на участниците в картела

- 240 Най-напред трябва да се припомни, че съгласно съображение 111 от обжалваното решение:

„На повечето технически срещи обсъжданията на цените са засягали парафиновите восъци като цяло и по-рядко само отделните техни видове (като например напълно рафинираните парафинови восъци, полурафинираните парафинови восъци, восъчните смеси/специални продукти, твърдите или хидроочистените парафинови восъци). Освен това за всички предприятия е било ясно, че цените за всички видове парафинови восъци ще се увеличават с един и същ размер или процент“ [неофициален превод].

- 241 В изявлението на Shell от 26 април 2005 г., на което Комисията се позовава в съображение 111 от обжалваното решение, се посочва, че всички видове парафинови восъци са били засегнати от практиките по определяне на цените. Всъщност Shell заявява, че в хода на техническите срещи на всички участници по принцип е ставало ясно, че цените на всички видове парафинови восъци ще се увеличават с един и същ размер или процент.
- 242 Освен това в устното си изявление от 21 март 2007 г. Shell потвърждава също, че отделните видове парафинови восъци (например напълно рафинираните парафинови восъци, полурафинираните, твърдите и смесите/специалните продукти) са били споменавани само в редки случаи. Участниците са били съгласни с увеличаването на цените на всички видове парафинови восъци с един и същ размер или един и същ процент.
- 243 По-нататък Total заявява, че увеличенията на цените са засягали главно парафините с обикновено качество, използвани основно в сектора на свещите, които са и единствените парафини, към които Sasol и другите германски производители (DEA и Hansen & Rosenthal) проявяват истински интерес. Тъй като свещите били един от основните пазари на парафин в Европа, промяна на цените на този пазар щяла да доведе до промяна на цените при другите приложения.

- 244 Sasol също потвърждава тази практика, заявявайки че сключените споразумения по време на техническите срещи в по-голяма или в по-малка степен са определяли тенденцията в други продуктови сегменти, тъй като участниците често се опитвали да прилагат по подобен начин решенията увеличения на цените към други видове продукти.
- 245 Следователно непротиворечивите изявления на участниците в картела подкрепят и потвърждават съдържанието на съображение 111 от обжалваното решение.

По твърдяната липса на споразумение за цените на микровосъците

- 246 Жалбоподателите не оспорват, че микровосъците са били споменавани рядко по време на техническите срещи. Същевременно от получените в хода на административното производство изявления на участващите в картела предприятия било видно, че напълно рафинираните и полурафинираните парафинови восъци са били в центъра на срещите „Blauer Salon“. Освен това нямало нито една среща през периода на извършване на нарушението, по време на която участниците да са се договаряли за цените на микровосъка или да са си разпределяли клиентите по отношение на тези продукти. Това се потвърждавало от изявленията на Shell.
- 247 На първо място, трябва да се отбележи, че в изявлението на Shell от 14 юни 2006 г., на което се позовават жалбоподателите, единствено се описват характеристиките на микровосъците и се предоставят подробности за съставящите ги суровини. В него не се засяга въпросът за отсъствието или наличието на противоположни практики по отношение на тези продукти.
- 248 На второ място, важно е да се отбележи, че нарушението, засягащо парафиновите восъци, за което е вменена отговорност на жалбоподателите, се е изразило в споразумения или съгласувани практики за определяне на цените и за обмен и оповестяване на чувствителна от търговска гледна точка информация относно парафиновите восъци (основната част от нарушението) и разпределянето на клиенти и/или пазари (втората част от нарушението).
- 249 Жалбоподателите не оспорват, че основната част от картела е сложна, тоест обхваща ценови споразумения, съгласуваните практики и обмена на чувствителна информация.
- 250 Така по силата на член 81, параграф 1 ЕО „[се з]абраняват [...] като несъвместими с общия пазар всички споразумения между предприятия, решения на сдружения на предприятия и съгласувани практики, които биха могли да засегнат търговията между държавите членки и които имат за своя цел или резултат предотвратяването, ограничаването или нарушаването на конкуренцията в рамките на общия пазар“.
- 251 За да е налице споразумение по смисъла на член 81, параграф 1 ЕО, е достатъчно съответните предприятия да са изразили своята обща воля да възприемат определено пазарно поведение (Решение на Общия съд от 17 декември 1991 г. по дело Hercules Chemicals/Комисия, T-7/89, Recueil, стр. II-1711, точка 256 и Решение на Общия съд по дело HFB и др./Комисия, точка 33 по-горе, точка 199). Може да се счита, че е сключено споразумение по смисъла на член 81, параграф 1 ЕО, когато е налице съгласуване на волите по принцип за ограничаване на конкуренцията, дори когато конкретните елементи на предвиданото ограничение все още са предмет на преговори (Решение на Общия съд от 16 юни 2011 г. по дело Heineken Nederland и Heineken/Комисия, T-240/07, Сборник, стр. II-3355 точка 45; вж. също в този смисъл Решение по дело HFB и др./Комисия, точка 33 по-горе, точки 151—157 и 206).

- 252 Понятието „съгласувана практика“ обозначава форма на координация между предприятия, при която, без да се достига до същинска спогодба, съзнателно се заменят рисковете на конкуренцията с практическо сътрудничество (Решение на Съда от 8 юли 1999 г. по дело Комисия/Anic Partecipazioni, C-49/92 P, Recueil, стр. I-4125, точка 115 и Решение от 8 юли 1999 г. по дело Hüls/Комисия, C-199/92 P, Recueil, стр. I-4287, точка 158).
- 253 В това отношение член 81, параграф 1 ЕО не допуска каквото и да било установяване на пряк или косвен контакт между икономическите оператори, който може да повлияе върху пазарното поведение на настоящ или потенциален конкурент или да разкрие пред такъв конкурент поведението, което самият икономически оператор е решил да възприеме или което възнамерява да възприеме на пазара, ако тези контакти имат за цел или за резултат ограничаване на конкуренцията (Решение по дело Heineken Nederland и Heineken/Комисия, точка 251 по-горе, точка 47; вж. също в този смисъл Решение по дело Комисия/Anic Partecipazioni, точка 252 по-горе, точки 116 и 117).
- 254 Поради това, за да включи реализирания оборот от продажбата на микровосъци в стойността на продажбите на участниците, Комисията не е била длъжна да доказва, че споразуменията относно тяхната цена са били сключени по време на техническите срещи. Следователно доводите на жалбоподателите, изведени от твърдяното отсъствие на споразумения за определяне на цената на микровосъка и за разпределяне на клиентите по отношение на тези продукти, трябва да се отхвърлят като неотнормими.

По документалните доказателства относно микровосъците

- 255 Трябва да се разгледат документалните доказателства относно микровосъците, посочени в обжалваното решение и в документите, на които се позовава това решение и за които жалбоподателите са били уведоменни в хода на административното производство.
- 256 Първо, в бележката на MOL относно техническата среща на 24 юни 1994 г. в Будапеща (Унгария), на която се позовава Комисията в бележките под линия към съображение 132 от обжалваното решение, под заглавие „Repsol“ се посочва:

„продажби: 60 000 t [20 000 t внос]

Sepso/Elf 15-2000 t вкл. 3 000 t микро

ERT само суров парафин 15 000 to“.

- 257 Тази информация, която не се възпроизвежда в обжалваното решение, но е предоставена на жалбоподателите в хода на административното производство, свидетелства за това, че участниците са посочили колко тона парафинови восъци, включително микровосъци, са били продадени или са били предназначени за продажба на различни клиенти, с оглед на разпределянето на пазарите и на клиентите.
- 258 Второ, в бележката на MOL относно техническата среща на 30 и 31 октомври 1997 г. в Хамбург, цитирана в съображение 145 от обжалваното решение, се посочва:
- „Недостиг 50/52 микро -> Repsol Mobil Agip
- [...]
- микровосъци — френска цена 1500—1600 увеличение 10 %“.

259 Трето, в бележката на MOL относно срещата на 5 и 6 май 1998 г. в Будапеща, на която Комисията се позовава в бележка под линия към съображение 147 от обжалваното решение, се посочва:

„Total — [не се чете] 5 500 — 6 500 микро [вискозитет] 14—15 [;] за Cersa 4900 emu [не се чете] + 4 % Total/E“.

260 Като се вземат предвид и останалите доказателства, посочени от Комисията в съображение 147 от обжалваното решение, тези различни бележки свидетелстват за това, че участниците са отбелязали колко тона парафинови восъци, включително микровосъци, са били продадени или са били предназначени за продажба на различни клиенти, с оглед на разпределянето на пазарите и на клиентите.

261 Четвърто, в бележката на MOL относно срещата на 13 и 14 април 1999 г. в Мюнхен (Германия), цитирана в съображение 153 от обжалваното решение, е включена таблица, съдържаща попълнена колона, която е озаглавена „Микро“. Данните, които се отнасят за другите колони и класифицират останалите видове парафинови восъци според температурата им на топене, не оставят съмнение, че става въпрос за микровосъци.

262 Пето, в доклад за среща „Blauer Salon“ на Sasol за срещата на 26 и 27 юни 2001 г. в Париж (Франция), цитиран в съображение 163 от обжалваното решение, се съдържа следната информация:

„През юли: да се анулират цените на специалните клиенти (= тези, които не купуват или купуват много малко през последната година/бюджет) възможно най-бързо, например 30 дни. Цел: да се определи отправна точка!

Края на август [:] да се анулират всички цени до 30/9.01.

от 1/10.01 + 7,- EUR

Дървен материал/емулсии + каучук/гуми = по-късно

Ако клиентите питат за тенденцията при цените през второто полугодие:

Тенденцията е към повишаване, тъй като всички бюджетни стойности, напр. суровото масло по 25,- \$ / Обменен курс на долара 2 DM, са надхвърлени значително. Освен това микровосъците + около 30 % / много скъпи и редки висококачествени парафини“-

263 Тази информация показва, от една страна, че участниците в картела са разглеждали повишенията на цените на всички видове парафинови восъци като свързани, и от друга страна, че също така са подготвили обяснения за тези повишения за клиентите.

264 Шесто, в открита у Total ръкописна бележка относно срещата на 11 и 12 май 2004 г., цитирана в съображение 174 от обжалваното решение, се посочва „1 юли — [...] + Микровосъци: 25 -> 50 \$/T“. Следователно става въпрос за пряка следа от обсъждане, а дори и споразумение относно цените на микровосъците.

265 Както бе посочено в точка 222 по-горе, не е задължително всяко от представените от Комисията доказателства да отговаря на критериите за точност и непротиворечивост по отношение на всеки елемент на нарушението. Достатъчно е посочената от институцията на Съюза съвкупност от улики, преценена в нейната цялост, да отговаря на това изискване.

- 266 Освен това съгласно посочената в точка 230 по-горе съдебна практика, не може да се изисква от Комисията да представи доказателства, които изрично удостоверяват наличието на контакт между съответните оператори. При всички положения непълните и откъслечни доказателства, с които евентуално разполага Комисията, трябва да могат да бъдат допълнени по пътя на дедукцията, така че да е възможна възстановка на релевантните обстоятелства.
- 267 Освен това бележките на MOI са били изготвени по време на срещите от присъствалото на тях лице, а съдържанието им е структурирано и относително подробно. Поради това доказателствената им стойност е много висока. Що се отнася до докладите „Blauer Salon“ на Sasol, става въпрос за документи, които датират от това време и които са били съставени *in tempore non suspecto*, тоест малко след всяка техническа среща. Дори лицето, което ги е изготвяло, да не е присъствало на техническите срещи, то се е основавало на получената от участник информация. Затова доказателствената стойност на тези доклади също е висока.
- 268 Предвид събраната от Комисията съвкупност от доказателства трябва да се констатира, че на техническите срещи са били обсъждани цените, произведените количества и другата чувствителна търговска информация относно микровосъците, както и количествата микровосъци, които са били продадени или са били предназначени за продажба на клиенти.

По другите доводи на жалбоподателите

- 269 Според жалбоподателите цените на напълно рафинираните и полурафинираните парафинови восъци (продукти, които са били предмет на разглежданите споразумения) не „служили като основа за цената на“ микровосъците в качеството на „продукти с по-ниско или по-високо качество“ по смисъла на точка 13 от Насоките от 2006 г., поради което цената им не е можело да се влияе от споразуменията относно цените на напълно рафинираните и полурафинираните парафинови восъци. Всъщност микровосъците (за разлика от восъчните смеси или специалните продукти) не се произвеждали от напълно рафинирани и полурафинирани парафинови восъци. Те дори не съдържали същите суровини като напълно рафинираните и полурафинираните парафинови восъци. Докато последните се получавали от лек суров петрол, микровосъкът се произвеждал от смазочни масла с голям вискозитет. Суровината за микровосъците и самите микровосъци се различавали значително от суровия парафин и напълно рафинираните и полурафинираните парафинови восъци. Комисията била уведомена за всички тези обстоятелства подробно на страници 2—4 от искането на Sasol за освобождаване от глоба или намаляване на нейния размер.
- 270 Накрая жалбоподателите се позовават на таблицата, съдържаща се в отговора на изложението на възраженията. От нея било видно, че промяната в кривата на цената на полурафинираните парафинови восъци и в тази на цената на напълно рафинираните восъци била твърде сходна, докато цените на микровосъка са се оказали „по-непостоянни“. Следователно цената на микровосъците не зависела от пазара на напълно рафинираните и полурафинираните парафинови восъци, поради което Комисията нямала право да взема предвид продажбите на микровосъци на Sasol, за да изчисли основния размер на глобата.
- 271 Що се отнася до различните характеристики на микровосъците спрямо другите парафинови восъци, трябва да се отбележи, че съгласно съдебната практика възможната принадлежност на засегнатите от картела продукти към различни продуктови пазари не засяга законосъобразността на обжалваното решение, ако Комисията разполага с конкретни доказателства за това, че антиконкурентната дейност пряко или косвено е засягала всички продукти, за които се отнася решението (вж. в този смисъл Решение на Общия съд от 15 юни 2005 г. по дело Tokai Carbon и др./Комисия, T-71/03, T-74/03, T-87/03 и T-91/03, непубликувано в Сборника, наричано по-нататък „Решението по дело Tokai II“, точка 90).

- 272 Предвид преките доказателства за наличието на обсъждания относно цени и чувствителна търговска информация относно микровосъците, както и относно разпределянето на пазарите по отношение на микровосъците (вж. точка 255 и сл.), трябва да се приеме, че тези доводи на жалбоподателите не могат да поставят под въпрос законосъобразността на подхода на Комисията, при който оборотът от продажбата на микровосъци е отчетен при изчисляването на основния размер на глобата.
- 273 Накрая жалбоподателите твърдят, че могат да произвеждат парафинови восъци от суров парафин, но не могат да произвеждат микровосъци от смазочни масла с голям вискозитет. Следователно самото Sasol било купувач на микровосъци, поради което нямало никакъв интерес от увеличението на цената им.
- 274 Този довод не може да се приеме.
- 275 Най-напред трябва да се отбележи, че съгласно материалите по делото изкуствено завишените цени на суровия парафин не са се прилагали за кръстосаните доставки на този продукт между участниците в картела. Освен това, в отговор на писмен въпрос на Общия съд жалбоподателите предоставят подробна информация за обема на извършените от тях покупки и продажби на микровосъци между 2002 г. и 2005 г., изразени както в евро, така и в тонове. От нея е видно, че цената, на която са препродавали, е надхвърляла средно с 63,7 % годишната цена, на която са купували микровосъци. Поради това с основание може да се приеме, че получените в резултат на картела изкуствени цени не са се прилагали и за кръстосаните доставки на микровосъци между участниците в картела, също както при суровия парафин. Следователно, въпреки че самото Sasol не е произвеждало микровосъци, то с пълна сила е можело да се възползва от последиците от картела за цената на микровосъците, тъй като е можело да се снабдява от производителите, които са участвали в картела, или от други източници на цена, съответстваща на конкурентна цена, и да ги препродава на изкуствено завишените цени, дължащи се на картела.
- 276 Следователно предвид направения по-горе анализ се налага изводът, че Комисията не е допуснала грешка с включването на продажбите на микровосъци в стойността на продажбите.
- 277 Поради това втората част от четвъртото правно основание трябва да бъде отхвърлена.

По третата част, изведена от грешки, опорочаващи изчисляването на основния размер на глобата по отношение на суровия парафин

- 278 Жалбоподателите твърдят, че в обжалваното решение Комисията е посочила една-единствена техническа среща, по време на която е бил повдигнат въпросът за продажбата на суров парафин на крайни клиенти, и дори не е потвърдила категорично, че Sasol е участвало в посочената среща. Следователно тежестта на нарушението по отношение на суровия парафин, продаван на крайните клиенти на германския пазар, не можела да обоснове прилагането на ставка от 15 % от стойността на продажбите. Комисията също така допуснала грешка, като приела, че нарушението продължило шест години и шест месеца.

По участието на жалбоподателите в частта от нарушението, засягаща суровия парафин, между 30 октомври 1997 г. и 12 май 2004 г.

- 279 В съображение 288 от обжалваното решение Комисията посочва следното:

„Както Sasol, така и Shell изрично признават, че цените на суровия парафин са били предмет на обсъждания между конкуренти, по-конкретно от края на 90-те години, и предоставят подробности за някои от въпросните контакти (вж. също съображение 112). По време на среща,

проведена на 30 и 31 октомври 1997 г. (вж. съображение 145), на обсъжданията относно суровия парафин са се събрали поне ENI, H & R/Tudapetrol, MOL, Repsol, Sasol, Dea (след 2002 г. Shell) и Total, които са се договорили за увеличение на цените. Установено е представляването на Shell и Total на поне една среща, специално посветена на суровия парафин, от 8 и 9 март 1999 г. (вж. съображение 152). Sasol и ExxonMobil не отричат присъствието си на тази среща в отговора си на изложението на възраженията и присъствието им действително изглежда вероятно с оглед на една ръкописна бележка по вътрешно електронно съобщение на Shell, изпратено на следващия ден, в което се посочват „всички производители“. Sasol, Shell и Total са били представени и на техническа среща на 11 и 12 май 2004 г. (вж. съображение 174), по време на която е било постигнато споразумение за цената на суровия парафин. Комисията освен това отбелязва, че суровият парафин е бил предмет на обсъждания по време на някои технически срещи, проведени в присъствието на ExxonMobil, Sasol, Shell и Total. ExxonMobil признава, че е участвало в тези обсъждания между 1993 г. и 1996 г. ExxonMobil признава също, че г-н [Т. Н.], представител на ExxonMobil, е участвал в обсъждания за суровия парафин от името на производители на пресовани плоскости от дървени частици в немскоезичната част на Европа между 1999 г. и 2001 г. и като цяло потвърждава, че обсъжданията са били провеждани в рамките на договорките на картела относно суровия парафин, продаван на крайните клиенти. Освен това Total посочва, че са се провеждали обсъждания за увеличението на цената на суровия парафин. Shell и ExxonMobil също потвърждават, че са се провеждали срещи относно суровия парафин извън рамките на техническите срещи. Макар че ENI, H & R-Tudapetrol, MOL и Repsol също са били представени на някои от тези срещи, Комисията счита, че наличните доказателства не са достатъчни, за да се търси отговорност от тези предприятия за свързаното със суровия парафин нарушение. Освен това, макар че някои доказателства изглежда се отнасят за други периоди и пазари, Комисията счита, че наличните доказателства позволяват да се направи извод само за наличие на нарушение, свързано със суровия парафин, продаван на крайните клиенти на германския пазар от 1997 г. до 2004 г.“ [неофициален превод].

280 Освен това в съображение 112 от обжалваното решение Комисията посочва следното:

„Въпросът за суровия парафин е бил разглеждан в хода на някои технически срещи [бележка под линия: съображения 144, 145, 152, 157, 174 и 175 от обжалваното решение]. Освен това, споразуменията относно суровия парафин, продаван на крайните клиенти на германския пазар, са били сключени поне веднъж извън рамките на техническите срещи, когато представители на Shell, Sasol, ExxonMobil и Total, а вероятно и на други, са се събрали и са задълбочили обсъжданията по суровия парафин, иначе казано, са определили цените и са обменили чувствителна в търговско отношение информация. Доказано е например, че такава среща се е провела в Дюселдорф на 8 и 9 март 1999 г. Лицата, представляващи предприятията по време на срещата, посветена специално на суровия парафин, са били, за по-голямата част от предприятията, същите като участвалите на техническите срещи, с изключение на Total“ [неофициален превод].

281 Следва да се отбележи, че съображения 144, 145, 152, 157, 174 и 175 от обжалваното решение се отнасят съответно за срещите от 19 и 20 юни 1997 г., 30 и 31 октомври 1997 г., 8 и 9 март 1999 г., 3 и 4 февруари 2000 г., 11 и 12 май 2004 г. и 3 и 4 август 2004 г.

282 В обжалваното решение Комисията е обосновала решението си да констатира съществуването на антиконкурентни практики за суровия парафин единствено по отношение на продажбите на крайните клиенти в Германия по следния начин:

„[...]“

(289) Комисията освен това счита, че тези обсъждания са се отнасяли изключително за суровия парафин, продаван от предприятия, свързани с крайните клиенти, като производителите

на пресовани плоскости от дървени частици, а не например за парафиновите восъци. Макар в изявленията на предприятията през повечето време да не се прави никакво разграничение между различните начини на употреба на суровия парафин, в електронното писмо, посочено в съображение 152 [относно срещата в Дюселдорф на 8 и 9 март 1999 г.], се споменава изключително суровият парафин, продаван на производителите на пресовани плоскости от дървени частици. Съответно Комисията счита, че е налице съмнение за това дали продажбата на суров парафин на клиенти, различни от крайните, е била предмет на нарушението, и ограничава своите заключения до суровия парафин, продаван на крайните клиенти. Тези съображения се потвърждават от Shell и ExxonMobil.

(290) Наличните доказателства позволяват да се приеме, че спорадичните обсъждания относно суровия парафин са се отнасяли главно за германския пазар. ExxonMobil, Sasol, Shell и Total продават, всичките, суров парафин на германския пазар и срещите, на които суровият парафин е бил предмет на обсъжданията, са се провеждали в Германия. Комисията счита, че не са налице достатъчно данни, позволяващи да се заключи, че приложимите за суровия парафин договори са се отнасяли и за този вид парафин, продаван на крайните клиенти от други държави.

(291) Комисията счита, че нарушението, що се отнася до суровия парафин, продаван на крайните клиенти на германския пазар, е започнало по време на срещата от 30 и 31 октомври 1997 г. и е приключило в хода на срещата от 11 и 12 май 2004 г.

(292) Поради това Комисията приема, че обсъжданията относно суровия парафин, продаван на крайните клиенти на германския пазар, са довели до споразумения и/или съгласувани практики по смисъла на член 81 [ЕО] и на член 53 от Споразумението за ЕИП. Този извод се основава на независимите и непротиворечиви изявления на Shell и Sasol, подкрепени от изявленията на ExxonMobil и Total. Той се потвърждава и от писмените доказателства“ [неофициален превод].

283 Първо, що се отнася до срещата от 30 и 31 октомври 1997 г., на която присъства Sasol, в съображение 145 от обжалваното решение Комисията се позовава на бележка на MOL, в която е отбелязано „slack wax: DM 550 -> 600“. Впрочем в тази бележка се съдържа подробна информация за увеличението на цените на парафиновите восъци, като се уточняват стойностите и предвидените дати за прилагането на увеличението за всеки отделен производител, член на картела.

284 От това Комисията прави извода, че „с оглед на това, че ред „Увеличение на цените през януари“ препраща[а] към бъдещето, тази бележка потвърждава[а], че участващите предприятия са [били] договорили стратегия за хармонизиране и увеличаване на цените“ и че „бележката се отнася[а] едновременно за парафинови восъци и суровия парафин“.

285 Жалбоподателите твърдят, че бележката се отнася за суровия парафин, доставян на членовете на картела, за производството на парафинови восъци.

286 В това отношение трябва да се отбележи, че съгласно изявленията на участници в картела, цените на суровия парафин, доколкото последният е бил обект на кръстосани доставки между участници, не са били предмет на техническите срещи, а са били определяни чрез двустранни преговори между предприятията. Следователно посоченият аргумент трябва да бъде отхвърлен.

- 287 По-нататък жалбоподателите отбелязват, че MOL не е доставяло суров парафин на германските клиенти, поради което бележката не се отнасяла за частта от нарушението, засягаща суровия парафин. Освен това от тази информация не можело да се направи изводът, че е било сключено споразумение относно цените.
- 288 Трябва да се отбележи, че тези доводи са ирелевантни, тъй като определянето на цените по принцип се прилага за всички клиенти, включително за германските крайни клиенти, както в разглеждания случай. Освен това в съображения 289—292 от обжалваното решение, възпроизведени в точка 282 по-горе, Комисията обяснява причините, поради които е решила да ограничи обхвата на свързаните със суровия парафин антиконкурентни практики до продажбите на германските крайни клиенти. Жалбоподателите не са представили доводи по тези пасажи от обжалваното решение.
- 289 Освен това, Комисията твърди, че жалбоподателите са извършили сложно нарушение, изразяващо се в „споразумения и/или съгласувани практики“, поради което не е необходимо да се доказва сключването на споразумение относно отделните цени.
- 290 Накрая жалбоподателите твърдят, че от доклада за среща „Blauer Salon“ относно тази техническа среща не е видно да са провеждани обсъждания относно суровия парафин.
- 291 В това отношение е достатъчно да се припомни, че съгласно посочената в точка 230 по-горе съдебна практика при всички положения непълните и откъслечни доказателства, с които евентуално разполага Комисията, трябва да могат да бъдат допълнени по пътя на дедукцията, така че да е възможна възстановка на релевантните обстоятелства, и преценката да обхваща всички налични доказателства. Следователно няма основание от Комисията да се изисква да доказва всеки елемент от нарушението чрез няколко непротиворечиви документални доказателства.
- 292 От този анализ следва, че Комисията основателно е приела, че бележката на MOL относно тази техническа среща, по-специално предвид изявленията на участниците, е част от съвкупността от доказателства, от които е видно наличието на „споразумения и/или съгласувани практики“ относно суровия парафин, продаван на крайните германски клиенти.
- 293 Второ, що се отнася до срещата на 8 и 9 март 1999 г., отбелязана в съображение 152 от обжалваното решение, Комисията посочва следното:

„Shell представя ръкописна бележка, която според него е написана от г-н [S. R.] във връзка с подготовката на тази среща. Това обяснявало последния ред от бележката, където било отбелязано „8/9.3.99 PM — пресовани плоскости от дървени частици“. Shell заявява, че „PM“ означава „paraffin Mafia“ [парафинова мафия] — името, което Shell дало на предприятията, които обикновено участвали в техническите срещи. В бележката е отбелязана датата на провеждане на срещата, което прави обяснението на Shell относно изготвената във връзка със срещата бележка правдоподобно и съответстващо на останалите доказателства. Бележката на г-н [S. R.] показва, че той е очаквал лицата, представляващи отделните предприятия, да обменят сведения за снабдяването със суров парафин на някои големи клиенти. В деня след срещата г-н [S. R.] изпраща на ръководителя си г-н [S. T.] електронно писмо, като заявява, че [един от участниците] е имал намерението да увеличи цените на суровия парафин, използван в отрасъла на пресованите плоскости от дървени частици, от 8 % до 10 % от 1 юни 1999 г. В ръкописна бележка относно това електронно писмо се посочва, че „всички производители виждат нуждата от увеличение (на цените)“. Това показва, че лицата, представляващи дружествата по време на срещата, са се договорили за увеличение на цените на суровия парафин в индустриалния сектор на пресованите плоскости от дървени частици и че [един от

участниците] е щял да приложи това споразумение, считано от юни 1999 г. Използването на израза „всички производители“ показва също, че освен Total и Shell и другите предприятия трябва да са участвали в срещата“ [неофициален превод].

294 Съгласно съображение 151 от обжалваното решение Sasol не отрича, че е присъствало на тази среща.

295 Също така съгласно съображение 152 от обжалваното решение ExxonMobil не отрича, че е участвало и признава, че неговият представител е участвал в няколко многостранни обсъждания със Sasol, Shell/Dea и Total, посветени конкретно на суровия парафин, предназначен за производителите на пресовани плоскости от дървени частици в немскоезичната част на Европа, „може би между 1999 г. и 2001 г.“.

296 Общият съд констатира, че изявленията на ExxonMobil и Shell, както и бележката на Shell, посочени в съображения 151 и 152 от обжалваното решение, са част от съвкупността от доказателства, позволяваща на Общия съд да направи извода, че в периода от 1999 г. до 2001 г. Sasol е участвало поне в една среща във връзка със „споразуменията и/или съгласуваните практики“ относно определянето на цената на суровия парафин, предназначен за крайните германски клиенти.

297 Трето, що се отнася до техническата среща от 17 и 18 декември 2002 г., на която присъства Sasol, анализирайки бележка на Total, в съображение 168 от обжалваното решение Комисията стига до следните изводи:

„Има и датирана графика, която е озаглавена „Европейски пазар“ и която е била разпространена по време на срещата. Откритото у Total копие съдържа ръкописни бележки, от които е видно, че стойностите са били дискутирани по време на срещата. Тази бележка съдържа и други ръкописни коментари, в които наред с останалото се посочва: „Поддръжка през март в Petrogal. Суровият парафин под 500 €. Поддръжка в продължение на 3 седмици през юли в MOL“. Това показва, че цената на суровия парафин е била обсъждана по време на тази среща“ [неофициален превод].

298 Трябва да се отбележи, че жалбоподателите не изтъкват никакви доводи по отношение на въпросните пасажии от обжалваното решение.

299 Следователно откритата у Total графика е част от съвкупността от доказателства, от които е видно наличието на „споразумения и/или съгласувани практики“ относно определянето на цените на суровия парафин, предназначен за крайните германски клиенти.

300 Четвърто, що се отнася до срещата от 11 и 12 май 2004 г., на която присъства Sasol, в съображение 174 от обжалваното решение Комисията се позовава на открита у Total ръкописна бележка, съдържаща следната информация:

„-> Sasol 40 €/50 \$. — Края на юли.

-> Mer: 38 — 28.

-> 1 юли —

+ FRP: 70 -> 6000 €/T

+ Чаени свещи: 50 -> 500 €/T

+ Микровосъци: 25 -> 50 \$/T

[...]

-> 40 €/Т суров парафин“.

- 301 Съгласно съображение 174 от обжалваното решение „последният ред показва, че е било договорено и увеличение на цената на суровия парафин“ и „[о]т общия контекст на бележката е видно, че стрелка, предхождаща цената, указва наличието на договорена стратегия за в бъдеще, тоест че е предвидено ценово увеличение“ [неофициален превод].
- 302 Според жалбоподателите нищо не показва, че този пасаж действително се отнася за споразумение относно суровия парафин, продаван на крайните клиенти в Германия. Нито едно от другите предприятия, които взели участие в срещата от 11 и 12 май 2004 г., не отбелязало сключването на такова споразумение. Освен това, тъй като ExxonMobil, което е един от най-големите продавачи на суров парафин на крайните клиенти, не било сред участвалите предприятия, изброени в точка 174 от решението, било много малко вероятно въпросът за суровия парафин, продаван на крайните клиенти, да е бил засяган по време на тази среща.
- 303 Предвид вече направения анализ в точки 289 и 291 по-горе тези доводи трябва да се отхвърлят, а въпросната бележката следва да се разглежда като част от съвкупността от доказателства, от които е видно наличието на „споразумения и/или съгласувани практики“ относно суровия парафин, продаван на крайните германски клиенти.
- 304 Накратко, налага се изводът, че Комисията е осигурила съвкупност от документални доказателства, от които е видно наличието на „споразумения и/или съгласувани практики“ относно суровия парафин, продаван на крайните германски клиенти.
- 305 Жалбоподателите обаче твърдят, че от тези доказателства не е видно да са били сключвани споразумения със Sasol.
- 306 Когато става въпрос за споразумения с антиконкурентно съдържание, които се проявяват, както е в настоящия случай, по време на срещи на предприятия конкуренти, Съдът вече е приел, че нарушение на член 81, параграф 1 ЕО е налице, когато тези срещи имат за цел да ограничат, предотвратят или нарушат конкуренцията и по този начин целят да организират изкуствено функционирането на пазара. В такива случаи е достатъчно Комисията да докаже, че съответното предприятие е участвало в срещи, по време на които са били сключени антиконкурентни споразумения, за да докаже участието му в картела. Когато участието в такива срещи е установено, това предприятие следва да посочи доказателства, с които може да се установи, че участието му в тези срещи е лишено от всякакви антиконкурентни намерения, като докаже, че е уведомило конкурентите си, че участва в тези срещи с намерения, различни от техните (Решение на Съда по дело Aalborg Portland и др./Комисия, точка 230 по-горе, точка 81 и Решение на Съда от 25 януари 2007 г. по дело Sumitomo Metal Industries и Nippon Steel/Комисия, С-403/04 Р и С-405/04 Р, Сборник, стр. I-729, точка 47).
- 307 Логиката, на която се основава това правило, е че след като е участвало в посочената среща, без да се разграничи публично от нейния предмет, предприятието е дало основание на другите участници да смятат, че то е съгласно с резултата и ще се съобрази с него (Решение по дело Aalborg Portland и др./Комисия, точка 230 по-горе, точка 82 и Решение по дело Sumitomo Metal Industries и Nippon Steel/Комисия, точка 306 по-горе, точка 48).
- 308 Следователно присъствието на жалбоподателите на антиконкурентните срещи и липсата на разграничение от тяхна страна от противоположния предмет дава основание на Комисията да ги държи отговорни за него, без да е необходимо специално да доказва, че са сключили споразумения по време на тези срещи. Следователно изтъкнатият от жалбоподателите довод в това отношение е ирелевантен.

- 309 Накрая жалбоподателите твърдят, че техническите срещи от 30 и 31 октомври 1997 г. и от 11 и 12 май 2004 г. не са били посочени в изложението на възраженията като „срещи относно суровия парафин“.
- 310 Този довод не може да се приеме. Всъщност посочените в обжалваното решение доказателства относно частта от нарушението, засягаща суровия парафин, вече са били включени в изложението на възраженията. Освен това в същото изложение ясно е било посочено, че жалбоподателите носят отговорност за частта от нарушението, засягаща суровия парафин.
- 311 В допълнение трябва да се отбележи, че жалбоподателите не оспорват констатацията на Комисията, че свързаните с парафиновите вощъци практики, както и тези, свързани със суровия парафин, представляват едно-единствено продължено нарушение. Поради това доказателствата за свързаните със суровия парафин практики трябва да се преценяват в контекста на съвкупността от събрани от Комисията доказателства за наличието на едно-единствено нарушение. От тези доказателства са видни продължителните контакти между предприятията, участвали в практиките, свързани със суровия парафин.
- 312 С оглед на извършения по-горе анализ трябва да се потвърди направената в обжалваното решение констатация, че жалбоподателите са участвали в частта от посоченото в обжалваното решение едно-единствено сложно и продължено нарушение, засягаща суровия парафин, в периода от 30 октомври 1997 г. до 12 май 2004 г.
- 313 Следователно Комисията не е допуснала грешка, като е взела предвид стойността на реализираните продажби от доставката на суров парафин при изчисляването на основния размер на наложената на жалбоподателите глоба и като е приложила коефициент за умножение, съответстващ на посочената продължителност.

По непропорционалния характер на коефициента от 15 %, приложен по отношение на реализирания оборот от продажбите на суров парафин

- 314 Жалбоподателите упрекуват Комисията, че не е спазила принципа на пропорционалност, тъй като изчислила размера на глобата, използвайки ставка от 15 % за продажбите на суров парафин на Sasol към крайните клиенти в Германия.
- 315 Съгласно съдебната практика принципът на пропорционалност изисква актовете на институциите да не надхвърлят границите на подходящото и необходимото за постигането на легитимните цели, следвани от разглежданата правна уредба, като се има предвид, че когато съществува избор между няколко подходящи мерки, трябва да се прибегне до мярката, която създава най-малко ограничения, а породените от нея неудобства не трябва да са несъразмерни с тези цели (Решение на Съда от 13 ноември 1990 г. по дело Fedesa и др., C-331/88, Recueil, стр. I-4023, точка 13 и Решение на Съда от 5 май 1998 г. по дело Обединено кралство/Комисия, C-180/96, Recueil, стр. I-2265, точка 96, Решение на Общия съд от 12 септември 2007 г. по дело Pym и Pym Consumer/Комисия, T-30/05, непубликувано в Сборника, точка 223).
- 316 В рамките на образуванияте от Комисията производства за санкциониране на нарушенията на правилата на конкуренцията прилагането на този принцип предполага, че глобите не трябва да са несъразмерни с оглед на преследваните цели, тоест с оглед на спазването на правилата на конкуренцията, и че размерът на наложената на предприятието глоба за нарушение в областта на конкуренцията трябва да бъде пропорционален на нарушението, преценено в неговата цялост, като се държи сметка по-специално за неговата тежест и продължителност (вж. в този смисъл Решение по дело Pym и Pym Consumer/Комисия, точка 315 по-горе, точки 223, 224 и цитираната съдебна практика). По-специално принципът на пропорционалност изисква Комисията да определи размера на глобата пропорционално на взетите предвид при преценката

- на тежестта на нарушението фактори и в това отношение да приложи тези фактори последователно и обективно обосновано (Решение на Общия съд от 27 септември 2006 г. по дело *Jungbunzlauer/Комисия*, T-43/02, *Recueil*, стр. II-3435, точки 226—228 и Решение на Общия съд от 28 април 2010 г. по дело *Amann & Söhne и Cousin Filterie/Комисия*, T-446/05, *Сборник*, стр. II-1255, точка 171).
- 317 На първо място, трябва да се отбележи, че частта от нарушението, засягаща суровия парафин, се е изразявала по-специално в скрити дейности по определяне на цени между конкуренти и съответно е спадала към категорията на най-тежките нарушения на свободната конкуренция.
- 318 Поради това Общият съд счита, че прилагането на коефициента от 15 % към стойността на продажбите на суров парафин при изчисляването на глобата е пропорционално на тежестта на тази част от нарушението.
- 319 На второ място, трябва да се подчертае, че Комисията отчита релевантните фактори последователно и обективно обосновано. Всъщност частта от нарушението, засягаща суровия парафин, попада в обхвата на точка 23 от Насоките от 2006 г., отнасяща се за най-тежките видове нарушения, за които прилагането на коефициент „в горния край на скалата“, тоест между 15 % и 30 % от стойността на продажбите, по принцип е обосновано. Определяйки коефициент в размер на 15 % от стойността на продажбите на суров парафин, Комисията е спазвала напълно посочените насоки, тъй като е използвала най-ниския коефициент, който може да се приложи съгласно установеното в Насоките от 2006 г. общо правило за хоризонталните споразумения или съгласувани практики за определяне на цени.
- 320 На трето място, жалбоподателите същевременно считат, че посоченият коефициент е непропорционален предвид ограничения брой на срещите и на участниците, ограничения обхват на частта от нарушението, засягаща суровия парафин, както и предвид относително малкия пазарен дял на участниците.
- 321 Що се отнася до малкия, както се твърди, брой на срещите, по време на които е бил засяган въпросът за суровия парафин, трябва да се констатира, че от съдържащия се в точки 283—310 по-горе анализ е видно, че става въпрос за много по-голям брой случаи отколкото признатите от жалбоподателите две срещи. Освен това, Комисията надлежно установява участието на жалбоподателите в частта от посоченото в обжалваното решение едно-единствено сложно и продължено нарушение, засягаща суровия парафин, в периода от 30 октомври 1997 г. до 12 май 2004 г. (вж. точка 312 по-горе). Следователно доводът за ограничения брой срещи относно суровия парафин трябва да се отхвърли.
- 322 По въпроса за ограничения обхват на частта от нарушението, засягаща суровия парафин, която се отнася само до продажбите на крайните германски клиенти, и твърдения ограничен пазарен дял на Sasol, трябва да се отбележи, че тези обстоятелства вече са взети предвид при изчисляването на основния размер на глобата. Всъщност единствено оборотът на предприятието Sasol (отразяващ точния му пазарен дял), реализиран от продажбите към въпросната група клиенти (отразяваща ограничения обхват на частта от нарушението, засягаща суровия парафин), е взет предвид при изчисляването на стойността на продажбите, по отношение на която впоследствие е приложен коефициентът от 15 % предвид тежестта на нарушението.
- 323 Следователно тези доводи на жалбоподателите трябва да се отхвърлят.
- 324 На четвърто място, жалбоподателите посочват, че не са произвеждали суров парафин.

- 325 В това отношение трябва да се припомни, че изкуствено завишените цени на суров парафин не са се прилагали за кръстосаните доставки между участници. Следователно, макар самото Sasol да не е произвеждало суров парафин, то е могло да се възползва от частта от нарушението, засягаща суровия парафин, тъй като е имало възможност да се снабдява на конкурентна цена и да го препродава на крайните германски клиенти на изкуствено завишените цени, дължащи се на картела.
- 326 Ето защо това искане също трябва да се отхвърли.
- 327 Следователно Комисията не е нарушила принципа на пропорционалност, използвайки коефициент за умножение в размер на 15 % от стойността на продажбите предвид тежестта на частта от нарушението, засягаща суровия парафин.
- 328 С оглед на гореизложеното настоящото оплакване и съответно третата част от четвъртото правно основание трябва да се отхвърлят.

По четвъртата част, изведена от недиференцираното определяне на основния размер на глобата предвид различните периоди на участие в картела от различните дружества

- 329 Жалбоподателите посочват, че съгласно практиката по вземане на решения на Комисията, когато на различни адресати са наложени глоби за различни периоди от нарушението, Комисията трябва да определи основния размер на налаганата глоба, като раздели частта от този основен размер, изчислен според продажбите, на броя на различните периоди.
- 330 В разглеждания случай обаче, предвид продължителността на нарушението, Комисията приложила, от една страна, коефициент 13 за Sasol Wax за целия период на нарушението, и от друга страна, коефициент 10 за периодите, през които всички жалбоподатели се считат за солидарно отговорни, при това използвайки една и съща стойност на продажбите за различните периоди.
- 331 Комисията възприела този подход, без да обясни защо правилното прилагане на правилата от конкурентното право на Съюза изисква налагането на изключително тежка санкция на група южноафрикански дружества за периодите на нарушение, през които тази група изобщо не е присъствала в Европа, а именно през периода Schumann, или е присъствала само чрез съвместно предприятие, а именно през периода на съвместното предприятие, при положение че Комисията не виждала никаква причина да санкционира Vara, което е предходното дружество майка на NOS и което е притежавало една трета от капитала на Schumann Sasol.
- 332 По този начин Комисията нарушила принципите на забрана на налагането на прекомерни глоби и на индивидуализиране на наказанията.
- 333 Най-напред, следва да се припомни, че съгласно точка 6 от Насоките от 2006 г. комбинацията от стойността на продажбите, с които е свързано нарушението, и продължителността на нарушението осигурява подходящ еквивалент за отразяване на икономическото значение на нарушението, както и относителната тежест на всяко участвало в нарушението предприятие. Освен това, съгласно точка 13 от същите насоки при определянето на основния размер на налаганата глоба Комисията ще използва стойността на реализираните от предприятието продажби на стоки и услуги в пряка или косвена връзка с нарушението в съответния географски район в ЕИП.
- 334 Според съдебната практика, доколкото, за да определи съотношенията между подлежащите на налагане глоби, за основа Комисията трябва да вземе оборота на предприятията, участващи в едно и също нарушение, следва да се отграничи периодът, който да се вземе предвид, така че

- получените стойности да бъдат във възможно по-голяма степен сравними. От това следва, че определено предприятие може да изисква по отношение на него Комисията да използва период, различен от общовъзприетия, само ако докаже, че поради присъщи за него причини оборотът, който е реализирало през този последен период, не е показателен нито за неговия действителен размер и за икономическата му мощ, нито за обхвата на извършеното от него нарушение (Решение на Общия съд от 14 май 1998 г. по дело Fiskeby Board/Комисия, T-319/94, Recueil, стр. II-1331, точка 42 и Решение на Общия съд от 30 септември 2009 г. по дело Akzo Nobel и др./Комисия, T-175/05, непубликувано в Сборника, точка 142).
- 335 В съображение 634 от обжалваното решение Комисията потвърждава, че признава 2004 г. за изключителна година поради разширяването на Съюза през май и че счита за уместно да не използва стойността на реализираните през 2004 г. продажби като единствена основа за изчисляването на размера на глобата, а да използва стойността на продажбите от последните три финансови години на участие на субекта в нарушението.
- 336 Следователно по отношение на основната част и на втората част от нарушението, засягащи парафиновите восъци, Комисията е използвала средната стойност на продажбите на парафинови восъци на Sasol в периода от 2002 г. до 2004 г. По този начин тя получава стойност от 167 326 016 EUR. По отношение на третата част от нарушението, засягаща суровия парафин, Комисията използва средната стойност на продажбите на Sasol през финансовите 2001—2003 г. Така тя определя сума в размер на 5 404 922 EUR за суровия парафин.
- 337 На първо място, трябва да се разгледат доводите на жалбоподателите относно положението на Sasol Wax.
- 338 Жалбоподателите твърдят, че частта от глобата, за която Sasol Wax носи самостоятелна отговорност е в размер на 67,5 милиона евро, което представлява около 22 % от оборота му през 2007 г. Глоба в такъв размер можела да унищожи икономически Sasol Wax, освен ако групата Sasol не поемела доброволно глобата за своя сметка, без при това да има каквато и да било вина и да носи каквато и да било отговорност за периода Schumann.
- 339 Тъй като този довод е свързан с определянето на максималния размер на глобата, той ще бъде включен в анализа на шестото правно основание.
- 340 Отделно от това трябва да се отбележи, че жалбоподателите не изтъкват никакви доводи, за да докажат, че стойността на продажбите, която е послужила като основа за изчисляването на основния размер на наложената на Sasol Wax глоба, не е отразявала по подходящ начин нито икономическото значение на извършеното от това дружество нарушение, нито относителната му тежест в картела по смисъла на Насоките от 2006 г. и на посочената в точка 334 по-горе съдебна практика.
- 341 Жалбоподателите освен това не оспорват, че в качеството си на правопреемник на предходните дружества, които пряко са участвали в картела, Sasol Wax носи отговорност за противоправните действия на NOS и на Schumann Sasol.
- 342 Трябва да се добави, че съгласно съдебната практика при изчисляването на размера на глобите, налагани на основание член 23, параграф 2 от Регламент № 1/2003, диференцираният подход спрямо съответните предприятия е присъщ за упражняването на правомощията, предоставени на Комисията съгласно тази разпоредба. Всъщност в рамките на своята свобода на преценка Комисията е длъжна да индивидуализира наказанието в зависимост от поведението и особеностите на съответните предприятия, за да осигури във всеки отделен случай пълната ефективност на правилата за конкуренция на Съюза (вж. Решение на Съда от 7 юни 2007 г. по дело Britannia Alloys & Chemicals/Комисия, C-76/06 P, Сборник, стр. I-4405, точка 44 и

- цитираната съдебна практика). От друга страна обаче жалбоподателите не посочват никаква правна норма, която да задължава Комисията да индивидуализира стойността на продажбите в дадена група.
- 343 Следователно трябва да се приеме, че жалбоподателите не са доказали, че Комисията е допуснала каквато и да било грешка, като е използвала средната стойност на продажбите, реализирани от предприятието Sasol в периода между 2002 г. и 2004 г., за да изчисли основния размер на глобата, наложена на всяко от съставлящите го дружества, за целия период от неговото участие в частите на нарушението, засягащи парафиновите восъци, тоест периода от 3 септември 1992 г. до 28 април 2005 г.
- 344 Поради същите причини жалбоподателите също така не са доказали, че Комисията е допуснала каквато и да било грешка, като е използвала средната стойност на продажбите на предприятието Sasol, реализирани в периода между 2001 г. и 2003г., за да изчисли основния размер на глобата, наложена на всяко от съставлящите го дружества, за целия период от неговото участие в частите на нарушението, засягащи суровия парафин, тоест периода от 30 октомври 1997 г. до 12 май 2004 г.
- 345 Що се отнася до необходимостта от икономическа гледна точка групата Sasol да поеме надхвърлящата 10 % от оборота на Sasol Wax част от наложената му глоба, Общият съд счита, че този въпрос не е свързан с изчисляването на основния размер на глобата, а по-скоро с извършения анализ в рамките на шестото правно основание.
- 346 Следователно доводите на жалбоподателите трябва да се отхвърлят, без това да засяга резултата от анализа на шестото правно основание.
- 347 На второ място, трябва да се отбележи, че вменяването на Schumann Sasol International на отговорността за действията на Schumann Sasol през периода на съвместното предприятие трябва да се потвърди поради прилагането на презумпцията за действително упражняване на решаващо влияние от дружеството майка върху поведението на дъщерното му дружество, чийто капитал притежава изцяло, която презумпция не бе оборена от жалбоподателите.
- 348 Освен това жалбоподателите не оспорват вменяването на отговорността на Schumann Sasol International на Sasol Wax International поради правоприемството между тези две юридически лица.
- 349 Следователно трябва да се приеме, че жалбоподателите не са доказали, че Комисията е използвала неправилно една и съща стойност на продажбите за Sasol Wax и за единственото му дружество майка — Sasol Wax International.
- 350 На трето място, трябва да се припомни, че първото правно основание бе уважено и че обжалваното решение бе отменено в частта относно вменяването на дружествата Sasol Holding in Germany и Sasol Ltd на отговорността за действията на Schumann Sasol през периода на съвместното предприятие (вж. точка 127 по-горе). Следователно въпросът за твърдяната незаконосъобразност във връзка със стойността на продажбите, която е използвана за изчисляването на размера на наложената на тези дружества глоба за периода на съвместното предприятие, вече не стои.
- 351 Освен това, що се отнася до периода Sasol, през който целият капитал на Sasol Wax е бил притежаван непряко от Sasol Holding in Germany и Sasol Ltd, никоя правна норма не е забранявала на Комисията да използва една и съща стойност на продажбите, за да изчисли размера на глобата, наложена на пряко участвалото в нарушението дъщерно дружество и на дружествата му майки.

352 С оглед на извършения по-горе анализ Общият съд счита, че при определянето на стойността на продажбите Комисията не е нарушила принципите на забрана на налагането на прекомерни глоби и на индивидуализиране на наказанията. Следователно четвъртата част от четвъртото правно основание и съответно цялото четвърто правно основание трябва да бъдат отхвърлени, без това да засяга последиците от приемането на първото и шестото правно основание.

5. По петото правно основание, изведено от неправилната констатация, че Sasol е имало ролята на водач

353 Жалбоподателите твърдят, че Комисията е допуснала грешка при прилагане на правото и грешка в преценката на доказателствата, тъй като приела, че частта от налаганата на Sasol глоба във връзка с парафиновите восъци трябва да се увеличи с 50 % (тоест с 210 милиона евро), тъй като Sasol изпълнявало ролята на водач на картела в областта на парафиновите восъци.

По обжалваното решение

354 Комисията излага констатациите си относно ролята на водач на Sasol в съображения 681—686 от обжалваното решение:

„[...]

(681) В точка 28 от Насоките от 2006 г. относно метода за определяне на глобите се посочва, че „Основният размер може да бъде увеличен, ако Комисията установи, че са налице утежняващи обстоятелства, като например: (...) Роля на водач или подбудител на нарушението (...)“. В изложението на възраженията Комисията посочва, че „ще обърне специално внимание и на ръководната роля, която Sasol евентуално е изпълнявало, както следва от описаните по-горе факти“. В отговора си на изложението на възраженията Sasol оспорва твърдението, че е изпълнявало такава роля на водач при извършването на нарушението. Sasol твърди, че е изпълнявало роля на водач само по отношение на техническата част на техническите срещи поради по-доброто познаване на дейностите; освен това, тъй като Sasol зависело от снабдяването от конкурентите си, то не можело да ръководи картел, макар да признава, че е било инициатор на обсъждания на цените; макар да било възможно HOS — малко дружество от гледна точка на оборота в сравнение със своите конкуренти — да е изпълнявало роля на водач, влиянието му намаляло с времето. Накрая, Sasol твърди, че от наличните доказателства не е видна ролята му на водач. Sasol изглежда твърди, че Total и ExxonMobil са изпълнявали роля на водач в някои периоди и/или по отношение на някои аспекти на нарушението.

(682) Доводите на Sasol не могат да се приемат. От посочените в глава 4 доказателства е видно, че:

- 1) Sasol е свиквало почти всички технически срещи, изпращайки покани и предлагайки дневния ред, организирано е редица от тях, като е резервирало хотелски стаи, наемало заседателни зали и организирано вечери;
- 2) Sasol е председателствало техническите срещи, като е било инициатор и организатор на обсъжданията на цените;
- 3) Поне от време на време Sasol е установявало двустранни контакти след техническите срещи;
- 4) Поне един път Sasol е представлявало едно от другите разследвани предприятия (вж. съображение 129).

- (683) Твърдението, че Sasol единствено свиквало, организирано и председателствало техническата част на техническите срещи, не може да се приеме. Нищо не показва, че Sasol се е отказвало от ролята си на водач, когато обсъжданията на техническите срещи са се насочвали към антиконкурентните въпроси, които са били неразделна част от тези технически срещи, а самото Sasol признава, че е било инициатор на обсъжданията на цените. В никоя от бележките от това време не се отбелязва организационна промяна между двете части на срещите. При всички положения Комисията счита, че двете части на срещите са били тясно свързани и че не е възможно да се направи ясно разграничение между двете. Накрая, другите участници в техническите срещи са възприемали Sasol като изпълняващо ролята на водач на картела. Това по-специално става ясно от електронното писмо, изпратено от представител на ExxonMobil (вж. съображение 600) с цел да прекрати участието на последното в картела. Нищо не показва Sasol някога да се е опитвало да разсее впечатлението на другите участници относно положението си на водач на картела. Възможността Sasol да е зависело от други дружества за снабдяването не изключва факта, че е изпълнявало роля на водач в картела. Като се има предвид лидерската позиция на Sasol на пазара на парафиновите восъци, зависимостта от снабдяването е само един аспект на положението, а другите са възможността на Sasol в определена степен да влияе върху пазара на парафиновите восъци и това, че е било мощен купувач. Макар да е възможно Sasol и неговите предшественици да изглеждат малки спрямо останалите адресати на настоящото решение от гледна точка на световния оборот, не трябва да се забравя, че това е най-големият участник на пазара на парафинови восъци като стойност на продажбите. Освен това икономическата независимост на съответното предприятие от конкурентите му или неговата възможност за упражняване на натиск върху тях не е необходимо условие за установяването на роля на водач. За да се установи наличието на водач, съдебната практика не изисква той да диктува поведението на другите. Поради това Комисията не счита, че тази роля на водач може да бъде изключена въз основа на извлеченията от посочените от Sasol изявления.
- (684) Тъй като не било възможно да се установи ролята на водач на Sasol по отношение на суровия парафин, Комисията счита, че отегчаващото обстоятелство, свързано с изпълняването на роля на водач, може да се отнесе единствено към другите продукти, които имат връзка с нарушението.
- (685) Доколкото Sasol твърди, че другите предприятия са изпълнявали роля на водач в някои периоди или по отношение на някои аспекти на нарушението, според Комисията тези твърдения не се основават на доказателства и поради това не могат да бъдат взети предвид.
- (686) С оглед на гореизложеното основният размер на глобата на Sasol трябва да се увеличи с 50 % от частта от основния размер, който се основава на продажбите на Sasol на напълно рафинирани парафинови восъци, полурафинирани парафинови восъци, восъчни смеси, специални продукти, хидроочистени восъци и твърди парафинови восъци“.

По релевантната съдебна практика

- 355 Съгласно установената съдебна практика, когато едно нарушение е извършено от няколко предприятия, при определяне на размера на глобите трябва да се установят съответните им роли през периода на участието им в това нарушение (вж. в този смисъл Решение по дело Комисия/Anic Partecipazioni, точка 252 по-горе, точка 150). От това следва по-конкретно, че ролята на „ръководител“ (водач), изпълнявана от едно или повече предприятия в рамките на картел, трябва да бъде взета предвид при изчисляването на размера на глобата, тъй като

предприятията, изпълнявали такава роля, трябва поради това да носят особена отговорност в сравнение с останалите предприятия (вж. в този смисъл Решение на Съда от 16 ноември 2000 г. по дело *Finnboard/Комисия*, C-298/98 P, *Recueil*, стр. I-10157, точка 45).

- 356 В съответствие с тези принципи в точка 28 от Насоките от 2006 г. под заглавие „[Отегча]ващи обстоятелства“ е включен неизчерпателен списък на обстоятелствата, които могат да доведат до увеличаване на основния размер на глобата, и сред тях е ролята на водач при извършването на нарушението (вж. по аналогия Решение на Общия съд от 15 март 2006 г. по дело *BASF/Комисия*, T-15/02, *Recueil*, стр. II-497, точки 280—282 и Решение на Общия съд от 27 септември 2012 г. по дело *Shell Petroleum* и др./Комисия, T-343/06, точка 197).
- 357 За да бъде квалифицирано като водач на картел, предприятието трябва да е представлявало важна движеща сила за картела или да е носело особена и конкретна отговорност в неговото функциониране. Това обстоятелство трябва да се преценява с оглед на целия контекст на отделния случай. Изводът за неговото наличие може по-специално да бъде изведен от това, че посредством конкретни инициативи предприятието спонтанно е дало съществен тласък на картела или от съвкупност от улики за положени от предприятието усилия за осигуряване на стабилността и успеха на картела (Решение по дело *BASF/Комисия*, точка 356 по-горе, точки 299, 300, 351, 370—375 и 427 и Решение по дело *Shell Petroleum* и др./Комисия, точка 356 по-горе, точка 198).
- 358 Това е така и когато предприятието е участвало в срещите на картела от името на друго предприятие, което не е присъствало, и е предало резултатите от тези срещи на последното. Така е и когато се окаже, че това предприятие е изпълнявало централна роля в конкретното функциониране на картела, например организирайки многобройни заседания, събирайки и разпространявайки информацията в рамките на картела и най-често правейки предложения относно функционирането на картела (Решение по дело *BASF/Комисия*, точка 356 по-горе, точки 404, 439 и 461 и Решение по дело *Shell Petroleum* и др./Комисия, точка 356 по-горе, точка 199). При установяването на такава централна роля значение има и председателстването на срещите, както и поемането на инициативата за създаването на картела или за привличането на нов участник за участие в него (вж. в този смисъл Решение на Общия съд от 8 септември 2010 г. по дело *Deltafina/Комисия*, T-29/05, *Сборник*, стр. II-4077, точки 333 и 335).
- 359 От друга страна обаче обстоятелството, че предприятието упражнява натиск или дори диктува поведението на останалите членове на картела, не е необходимо условие, за да може това предприятие да бъде квалифицирано като водач на картела. Положението на предприятието на пазара или ресурсите, с които то разполага, също не могат да бъдат улики за ролята на водач при извършването на нарушението, макар да са част от контекста, в който такива улики трябва да се преценяват (Решение на Общия съд от 27 септември 2012 г. по дело *Koninklijke Wegenbouw Stevin/Комисия*, T-357/06, точка 286 и Решение на Общия съд по дело *Shell Petroleum* и др./Комисия, точка 356 по-горе, точка 201; вж. също в този смисъл Решение по дело *BASF/Комисия*, точка 356 по-горе, точки 299 и 374).
- 360 Освен това съгласно съдебната практика предвид сериозните последици по отношение на размера на налаганата глоба на водача на картела, в изложението на възраженията Комисията следва да посочи считаните от нея за релевантни доказателства, така че обвиненото предприятие, което би могло да бъде квалифицирано като водач на картела, да отговори на такова възражение. Тъй като обаче това изложение е етап от приемането на окончателното решение и поради това не представлява окончателната позиция на Комисията, не може да се изисква тя още на този стадий да даде правна квалификация на доказателствата, на които ще се позове в окончателното си решение, за да квалифицира едно предприятие като водач на картела (Решение на Съда от 9 юли 2009 г. по дело *Archer Daniels Midland/Комисия*, C-511/06 P, *Сборник*, стр. I-5843, точки 70 и 71).

361 Накрая, трябва да се подчертае, че пасажите от документите и от изявления, които евентуално не са били посочени изрично от Комисията нито в обжалваното решение, нито в изложението на възраженията, все пак могат да се вземат предвид от Общия съд в рамките на упражняването от него правомощие за пълен съдебен контрол, при условие че на жалбоподателите е бил осигурен достъп до тези документи и изявления в административното производство след изложението на възраженията (Решение на Съда от 16 ноември 2000 г. по дело SCA Holding/Комисия, C-297/98 P, Recueil, стр. I-10101, точка 55; вж. в този смисъл Решение по дело BASF/Комисия, точка 356 по-горе, точка 354 и Решение по дело Shell Petroleum и др./Комисия, точка 356 по-горе, точка 176).

По спазването на задължението за мотивиране, що се отнася до констатацията относно ролята на водач на Sasol

362 Според жалбоподателите Комисията не е мотивирала в достатъчна степен констатацията си, че Sasol е изпълнявало ролята на водач на картела.

363 В това отношение следва да се отбележи, че съгласно постоянната съдебна практика мотивите на индивидуално решение трябва по ясен и недвусмислен начин да излагат съображенията на институцията, която издава акта, така че да дадат възможност на заинтересованите лица да се запознаят с основанията за взетата мярка, а на компетентната юрисдикция — да упражни своя контрол. Изискването за мотивиране следва да се преценява в зависимост от обстоятелствата по конкретния случай. Не се изисква мотивите да уточняват всички относими фактически и правни обстоятелства, доколкото въпросът дали те отговарят на изискванията на член 253 ЕО трябва да се преценява с оглед не само на текста на разглеждания акт, но и на контекста, в който той е приет, както и на съвкупността от правни норми, уреждащи съответната материя (вж. Решение на Съда от 2 април 1998 г. по дело Комисия/Sytraval и Brink's France, C-367/95 P, Recueil, стр. I-1719, точка 63 и цитираната съдебна практика).

364 В разглеждания случай трябва да се констатира, че в съображения 681—686 от обжалваното решение Комисията достатъчно ясно посочва въз основа на кои обстоятелства квалифицира Sasol като водач на частта от нарушението, засягаща парафиновите восъци. Всъщност Комисията излага фактите, които счита за релевантни в това отношение, и уточнява документите в подкрепа на фактическите констатации.

365 Следователно оплакването за липса на мотиви трябва да бъде отхвърлено като неоснователно.

По преценката по съществуване на събраните от Комисията доказателства в подкрепа на извода относно ролята на водач на Sasol

366 Най-напред, според жалбоподателите с изложените в обжалваното решение доказателства не може да се обоснове изводът, че Sasol е било водачът на картела, така че в това отношение Комисията допуснала грешка в преценката и грешка при прилагане на правото.

367 На първо място, трябва да се разгледат съдържащите се в съображение 682 от обжалваното решение доказателства за това, че Sasol е свикало почти всички технически срещи, изпращало е покани и е предлагало дневния ред на тези срещи, организирано е редица от тях, като резервирало хотелски стаи, наемало заседателни зали и организирано вечери, и съгласно които доказателства Sasol е председателствало срещите, започвало е и е организирано обсъжданията на цените.

368 Жалбоподателите не оспорват верността на посочените по-горе факти.

- 369 Същевременно те твърдят, че Sasol не е определяло дневния ред на обсъжданията в картела, а единствено на законосъобразната техническа част от тези срещи. Освен това, датите и местата на провеждане на срещите „Blauer Salon“ не били определяни едностранно от Sasol, а се решавали от всички участници.
- 370 Освен това, Sasol нито организирано, нито структурирано по някакъв начин обсъждането на цените от участниците в картела. След председателстването на техническата част на срещата Sasol обикновено иницирило обсъждането на цените, но по-нататък определянето на цените се обсъждало свободно и решенията по този въпрос се вземали от всички участници под формата на открита „кръгла маса“. Нищо не показвало Sasol да е упражнило и най-малък натиск върху когото и да било от другите участници с цел постигането на определен резултат в обсъжданията.
- 371 Общият съд счита, че изтъкнатите от жалбоподателите доводи не могат да намалят значението на факта, че именно Sasol е свикало почти всички технически срещи, изпратило е покани до участниците, резервирало е хотелски стаи, наело е заседателни зали и е организирано вечерите. Тези обстоятелства показват, че на практика Sasol е било организатор на антиконкурентните срещи.
- 372 Освен това, изпращането на поканите от Sasol има особено значение, което надхвърля това на практическата организация, защото когато някои участници в картела отсъствали от една или няколко последователни технически срещи и съответно не научавали мястото и датата на следващата техническа среща на място, те могли да се включат в следващите срещи по покана на Sasol.
- 373 Също така определянето на дневния ред от Sasol, най-малко на законосъобразната техническа част от обсъжданията, е признак за определено превъзходство сред участниците в техническите срещи, можещо да увеличи авторитета, който Sasol вече имало поради качеството си на най-голям производител на парафинови восъци в ЕИП с пазарен дял от 22,4 % през 2004 г.
- 374 Освен това значение има и фактът, че именно Sasol обикновено е иницирило обсъждането на цените, тъй като обикновено именно Sasol е насочвало законосъобразните обсъждания от техническо естество към тези с антиконкурентен характер. Следователно, макар в изготвения от Sasol дневен ред да няма данни за антиконкурентни обсъждания, което естествено е последица от тайния характер на картелите, обикновено именно Sasol е определяло мястото на антиконкурентните обсъждания сред разглежданите въпроси. Освен това от материалите по делото е видно, че обикновено именно Sasol първо е съобщавало набелязаната цена на парафиновите восъци или размера на повишаването, както и началната дата за прилагане на новите цени по отношение на клиентите.
- 375 В допълнение трябва да се припомни, че съгласно посочената в точка 359 по-горе съдебна практика обстоятелството, че предприятието упражнява натиск или дори диктува поведението на останалите членове на картела, не е необходимо условие, за да може това предприятие да бъде квалифицирано като водач на картела. Следователно жалбоподателите не могат с основание да се позоват на това, че Sasol не е упражнявало натиск върху другите участници по време на техническите срещи.
- 376 На второ място, жалбоподателите не оспорват, че поне веднъж Sasol е представлявало едно от другите разглеждани предприятия, а именно Wintershall. Освен това Sasol е уведомявало другите участници в картела, чиито представители не са могли да участват в дадена среща, за резултатите от нея, както е посочено в съображение 103 от обжалваното решение и в точка 185 от приложението към обжалваното решение, що се отнася до MOL, Eni и Repsol.

- 377 На трето място, в съображение 683 от обжалваното решение Комисията посочва също, че другите участници в техническите срещи са възприемали Sasol като изпълняващо ролята на водач на картела. Това по-специално е видно от електронното писмо, изпратено от представителя на ExxonMobil с цел прекратяване на участието на последното в картела.
- 378 Според жалбоподателите със събраните от Комисията доказателства не може да се подкрепи изводът ѝ, че другите участници са възприемали Sasol като водач на картела. Електронното писмо на ExxonMobil било изпратено на Sasol само поради това че именно Sasol било изпратило предходното електронно писмо, съдържащо дневния ред на предлаганата среща.
- 379 Електронното писмо на ExxonMobil е било разгледано в съображение 600 от обжалваното решение. Комисията установява следното:
- „ExxonMobil декларира, че последната среща, на която е присъствал един от неговите представители, е техническата среща на 27 и 28 февруари в Мюнхен. В отговор на поканата за срещата [...] на 15 януари 2004 г. от [г-н М.] от Sasol, [г-н Ну] от ExxonMobil наред с останалото отговаря следното: „Точките от дневния ред изглеждат интересни за нашето предприятие. Струва ни се обаче, че тази група от конкуренти се събира, без да има подкрепата на търговско сдружение и съответно няма нито структура, нито устав. Това положение ни смущава и бихме искали да предложим тези срещи да бъдат провеждани под егидата на EWF било в рамките на техническия комитет, било като отделен подкомитет. ExxonMobil няма да участва в тази среща при липса на подкрепа от редовно търговско сдружение“.
- 380 Предвид контекста на това електронно писмо Общият съд констатира, че споменаването на срещи „[между] конкуренти [...] без [...] подкрепата на търговско сдружение“ означава, че ExxonMobil е искало да преустанови участието си в картела, както впрочем основателно приема Комисията. Използването на по-ясен изказ е нямало да бъде разумно, като се има предвид тайният характер на картелите и опасността от налагане на глоба поради изричното упоменаване на антиконкурентни действия в електронно писмо.
- 381 Изпращането на електронното писмо само до Sasol, а не до всички участници, извън всякакво съмнение показва, че ExxonMobil е считало Sasol за водач на картела.
- 382 Изявленията на Shell и Sasol, на които се позовава съображение 107 от обжалваното решение, съдържат непротиворечива информация в частта, в която двете предприятия потвърждават, че обикновено срещите са били организирани и председателствани от представителя на Sasol.
- 383 Следователно доводите на жалбоподателите в това отношение трябва да се отхвърлят, а констатацията на Комисията, че другите участници са възприемали Sasol като водач на картела, трябва да се потвърди.
- 384 С оглед на гореизложеното трябва да се констатира, че Комисията е събрала съвкупност от непротиворечиви доказателства, които предвид релевантната съдебна практика, обосновават извода, че Sasol е било важна движеща сила за картела и е носело особена и конкретна отговорност във функционирането му, поради което Комисията основателно е приела, че Sasol е било водачът на частите от картела, засягащи парафиновите восъци.
- 385 Останалите доводи на жалбоподателя не могат да опровергават основателността на тази констатация.
- 386 На първо място, според жалбоподателите единствената съществуваща разлика между Sasol и другите участници е това, че Sasol организирано и председателствало срещите, че най-често то иницирирало обсъжданията на цените и прилагането на договорените повишения на цените и че то обикновено първо прилагало договорените с всички участници цени.

- 387 Най-напред трябва да се констатира, че видно от горния анализ, обжалваното решение не се основава само на тези твърдения.
- 388 По-нататък, както основателно отбелязва Комисията, за никое друго предприятие освен Sasol няма толкова доказателства, спомагащи да се установи ролята му на водач. Всъщност от приложението към обжалваното решение е видно, че преки доказателства за организирани от другите участници срещи има само за пет такива, и по-специално една от MOL, три от Total и една от Shell от общо 51 срещи, като същевременно изпращаните с електронни писма покани и дневен ред позволяват да се приеме, че Sasol е инициирало и организирано единадесет срещи.
- 389 Следователно посоченият аргумент трябва да бъде отхвърлен.
- 390 На второ място, жалбоподателите твърдят, че Sasol не можело да ръководи картела, тъй като е зависело от другите вертикално интегрирани участници в картела, от които се снабдявало със суровия парафин — суровината за парафиновите восъци.
- 391 Този довод не може да се приеме. Пазарният дял на Sasol на пазара на парафинови восъци в ЕИП е бил 22,4% през 2004 г., така че, както признават жалбоподателите, Sasol е било най-големият доставчик на парафинови восъци и „водачът на пазара“. Освен това Sasol е било голям купувач на суров парафин, например според собствените му признания то е било най-големият купувач на суров парафин, произведен от Shell и ExxonMobil. Следователно то е било в силна преговорна позиция спрямо производителите на суров парафин поради покупателната си мощ. Освен това отсъствието на натиск върху Sasol по отношение на цените на суровия парафин от страна на вертикално интегрираните производители се доказва в достатъчна степен от факта, че дори извършваната от него препродажба на суров парафин към крайните германски клиенти е била печеливша търговска дейност. Следователно търговската тежест на Sasol сред участниците в картела не е била засегната от това, че то не е било вертикално интегрирано.
- 392 На трето място, според жалбоподателите Комисията не е имала основание да приема едновременно, че антиконкурентните споразуменията и практики относно суровия парафин и относно парафиновите восъци са едно-единствено продължено нарушение, и че ролята на водач на Sasol не е било възможно да се докаже по отношение на суровия парафин. Тъй като не било възможно картел да се ръководи само частично, в това отношение Комисията допуснала грешка в преценката.
- 393 Както основателно посочва Комисията, понятията „едно-единствено продължено нарушение“ и „водач при извършването на нарушението“ не отговарят на едни и същи критерии. В основата на понятието „едно-единствено продължено нарушение“ стои разбирането за единна антиконкурентна цел, докато в основата на понятието „водач при извършването на нарушението“ е обстоятелството, че дадено предприятие представлява важна движеща сила в картела.
- 394 Следователно няма правна норма, която да задължава Комисията да доказва, че ролята на водач на Sasol е обхващала всички части на нарушението. Напротив, това че Комисията не приема, че Sasol изпълнява ролята на водач в частта, засягащи суровия парафин — въпреки ролята на Sasol на организатор на техническите срещи, по време на които е бил обсъждан също и суровият парафин — отразява прилагането на безпристрастен подход от страна на Комисията.
- 395 С оглед на гореизложеното се налага изводът, че Комисията е представила редица непротиворечиви доказателства, които, разгледани в тяхната цялост, позволяват да се приеме, че Sasol е представлявало важна движеща сила за картела.

396 Следователно Комисията не е допуснала нито грешка в преценката, нито грешка при прилагане на правото, приемайки въз основа на съвкупност от последователни и непротиворечиви улики, че жалбоподателят е изпълнявал ролята на водач на картела в областта на парафиновите восъци.

397 Поради това настоящото оплакване трябва да се отхвърли.

По твърдения прекомерен, непропорционален и дискриминационен характер на увеличението с 50 % на основния размер на глобата поради ролята на водач

398 Според жалбоподателите увеличението на основния размер на глобата с 210 милиона евро е необосновано голямо и непропорционално. Поради това те искат от Общия съд да отмени увеличението на глобата с 50 % или поне да намали значително размера на увеличението, така че то адекватно и пропорционално да отразява тежестта на извършеното от Sasol нарушение спрямо нарушенията, извършени от другите участници в картела.

399 На първо място, според жалбоподателите Комисията е направила извода за твърдяната роля на водач на Sasol единствено въз основа на обстоятелства, които в по-малка степен засягат и другите участници в картела, поради което нямало качествена разлика между приноса на Sasol за картела и този на другите участници. Поради това Комисията нарушила принципа на равно третиране, тъй като разгледала тези факти само в ущърб на Sasol, а не на другите участници в картела.

400 Трябва да се подчертае, както следва от съдържащия се в точки 367—396 по-горе анализ, че Комисията е доказала, че предвид ролята му на водач в картела Sasol е било в различно положение от това на другите участници. Този извод е направен въз основа както на количествени, така и на качествени елементи, тъй като отговорността за определени действия, които са показателни за ролята на водач, може с основание да се вмени само на Sasol. При всички положения Комисията с основание може да диференцира основния размер на наложената на различните участници глоба, вземайки предвид изключителната интензивност на организационната дейност на един-единствен участник в картела.

401 Следователно, като се вземе предвид особеното положение на Sasol спрямо това на другите участници, предвид посочената в точка 181 по-горе съдебна практика, Комисията не е нарушила принципа на равно третиране.

402 На второ място, жалбоподателите твърдят, че извършеното от Sasol нарушение не е по-тежко от нарушението, извършено от другите участници, в степен, обосноваваща увеличение с 50 % на глобата. Финансовите възможности на Sasol освен това били значително по-малки от тези на другите членове на картела, поради което то вече било много по-тежко засегнато от основния размер на глобата в сравнение с другите участници в картела.

403 Увеличението от 50 %, добавено към основния размер на глобата, представлявало 125 % от годишните продажби на парафинови восъци, реализираните от Sasol Wax в ЕИП. Това се равнявало и на 75 % от общия основен размер на глобите, наложени на всички други участници в картела, при положение че пазарният дял на Sasol Wax бил около 25 %—30 %.

404 Съгласно съдебната практика размерът на глобата трябва да се адаптира съобразно търсеното въздействие върху санкционираното предприятие, така че глобата да не се окаже незначителна, или обратно, прекомерна — по-специално от гледна точка на финансовите възможности на въпросното предприятие — съгласно изискванията, изведени, от една страна, от необходимостта да се гарантира ефективността на глобата, и от друга страна, от спазването на

принципа на пропорционалност (Решение на Общия съд по дело Degussa/Комисия, точка 203 по-горе, точка 283 и Решение на Общия съд от 18 юни 2008 г. по дело Hoechst/Комисия, T-410/03, Сборник, стр. II-881, точка 379).

- 405 Съгласно посочената в точка 316 по-горе съдебна практика прилагането на принцип на пропорционалност предполага, че глобите не трябва да са несъразмерни с оглед на преследваните цели, тоест с оглед на спазването на правилата на Съюза в областта на конкуренцията, и че размерът на наложената на предприятието глоба за нарушение в областта на конкуренцията трябва да бъде пропорционален на нарушението, преценено в неговата цялост, като се държи сметка по-специално за неговата тежест и продължителност. По-специално принципът на пропорционалност изисква Комисията да определи размера на глобата пропорционално на факторите, взети предвид при преценката на тежестта на нарушението, и в това отношение да приложи тези фактори последователно и обективно обосновано.
- 406 Трябва да се отбележи, че в разглеждания случай това, че основният размер на глобата представлява 125 % от годишните продажби на парафинови восъци, реализирани от Sasol Wax в ЕИП, се дължи главно на самия факт, че то е участвало в картела в продължение на тринадесет години и че продължителността на участието се умножава по стойността на продажбите.
- 407 По същия начин това, че увеличението поради ролята на водач се равнява на 75 % от общия основен размер на глобите, наложени на всички други членове на картела, се обяснява с факта, че Sasol, което е лидер на пазара на парафиновите восъци с дял от 22,4 % от него, е реализирало продажби на значително по-голяма стойност от тази на продажбите на другите участници.
- 408 Следователно никое от извършените от жалбоподателите сравнения не е релевантно за анализа на пропорционалността във връзка с увеличението на основния размер с 50 % поради ролята на водач на картела.
- 409 От друга страна обаче, при аналогични обстоятелства като тези в разглеждания случай, Общият съд, упражнявайки своя пълен съдебен контрол, вече е потвърдил, че увеличение с 50 % на основния размер на глобата отразява по подходящ начин допълнителните вредни последици от нарушението, произтичащи от ролята на водач на картела (Решение по дело Koninklijke Wegenbouw Stevin/Комисия, точка 359 по-горе, точка 302).
- 410 Трябва също да се отбележи, че увеличението на основния размер на глобата не засяга въпроса за финансовите възможности на предприятието, което се държи отговорно за нарушението. Използваният в тази връзка критерий при изчисляването е ограничаването на общия максимален размер на глобата на 10 % от годишния оборот на предприятието. Следователно изложените от жалбоподателите доводи в това отношение са неотносими.
- 411 Следователно предвид обстоятелствата в разглеждания случай и събраните от Комисията доказателства, от които е видна ролята на водач на картела на Sasol, се налага изводът, че Комисията не е нарушила принципа на пропорционалност и не е увеличила прекомерно основния размер на глобата, прилагайки увеличение на този основен размер с 50 % поради ролята на водач.
- 412 Следователно оплакванията за нарушаване на принципите на равно третиране и на пропорционалност трябва да се отхвърлят.
- 413 С оглед на извършения по-горе анализ петото правно основание трябва да се отхвърли изцяло.

6. По седмото правно основание, изведено от неосвобождането на Sasol от всякаква глоба по отношение на някои нейни части

- 414 Жалбоподателите твърдят, че Комисията е допуснала грешка при прилагане на правото и е нарушила точка 23 от Известието относно сътрудничеството от 2002 г., тъй като за налагането на глоба на Sasol използвала редица доказателства, които ѝ били предоставени доброволно от него, за които Комисията не знаела преди изявленията на Sasol и които имали сериозно и пряко отражение върху тежестта и върху продължителността на нарушението.
- 415 В съображение 741 от обжалваното решение Комисията прави извода, че доказателствата, предоставени от Sasol след проверките с две заявления, подадени през април и май 2005 г., и с придружаващите ги приложения, привнасяли значителна добавена стойност по смисъла на Известието относно сътрудничеството от 2002 г., тъй като увеличавали възможностите на Комисията за доказване на фактите относно картела.
- 416 Освен това в съображение 743 от обжалваното решение Комисията потвърждава, че първите доказателства, засягащи пряко определянето на продължителността на картела, не са били предоставени от Sasol, а са били открити в хода на проверките — по-специално бележките на MOL и докладите за срещи „Blauer Salon“ на Sasol — и са се съдържали в искането на освобождение от глоби на Shell.
- 417 Въз основа на това, съгласно съображение 749 от обжалваното решение Комисията намалява с 50 % размера на наложената на Sasol глоба, тоест прилага максималната ставка за намаляване, която може да бъде предоставена по силата на Известието относно сътрудничеството от 2002 г. на предприятие, което не е първото такова, разкрило съществуването на картел, тъй като в разглеждания случай това е Shell.

По първата част относно техническите срещи преди 2000 г.

- 418 Жалбоподателите твърдят, че най-ранната среща, посочена от Shell в искането му за освобождение от глоби, е проведената такава в Будапеща на 3 и 4 февруари 2000 г. Изявлението на Shell не съдържало никакви конкретни доказателства относно срещите, проведени преди тази дата. Така Комисията трябвало да се позове на изявленията на Sasol, за да докаже провеждането на някои срещи, по-специално в периода между 1995 г. и 2000 г.
- 419 Що се отнася до откритите в хода на проверките бележки на MOL и доклади за срещи „Blauer Salon“, които съответно били предходни доказателства спрямо доброволните заявления на Sasol, жалбоподателите считат, че тези източници не обхващат всички срещи, посочени в решението на Комисията, и че осигурената с тези бележки информация в по-голямата си част не е била достатъчно ясна, за да се докаже продължителността на нарушението. Освен това, жалбоподателите отбелязват седем технически срещи, проведени между 1996 г. и 2001 г., съществени елементи от които — като например датите, местата, самоличността на участниците и антиконкурентното съдържание — е било възможно да се докажат от Комисията с необходимата степен на сигурност благодарение на исканията на Sasol за освобождение от глоби или намаляване на техния размер.
- 420 Поради това жалбоподателите считат, че именно въз основа на предоставените от Sasol доказателства Комисията е успяла надлежно да докаже наличието на нарушение между 1992 г. и 1999 г. Те съответно искат от Общия съд да измени обжалваното решение и да ги освободи напълно от глоби за частта от нарушението, засягаща периода между 1992 г. и 1999 г.
- 421 Трябва да се констатира, че доводите на жалбоподателите не се подкрепят нито от съдържанието на обжалваното решение, нито от посочените в него документи.

- 422 На първо място, за периода между първата среща през 1992 г. и осмата среща, проведена на 27 януари 1995 г., Комисията е разполагала с информация за картела от източници, различни от искането на Sasol за освобождаване от глоба или намаляване на нейния размер, а именно откритите в хода на проверките бележки на MOL и доклади за срещи „Blauer Salon“ на Sasol. Става въпрос за техническите срещи на 3 и 4 септември 1992 г. (съображение 126 от обжалваното решение), на 26 март 1993 г. (съображение 129 от обжалваното решение), на 2 юни 1993 г. (съображение 130 от обжалваното решение), на 25 октомври 1993 г. (съображение 131 от обжалваното решение), на 24 юни 1994 г. (съображение 132 от обжалваното решение), на 30 септември 1994 г. (съображение 133 от обжалваното решение) и на 27 януари 1995 г. (съображение 134 от обжалваното решение). Отнасящите се за тези срещи бележки на MOL и доклади за срещи „Blauer Salon“, които са посочени в обжалваното решение, са дали възможност на Комисията да установи самоличността на участниците, датата и мястото на срещите, а при повечето — дори и съдържанието на обсъжданията и техния антиконкурентен характер.
- 423 По отношение на периода между деветата среща, проведена на 16 и 17 март 1995 г. и двадесет и втората среща, проведена на 27 и 28 октомври 1999 г., изявленията на Sasol са дали възможност на Комисията да узнае само за три срещи, а именно тези на 12 и 13 януари 1999 г. (съображение 150 от обжалваното решение), на 2 и 3 март 1999 г. (съображение 151 от обжалваното решение) и на 23 и 24 септември 1999 г. (съображение 155 от обжалваното решение). От друга страна обаче въз основа на откритите в хода на проверките бележки на MOL Комисията е могла да установи провеждането на четири срещи, а именно тези на 22 и 23 юни 1995 г. (съображение 136 от обжалваното решение), на 14 и 15 май 1996 г. (съображение 140 от обжалваното решение), на 12 и 13 февруари 1998 г. (съображение 146 от обжалваното решение) и на 8 и 9 юли 1999 г. (съображение 154 от обжалваното решение). Освен това, въз основа на събраните в хода на проверките доказателства Комисията е успяла също да възстанови съдържанието на две от тези срещи.
- 424 Следователно доказателствата, с които е разполагала Комисията преди подаването на изявленията на Sasol, са ѝ позволили да установи наличието на нарушението за периода преди 3 февруари 2000 г. Следователно твърденията на жалбоподателите не се подкрепят от фактите.
- 425 На второ място, жалбоподателите не могат да се позовават и на откъслечния характер на информацията, която се съдържа в бележките на MOL и докладите за срещи „Blauer Salon“.
- 426 Трябва да се отбележи, че бележките на MOL са ръкописни бележки, съставени по време на срещите от присъствалото на тях лице, а съдържанието им е структурирано и относително подробно. Поради това доказателствената им стойност е много висока. Що се отнася до докладите за срещи „Blauer Salon“ на Sasol, става въпрос за документи, които датират от времето на нарушението и които са били съставени *in tempore non suspecto*, тоест малко след всяка техническа среща, за която се отнасят. Затова доказателствената им стойност е висока.
- 427 Освен това, съгласно посочената в точка 230 по-горе съдебна практика, предвид тайния характер на картелите, не може да се изисква от Комисията да представи доказателства, които изрично удостоверяват наличието на контакт между съответните оператори. При всички положения откъслечните и непълни доказателства, с които евентуално разполага Комисията, трябва да могат да бъдат допълнени по пътя на дедукцията, така че да е възможна възстановка на релевантните обстоятелства. Следователно съществуването на антиконкурентна практика или споразумение може да бъде логически изведено от определен брой съвпадения и улики, които, взети заедно, при липсата на друго смислено обяснение, могат да бъдат доказателство за нарушаване на правилата на конкуренцията.

- 428 Така посочените по-горе бележки и доклади представляват съвкупност от доказателства, въз основа на която Комисията основателно е можела направи констатацията, че между 1992 г. и 1999 г. картелът вече е съществувал.
- 429 Наистина двете заявления на Sasol са улеснили работата на Комисията, осигурявайки допълнителни доказателства и разяснения относно тълкуването на другите налични доказателства. Този принос обаче по подходящ начин е намерил отражение в предоставеното на Sasol поради сътрудничеството му намаляване на глобата с 50 %.
- 430 Следователно първата част от седмото правно основание трябва да се отхвърли.

По втората част относно разпределянето на пазарите и на клиентите

- 431 Трябва да се припомни, че съгласно съображение 653 от обжалваното решение, след като е било установено, че ExxonMobil, MOL, Repsol, RWE, Sasol, Shell и Total също са участвали в разпределяне на клиенти и/или на пазари — което е втората част от нарушението — взетият предвид за тези предприятия дял от стойността на продажбите е определен на 18 % вместо на 17 %, който размер е приложен за предприятията, които са участвали само в първата част от нарушението.
- 432 Жалбоподателите твърдят, че съгласно съображение 741 от обжалваното решение информацията, която Shell е предоставило по този въпрос преди техните изявления, се е оказала откъслечна. Те твърдят също, че подробните доказателства относно разпределянето на клиенти и/или на пазари произтичат от изявленията на Sasol от 30 април и 12 май 2005 г.
- 433 В това отношение достатъчно е да се отбележи, че доказателствата, показващи ясно извършването на разпределяне на клиентите по време на техническите срещи, са се намирали в бележките на MOL, цитирани в обжалваното решение в съображения 145 и 147, в доклад на Sasol, цитиран в съображение 168 от обжалваното решение, и в бележка на Total, посочена в съображение 170 от същото решение. Тези доказателства са били получени в хода на проверките, тоест преди подаването на изявленията на Sasol.
- 434 Следователно твърденията на жалбоподателите не се подкрепят от фактите.
- 435 Що се отнася до откъслечния характер на съдържащата се в тези бележки информация, достатъчна е препратка към съдържащия се в точки 426 и 427 по-горе анализ.
- 436 С оглед на гореизложеното втората част и съответно цялото седмо правно основание трябва да се отхвърлят.

По упражняването на правомощието за пълен съдебен контрол и по определянето на окончателния размер на глобата

- 437 Следва да се припомни, че контролът за законосъобразност на приетите от Комисията решения се допълва от правомощието за пълен съдебен контрол, признато на съда на Съюза в член 31 от Регламент № 1/2003 в съответствие с член 229 ЕО, а понастоящем с член 261 ДФЕС. Тази компетентност оправомощава съда да излезе от рамките на обикновения контрол за законосъобразност на санкцията и да замени преценката на Комисията със своята преценка и в резултат на това да отмени, намали или увеличи размера на наложената глоба или на периодичната имуществена санкция. Следователно, в съответствие с изискванията във връзка с правото на ефективна съдебна защита, закрепено в член 47 от Хартата на основните права, предвиденият в Договорите контрол предполага съдът на Съюза да упражнява контрол както от правна, така и от фактическа страна, и да има право да преценява доказателствата, да отменя

обжалваното решение и да изменя размера на глобите (вж. в този смисъл Решение на Съда от 8 февруари 2007 г. по дело *Groupe Danone/Комисия*, C-3/06 P, Сборник, стр. I-1331, точки 60—62 и Решение на Общия съд от 21 октомври 2003 г. по дело *General Motors Nederland* и *Opel Nederland/Комисия*, T-368/00, Recueil, стр. II-4491, точка 181).

- 438 Поради това в рамките на упражняването от него правомощие за пълен съдебен контрол Общият съд следва да прецени към датата, на която приема решението си, дали на жалбоподателите е наложена глоба, чийто размер правилно отразява тежестта и продължителността на разглежданото нарушение, така че посочените глоби да са пропорционални спрямо критериите, предвидени в член 23, параграф 3 от Регламент № 1/2003 (вж. в този смисъл Решение на Общия съд от 11 март 1999 г. по дело *Aristrain/Комисия*, T-156/94, Recueil, стр. II-645, точки 584—586 и Решение на Общия съд от 9 юли 2003 г. по дело *Cheil Jedang/Комисия*, T-220/00, Recueil, стр. II-2473, точка 93).
- 439 Важно е обаче да се подчертае, че упражняването на правомощието за пълен съдебен контрол не е равнозначно на служебен контрол, и да се припомни, че производството пред юрисдикциите на Съюза е състезателно (Решение на Съда от 8 декември 2011 г. по дело *Chalkor/Комисия*, C-386/10 P, Сборник, стр. I-13085, точка 64)

1. По първата част от шестото правно основание, изведена от липсата на отделно определяне на максималния размер на глобата за периода Schümann

- 440 Жалбоподателите припомнят, че на Sasol Ltd, Sasol Holding in Germany и Sasol Wax International не е вменена отговорността за частта от глобата, засягаща периода Schümann (тоест 67,5 милиона евро), която се равнява на 22 % от оборота на Sasol Wax — единственото дружество, носещо отговорност за нарушението за периода Schümann в качеството на правопреемник на НОС. Комисията обаче пропуснала да определи и да приложи предвидения в член 23, параграф 2 от Регламент № 1/2003 максимален размер от 10 % за периода Schümann.
- 441 Наложената на Sasol Wax глоба за периода Schümann била прекомерна и можела да го унищожи, освен ако Sasol Ltd не решало доброволно да поеме глобата за своя сметка, което означавало да поеме непряко отговорността за периода Schümann.
- 442 Поради това Комисията нарушила член 23, параграф 2 от Регламент № 1/2003 и принципа на индивидуализиране на наказанията. Жалбоподателите съответно искат от Общия съд да отмени обжалваното решение в частта, в която на Sasol Wax се налага глоба, надхвърляща максималния размер от 10 % от оборота, реализиран през 2007 г. от г-н Schümann и групата контролирани от него дружества. В съдебното заседание при условията на евентуалност жалбоподателите искат намаляване на тази част от глобата, като максималният ѝ размер бъде определен на 10 % от оборота на Sasol Wax.
- 443 Комисията счита, че съгласно съдебната практика при изчисляването на предвидения в член 23, параграф 2 от Регламент № 1/2003 максимален размер от 10 % тя трябва да вземе предвид стопанската единица във вида, в който се намира към момента на приемането на обжалваното решение. Комисията посочва също, че нито г-н Schümann, нито Vara са адресати на обжалваното решение и най-малко поради тази причина не може да приложи максималния размер от 10 % спрямо техния оборот.
- 444 Съгласно съдебната практика максималния размер от 10 % от оборота се отнася за общия оборот на съответното предприятие, тъй като само този оборот дава представа за значението и влиянието на това предприятие на пазара (вж. Решение по дело *Cimenteries CBR* и др./Комисия, точка 227 по-горе, точка 5022 и цитираната съдебна практика). Освен това посоченият максимален размер цели именно да защити предприятията от прекомерно високи глоби, които

- биха могли да ги унищожат икономически (Решение на Общия съд по дело Tokai II, точка 271 по-горе, точка 389 и Решение на Общия съд от 13 юли 2011 г. по дело Schindler Holding и др./Комисия, T-138/07, Сборник, стр. II-4819, точка 193).
- 445 Следователно преследваната с въвеждането на максималния размер от 10 % цел може да се осъществи само, ако на първо време този максимален размер се приложи за всеки отделен адресат на решението за налагане на глобата. Само ако впоследствие се окаже, че няколко от адресатите представляват „предприятие“ в смисъл на стопанския субект, носещ отговорност за санкционираното нарушение, при това към момента на приемането на това решение, максималният размер може да се изчисли въз основа на общия оборот на това предприятие, тоест въз основа на всичките му компоненти, взети заедно. От друга страна обаче, ако този икономически субект междуременно е престанал да съществува, всеки адресат на решението има право разглежданият максимален размер да бъде приложен към него индивидуално (Решение на Общия съд по дело Tokai II, точка 271 по-горе, точка 390, Решение на Общия съд от 13 септември 2010 г. по дело Trioplast Wittenheim/Комисия, T-26/06, непубликувано в Сборника, точка 113 и Решение на Общия съд 16 ноември 2011 г. по дело Kendrion/Комисия, T-54/06, непубликувано в Сборника, точка 92).
- 446 На първо място, в разглеждания случай е безспорно, че през периода Schumann на нарушението, HOS — впоследствие Sasol Wax — не е образувало един стопански субект със Sasol Ltd, Sasol Holding in Germany и Sasol Wax International. Същевременно към момента на приемането на обжалваното решение Sasol Wax е образувало стопанска единица с другите жалбоподатели.
- 447 На второ място, трябва да се отбележи, че посочените от Комисията съдебни решения в писмените ѝ становища (Решение на Общия съд по дело HFB и др./Комисия, точка 33 по-горе, точка 528, Решение на Общия съд от 8 юли 2008 г. по дело Knauf Gips/Комисия, T-52/03, непубликувано в Сборника, точка 353 и Решение на Общия съд по дело Tokai II, точка 271 по-горе, точка 389) не се отнасят за положения, при които през определен период на нарушението дружеството, което пряко носи отговорност, все още не е формирало стопанска единица с дружествата майки, притежаващи капитала му към момента на приемането на решението. Поради това следваният в тези решения подход не може да се приложи буквално във фактическа обстановка, която е различна по този ключов въпрос.
- 448 На трето място, трябва да се добави, че една от положителните последици от правилата, съгласно които формалното разделяне на две дружества не трябва да се взема предвид и глобите трябва да се наложат солидарно на дъщерното дружество и на неговото дружество майка, с което образуват едно и също предприятие (вж. точки 31 и 36 по-горе), е отпадането на опасността дадено дружество да успее да избегне или минимизира глобите, съсредоточавайки незаконосъобразните дейности в дъщерно дружество с незначителен оборот. Може да се приеме, че правилото, съгласно което максималният размер на глобата трябва да се определи спрямо общия оборот на предприятието, осигурява такъв резултат. Тази цел не се подкопава от диференцираното определяне на максималния размер на глобата за период на нарушението, предхождащ възникването на стопанска единица, съставена от пряко участващото в картела дъщерно дружество и притежаващото го към момента на приемането на решението на Комисията дружество майка, ако активите на дъщерното дружество на са преотстъпени на другите правни субекти след придобиването му и впоследствие — след разкриването на картела.
- 449 На четвърто място, Комисията не оспорва твърдението на жалбоподателите, че тъй като Sasol Wax не можело да заплати частта от глобата за периода Schumann, която се равнява на 22 % от годишния му оборот, холдинговото дружество Sasol Ltd трябвало да заплати една част от глобата вместо Sasol Wax, а именно частта, надхвърляща максималния размер от 10 %, която Sasol Wax не би трябвало да поема.

- 450 На пето място, трябва също да се подчертае, че Sasol Wax International, Sasol Holding in Germany и Sasol Ltd не са могли да се възползват от антиконкурентната дейност през периода Schümann, тъй като все още не са били собственици на Sasol Wax.
- 451 На шесто място, трябва да се вземе предвид обстоятелството, че в националните правни уредби солидарната отговорност за заплащането на глобата, наложена поради нарушение на член 81 ЕО, предоставя на всеки от съдлъжниците, от които е било поискано плащане, правото да поиска от другия да заплати платената от негово име част от глобата (вж. в този смисъл Решение на Съда от 11 април 2013 г. по дело Mindo/Комисия, С-652/11 Р, точки 36 и 37). Така в разглеждания случай жалбоподателите изтъкват именно затруднения за предявяването на регресен иск срещу Vara и г-н Schümann, тъй като последните не са санкционирани от Комисията, и това не се оспорва от нея.
- 452 Следователно извършеното от Комисията неравно третиране (вж. точки 187 и 197 по-горе), съчетано с липсата на отделно определяне на максималния размер на глобата за засягащата периода Schümann част от глобата, може да увеличи финансовата отговорност на Sasol Wax International, Sasol Holding in Germany и Sasol Ltd за извършеното от НОС нарушение. На практика частта от глобата, надхвърляща 10 % от оборота на Sasol Wax, би трябвало да се понесе от неговите дружества майки, докато липсата на солидарно санкциониране на Vara и г-н Schümann може да се отрази на окончателното разпределяне на размера на глобата от националните съдилища в ущърб на жалбоподателите, и по-специално на настоящите три дружества майки на Sasol Wax.
- 453 С оглед на извършения по-горе анализ Общият съд счита, че при тези особени обстоятелства в настоящия случай е уместно максималният размер на частта от глобата, наложена на Sasol Wax за извършеното през периода Schümann нарушение, да се определи на 10 % от оборота му през 2007 г. Тъй като последният е в размер на 308 600 000 EUR, частта от наложената на Sasol Wax глоба за този период на нарушението се определя на 30 860 000 EUR.
- 454 Така определената част от размера на глобата не засяга евентуалната последваща преценка на Комисията на последиците от настоящото съдебно решение по този въпрос.

2. По разглежданата заедно с уваженото първо правно основание втора част от шестото правно основание, изведена от липсата на отделно определяне на максималния размер на глобата за периода на съвместното предприятие

- 455 Жалбоподателите повтарят, че Sasol Holding in Germany и Sasol Ltd не трябва да носят отговорността за периода на съвместното предприятие и за периода Sasol. От това следвало, че максималният размер на частта от глобата, засягаща тези периоди, трябвало да се определи на 10 % от оборота на Sasol Wax, а ако Общият съд приемел, че Schümann Sasol и Schümann Sasol International, както и Sasol Wax и Sasol Wax International формирали един-единствен стопански субект през съответните периоди — на 10 % от реализирания през 2007 г. оборот от Sasol Wax International.
- 456 Както следва от анализа на второто правно основание, обжалваното решение трябва да се потвърди в частта, в която Комисията приема, че е налице стопанска единица, съставена от Schümann Sasol и Schümann Sasol International, както и от техните правоприменици — Sasol Wax и Sasol Wax International.
- 457 Същевременно трябва да се припомни, че предвид окончателните изводи по първото правно основание обжалваното решение трябва да се измени в частта, в която Комисията вменява на Sasol Holding in Germany и Sasol Ltd отговорността за нарушението, извършено от единния стопански субект, съставен от Schümann Sasol и Schümann Sasol International.

- 458 На първо място, трябва да се отбележи, че засягащата периода на съвместното предприятие част от наложената на Sasol Wax и Sasol Wax International глоба (179 657 803 EUR) значително надхвърля 10 % от оборота на Sasol Wax International (480 800 000 EUR през 2007 г.).
- 459 На второ място, Комисията не оспорва твърдението на жалбоподателите, че тъй като Sasol Wax International не можело да заплати цялата глоба, наложена за периода на съвместното предприятие, холдинговото дружество Sasol Ltd трябвало да заплати вместо него една част от глобата, а именно частта, надхвърляща максималния размер от 10 %, която Sasol Wax International не би трябвало да поема.
- 460 На трето място, трябва да се констатира, че установената в рамките на първото правно основание грешка в преценката поставя под въпрос параметрите на предприятието, което е извършило нарушението през периода на съвместното предприятие. Освен това, за да се наложи солидарно санкция на различни дружества за извършеното от Schumann Sasol нарушение, преди това трябва да се констатира, че тези дружества са образували заедно едно-единствено предприятие по смисъла на член 81 ЕО към момента на извършване на нарушението. Тъй като в разглеждания случай определянето на предприятието е опорочено, не е изключено, ако въпросната грешка в преценката не бе допусната, Комисията да можеше да установи, че Vara и г-н Schumann носят солидарна отговорност за извършеното пряко от Schumann Sasol нарушение.
- 461 На четвърто място, предвид посочената в точка 451 по-горе съдебна практика Общият съд констатира, че грешките в преценката при определянето на предприятието, което е извършило нарушението през периода на съвместното предприятие, съчетано с липсата на отделно определяне на максималния размер на засягащата посочения период част от глобата, могат да утежнят финансовите последици от нарушението, извършено пряко от Schumann Sasol, за жалбоподателите. На практика частта от глобата, надхвърляща 10 % от оборота на Sasol Wax International, би трябвало да се понесе от неговите дружества майки, докато липсата на солидарно санкциониране на Vara и г-н Schumann може да се отрази на окончателното разпределяне на размера на глобата от националните съдилища в ущърб на жалбоподателите, и по-специално на Sasol Holding in Germany и Sasol Ltd.
- 462 С оглед на извършения по-горе анализ Общият съд счита, че при особените обстоятелства в разглеждания случай е уместно максималният размер на частта от наложената на Sasol Wax и на Schumann Sasol International глоба за нарушението, извършено през периода на съвместното предприятие, да се определи на 10 % от оборота на последното през 2007 г. Тъй като този оборот е в размер на 480 800 000 EUR, въпросната част от наложената на Sasol Wax и на Sasol Wax International глоба трябва да се намали на 48 080 000 EUR.
- 463 Така определената част от размера на глобата не засяга евентуалната последваща преценка на Комисията на последиците от настоящото съдебно решение по този въпрос.

3. По засягащата периода Sasol част от размера на глобата

- 464 Накрая, що се отнася до периода Sasol на нарушението и свързаната с него част от глобата в размер на 71 042 197 EUR, Общият съд, в рамките на упражняването на правомощието му за пълен съдебен контрол, счита, че размерът на наложената на жалбоподателите глоба е подходящ предвид тежестта и продължителността на извършеното нарушение.

По съдебните разноси

- 465 Съгласно член 87, параграф 3 от Процедурния правилник Общият съд може да разпредели съдебните разноси или да реши всяка страна да понесе направените от нея съдебни разноси, ако всяка от страните е загубила по едно или няколко от предявените основания.
- 466 В разглеждания случай три от седемте изтъкнати от жалбоподателите правни основания бяха уважени и размерът на наложената на всеки от тях глоба бе значително намален. Следователно, ако се реши Комисията да понесе направените от нея съдебни разноси, както и две трети от съдебните разноси на жалбоподателите — които по този начин ще поемат една трета от направените от тях съдебни разноси — ще се даде справедлива преценка на обстоятелствата по делото.

По изложените съображения

ОБЩИЯТ СЪД (трети състав)

реши:

- 1) **Отменя член 1 от Решение С(2008) 5476 окончателен на Комисията от 1 октомври 2008 година относно производство по член 81 [ЕО] и член 53 от Споразумението за ЕИП (преписка COMP/39.181 — Восъци за свещи) в частта, в която Европейската комисия констатира, че Sasol Holding in Germany GmbH и Sasol са участвали в нарушението преди 1 юли 2002 г.**
- 2) **Намалява размера на наложената на Sasol Wax GmbH глоба на 149 982 197 EUR, за заплащането на която са солидарно задължени, от една страна, Sasol Wax International AG за сумата от 119 122 197 EUR, и от друга страна, Sasol и Sasol Holding in Germany за сумата от 71 042 197 EUR.**
- 3) **Отхвърля жалбата в останалата ѝ част.**
- 4) **Комисията понася направените от нея съдебни разноси и две трети от съдебните разноси на Sasol, Sasol Holding in Germany, Sasol Wax International и Sasol Wax.**
- 5) **Sasol, Sasol Holding in Germany, Sasol Wax International и Sasol Wax понасят една трета от направените от тях съдебни разноси.**

Czúcz

Labucka

Gratsias

Постановено в открито съдебно заседание в Люксембург на 11 юли 2014 година.

Подписи

Съдържание

Обстоятелства в основата на спора	2
1. Административно производство и приемане на обжалваното решение	2
2. По структурата на групата Sasol и на Vara и по вменяването на отговорността на дружествата майки в обжалваното решение	5
Производство и искания на страните	6
От правна страна	7
1. По първото правно основание, изведено от неправилното вменяване на отговорността за нарушението на Sasol Ltd, Sasol Holding in Germany и Sasol Wax International за периода на съвместното предприятие	7
Предварителни бележки	7
Обжалваното решение	9
По разграничаването на понятието за контрол от това за действително упражняване на решаващо влияние, така както се прилага в контекста на член 81 ЕО	11
По основателността на констатацията на Комисията относно вменяването на Sasol Holding in Germany и Sasol Ltd на отговорността за извършеното от Schьmann Sasol International нарушение	12
По управителния съвет на Schьmann Sasol International	13
По ролята на г-н В. I.	15
По определянето на решенията на управителния съвет на Schьmann Sasol International	17
По релевантността на оперативното управление	20
Извод относно управителния съвет на Schьmann Sasol International	20
По надзорния съвет и общото събрание на Schьmann Sasol International	20
По действителното упражняване от Sasol Holding in Germany на решаващо влияние върху пазарното поведение на Schьmann Sasol International	21
По направеното от жалбоподателите искане за привеждане на доказателства	23
2. По второто правно основание, изведено от неправилното вменяване на Sasol Ltd, Sasol Holding in Germany и Sasol Wax International на отговорността за нарушението за периода Sasol	23
По първата част, изведена от грешка при прилагане на правото, що се отнася до възможността за вменяване на отговорността за нарушение, извършено от дъщерно дружество, на неговото дружество майка единствено поради презумпцията, основаваща се на притежаването на 100 % от капитала	23
По втората част, изведена от погрешната, както се твърди, констатация, че презумпцията не била оборена	25

По обжалваното решение	25
Общи бележки	26
По оперативното ръководство на Sasol Wax	28
По стратегическите търговски решения	28
По необоримостта на презумпцията	29
Извод	30
По направеното от жалбоподателите искане за привеждане на доказателства	30
3. По третото правно основание относно липсата на солидарна отговорност на Vara през периода Schymann и периода на съвместното предприятие	28
4. По четвъртото правно основание, изведено от неправилно определяне на основния размер на глобата	35
По първата част, изведена от липсата на валидна правна основа за приемането на обжалваното решение	35
По втората част, изведена от неправилно включване на продажбата на микровосъци в стойността на продажбите на Sasol	37
По принципите за преценка на доказателствата	38
По обжалваното решение и изявленията на участниците в картела	41
По твърдяната липса на споразумение за цените на микровосъците	42
По документалните доказателства относно микровосъците	43
По другите доводи на жалбоподателите	45
По третата част, изведена от грешки, опорочаващи изчисляването на основния размер на глобата по отношение на суровия парафин	46
По участието на жалбоподателите в частта от нарушението, засягаща суровия парафин, между 30 октомври 1997 г. и 12 май 2004 г.	46
По непропорционалния характер на коефициента от 15 %, приложен по отношение на реализирания оборот от продажбите на суров парафин	52
По четвъртата част, изведена от недиференцираното определяне на основния размер на глобата предвид различните периоди на участие в картела от различните дружества	54
5. По петото правно основание, изведено от неправилната констатация, че Sasol е имало ролята на водач	57
По обжалваното решение	57
По релевантната съдебна практика	58
По спазването на задължението за мотивиране, що се отнася до констатацията относно ролята на водач на Sasol	60

По преценката по същество на събраните от Комисията доказателства в подкрепа на извода относно ролята на водач на Sasol	60
По твърдения прекомерен, непропорционален и дискриминационен характер на увеличението с 50 % на основния размер на глобата поради ролята на водач	64
6. По седмото правно основание, изведено от неосвобождаването на Sasol от всякаква глоба по отношение на някои нейни части	66
По първата част относно техническите срещи преди 2000 г.	66
По втората част относно разпределянето на пазарите и на клиентите	68
По упражняването на правомощието за пълен съдебен контрол и по определянето на окончателния размер на глобата.....	68
1. По първата част от шестото правно основание, изведена от липсата на отделно определяне на максималния размер на глобата за периода Schymann	64
2. По разглежданата заедно с уваженото първо правно основание втора част от шестото правно основание, изведена от липсата на отделно определяне на максималния размер на глобата за периода на съвместното предприятие	71
3. По засягащата периода Sasol част от размера на глобата	72
По съдебните разноски	73